

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A

SRR/

10:30

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A-1

SRR/ D/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

10:30

(सभापती स्थानी तालिका सभापती श्री.शरद रणपिसे)

पृ.शी.: महाराष्ट्रामध्ये महिला व अनुसूचित जातीच्या बांधवांवरील वाढत असलेल्या अत्याचाराच्या घटना

मु.शी.: महाराष्ट्रामध्ये महिला व अनुसूचित जातीच्या बांधवांवरील वाढत असलेल्या अत्याचाराच्या घटना यासंबंधी सर्वश्री विनोद तावडे, दिवाकर रावते, कपिल पाटील, पांडुरंग फुऱ्डकर, रामदास कदम, जयंत प्र.पाटील, विनायक मेटे, चंद्रकांत पाटील, डॉ.दीपक सावंत, श्रीमती शोभा फडणवीस, डॉ.नीलम गोळे, सर्वश्री भाई गिरकर, रामनाथ मोते, ॲड.आशिष शेलार, ॲड.अनिल परब, डॉ.रणजित पाटील, श्री.नागो पुंडलिक गाणार, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव

(चर्चा पुढे सुरु.....)

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, मला फक्त पाच मिनिटे बोलावयाचे आहे. काल रात्री 8.00 वाजेपर्यंत मी सभागृहात उपस्थित होतो. परंतु, त्यानंतर मला काही महत्वाच्या कामासाठी जावे लागल्यामुळे काल मला माझे विचार मांडता आले नाहीत.

तालिका सभापती : कालच आपण असे ठरविले होते की, आज सकाळी सभागृहाचे कामकाम सुरु झाल्यानंतर लगेच मंत्र्यांच्या उत्तराला सुरुवात करू

डॉ.दीपक सावंत : मी सभापती महोदयांची अनुमती घेतली आहे. मी फक्त सूचना करणार आहे. कृपया, मला पाच मिनिटे बोलण्याची अनुमती द्यावी. माननीय गृह मंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांचीही मान्यता असेल तर मी पाच मिनिटे बोलतो.

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदयांनी आपल्याला अनुमती दिली आहे. मी माझ्या उत्तराचा वेळ पाच मिनिटांनी कमी करतो. पण आपण बोलावे.

डॉ.दीपक सावंत (मुंबई विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, नियम 260 अन्वये सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.विनोद तावडे व अन्य सन्माननीय सदस्यांनी उपस्थित केलेल्या प्रस्तावावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे.

...2.....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A-2

SRR/ D/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

10:30

डॉ.दीपक सावंत.....

सभापती महोदय, हा प्रस्ताव महाराष्ट्राच्या, मुंबईच्या आणि एकंदरीतच सर्व मेट्रोपोलिटन शहरांसाठी अतिशय महत्त्वाचा आणि संवेदनशील आहे. रोज आपण वर्तमानपत्र वाचायला सुख्खात केली की, अशा प्रकारच्या बातम्या आपल्यासमोर येत असतात. चार दिवसांपूर्वी पहाटेच्या वेळी लोकलमध्ये एका माणसाने एका महिलेचा खून करण्याचा प्रयत्न केला आणि तिचे दागिने पळविले. स्टार माझा या वाहिनीवर त्या व्यक्तीचे सी.सी.टी.व्ही.चित्रण दाखविण्यात येत आहे. परंतु, अद्यापही या गुन्हेगाराचा तपास लागलेला नाही. आपल्या गृह विभागाने सी.सी.टी.व्ही.च्या माध्यमातून आतापर्यंत अनेक गुन्हे शोधून काढले आहेत. भांडुप येथे आय.टी.महिला कर्मचाऱ्याच्या खुनाच्या प्रकरणातही सी.सी.टी.व्ही.चा उपयोग झाला होता. आता असे प्रकार मोठ्या प्रमाणावर वाढत आहेत. रेल्वे प्लॅटफॉर्मवर कोणी संरक्षण द्यावे, याबाबतचा वाद आहे. पोलीस दलाने संरक्षण द्यायचे की, रेल्वे पोलीस दलाने द्यायचे, असा वाद असू शकतो. रेल्वे पोलीस प्रशासन आणि राज्य पोलीस प्रशासन यांच्यामध्ये हृदीच्या संदर्भात वाद आहे. त्यामुळे हृदीसंदर्भातील वाद सोडविण्यासाठी गृह मंत्री महोदयांनी पुढाकार घ्यावा आणि एकदाचा हा प्रश्न सोडवावा, अशी माझी विनंती आहे.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे यांनी त्यांच्या भाषणात भंडारा येथील एका प्रकरणाचा उल्लेख केला होता. भंडारा जिल्ह्यातील मुरमाडी या गावात तीन मुर्लींची हत्या झाली होती. परंतु, अद्यापही आपण अंतिम सत्यापर्यंत पोहोचलेलो नाही. या संदर्भात खूप पाठपुरावा करण्यात आला. हे प्रकरण आपण सी.बी.आय.कडे दिले होते. परंतु, त्यांनी हे प्रकरण नाकारले. त्यानंतर सी.आय.डी.मार्फत या प्रकरणाचा तपास झाला. ही घटना ॲक्सडेंटल डेथची आहे, असे त्यामधून बाहेर आलेले आहे. परंतु, या तपासाबाबत आमच्या मनात काही शंका आहेत. या पाठीमागे वेगळी कारणे आहेत. सी.बी.आय.ने हे प्रकरण का नाकारले, यावर गृह मंत्री महोदयांनी थोडा प्रकाश टाकला तर बरे होईल. या प्रकरणात फॉर्निसिक रिपोर्ट आलेला आहे. या संदर्भात के.ई.एम.मधील डॉक्टरांची टीम अतिशय प्रेशरखाली काम करीत होती. पहिला पोस्ट मार्टम रिपोर्ट मी स्वतः बघितला आहे. त्यामुळे मी याबाबत ॲथॉरिटीने काही गोष्टी सांगू शकतो. पहिल्या रिपोर्टमधील फाईंडिंग आणि दुसऱ्या रिपोर्टमधील फाईंडिंग यामध्ये जमीनअस्मानाचा

...3....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

A-3

SRR/ D/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

10:30

डॉ.दीपक सावंत.....

फरक आहे. पहिल्या रिपोर्टमध्ये रेप झाला, असे म्हटले होते. मुलींची तपासणी झाली, त्यावेळी जखमा आढळून आल्या होत्या. दुसऱ्या अहवालामध्ये रेप सिध्द होऊ शकला नाही, पाय घसरून ड्राऊनिंगमुळे मृत्यू झाला, असे समोर आलेले आहे. ड्राऊनिंगची सिम्टेमेटॉलॉजी बघितली तर ड्राऊनिंगनंतर पाण्याचे अवशेष किंवा अलगे पोटात सापडायला पाहिजे होते, ते कोणत्या भागात सापडले, याचाही उल्लेख त्यामध्ये नाही. त्यामुळे हे थोडेसे संशयास्पद वाटत आहे. त्यावर देखील आपण प्रकाश टाकावा, एवढी विनंती करतो आणि थांबतो.

...4....

ॲड.आशिष शेलार (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, नियम 260 अन्वये सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.विनोद तावडे व अन्य सन्माननीय सदस्यांनी उपस्थित केलेल्या प्रस्तावावर केवळ एक सूचना मांडण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, या विषयावर सर्व चर्चा सभागृहात झालेली आहे. महिलांच्या संदर्भात माझी एक सूचना आहे. सन्माननीय गृह मंत्र्यांनी ती मान्य करावी किंबहुना तसे आदेश द्यावेत, अशी विनंती आहे.

सभापती महोदय, मुंबई शहरात के.ई.एम.रुणालयात सेंटर फॉर एक्सलंस फॉर सेक्स्युअल असॉल्ट व्हिकिटम्स स्थापन व्हावे, असा प्रयत्न सुरु आहे. ज्यामधून सेक्स्युअल असॉल्ट, रेप ते टिड्हिंग या गुन्ह्यातील कामे होऊ शकतील. जॉर्डन कमिशनर श्री.दाते साहेबांनी एक प्रस्ताव तयार केला आहे. महानगरपालिका आयुक्त, श्री.कुंटे यांच्याकडे याबाबत एक बैठक झाली. मी स्वतः त्या बैठकीला उपस्थित होतो. आरोग्य विभागाचे अधिकारी, पोलीस अधिकारी, टाटा इन्स्टिट्युट ऑफ सोशल सायन्सेसचे अधिकारी असे सर्व अधिकारी त्या ठिकाणी उपस्थित होते. निर्भया फंडात केंद्र सरकारकडे 1 हजार कोटी खर्चे आहेत. आपली हे सेंटर करण्याची मनःस्थिती आहे. आता फक्त पोलीस आयुक्तांनी स्टॅंडर्ड ऑपरेटिंग प्रोसेस काय असली पाहिजे, यासाठी त्यांच्या स्तरावर एक बैठक घ्यायची आहे. एवढ्यासाठी हे काम अडले आहे. या निमित्ताने माझी एवढीच विनंती आहे की, हे सेंटर के.ई.एम.मध्ये रथापन होण्याच्या सर्व प्रोसिजर पूर्ण झाल्या आहेत. जेवढ्या लवकरात लवकर पोलीस आयुक्त बैठक घेतील, तेवढ्या लवकर हे सेंटर रथापन होऊ शकेल. कारण, यामध्ये सेक्स्युअल असॉल्ट व्हिकिटम्साठी मेडिको-लिंगल, ज्युडिशिअल आणि कौन्सिलिंग अशी सर्व कामे एकाच ठिकाणी होणार आहेत. पोलीस आयुक्तांनी एस.ओ.पी.ठरविण्यासाठीची बैठक लवकरात लवकर लावावी, असे आदेश आपण त्यांना द्यावेत, एवढीच माझी विनंती आहे. या सर्व प्रक्रियेतून गुन्हेगारी आणि ज्युडिशिअरी या दोन्हीसाठी या केंद्राचा उपयोग आपल्याला होईल. ही विनंती गृह मंत्री महोदयांनी मान्य करावी, एवढे सांगतो आणि थांबतो.

श्री.प्रकाश गजभिये (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, नियम 260 अन्वये सन्माननीय विरोधी पक्षनेते श्री.विनोद तावडे व अन्य सन्माननीय सदस्यांनी उपस्थित केलेल्या प्रस्तावावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदय, महाराष्ट्रामध्ये दलितांवरील, महिलांवरील अत्याचारामध्ये वाढ झाली आहे, असे म्हटले जाते. त्याबाबत विरोधी पक्षाच्या अनेक सन्माननीय सदस्यांनी आपले विचार मांडले आहेत. हा विषय फार गंभीर आहे. कोठेही दलितांवर अत्याचार होऊ नये, अशी विरोधी आणि सत्ताधारी पक्षाच्या सर्व सन्माननीय सदस्यांची भूमिका आहे.

सभापती महोदय, बुलढाणा जिल्ह्यातील मुरमाडी, औरंगाबाद जिल्ह्यातील कन्ड, जालना जिल्ह्यातील बदनापूर, अहमदनगर जिल्ह्यातील जामखेड अशा काही ठिकाणी घटना घडल्या आहेत. दलितांवर, महिलांवर होणारे हे अत्याचार बघून मनाला बरे वाटत नाही. हे प्रकार थांबले पाहिजेत. परंतु, यासाठी कोण जबाबदार आहेत ? मी या सर्व ठिकाणांना भेट दिली आणि त्यामागील कारणांचा अभ्यास केला आहे. मला असे म्हणावयाचे आहे की, त्या ठिकाणी कोण जनप्रतिनिधी आहेत, त्या गोष्टीला कोण खतपाणी घालत आहेत ? ही प्रवृत्ती कोठेतरी थांबवली पाहिजे, त्याबाबतीत प्रयत्न केला पाहिजे. अन्यथा, त्या ठिकाणी दलितांचे नाव बदनाम होते, दलित कलंकित होतात. हे सर्व थांबविले पाहिजे. सत्तारूढ पक्ष असो वा विरोधी पक्ष असो, त्याबाबतीत आम्हाला काही बोलावयाचे नाही.

सभापती महोदय, मी बुलढाण्याला गेलो होतो, त्या ठिकाणी निळा झेंडा गाडला गेला. त्या ठिकाणी भारतीय जनता पक्षाचा सरपंच आहे, आमदार आहेत आणि खासदार आहेत. त्या ठिकाणी झेंडा काढून फेकला. मी औरंगाबादला गेलो, त्या ठिकाणी खासदार आणि आमदार शिवसेनेचे आहेत. त्या ठिकाणीही घटना घडली. मी जालन्याला गेलो, त्या ठिकाणी घटना घडली होती, तेथे भारतीय जनता पक्षाचे खासदार आहेत आणि शिवसेनेचे आमदार आहेत. ज्या ठिकाणी नितीन आगेचा खून झाला, त्या नगरलाही मी जाऊन आलो.

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य एकत्रितपणे बोलण्याचा प्रयत्न करीत असतात.)

तालिका सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री.प्रकाश गजभिये यांच्या मी लक्षात आणून दैऊ इच्छितो की, कालच या प्रस्तावावरील सन्माननीय सदस्यांची भाषणे पूर्ण झाली होती. आज त्या

...6....

SRR/ D/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

10:30

तालिका सभापती.....

प्रस्तावावरील मंत्री महोदयांची उत्तरे आपण घेणार होतो. सन्माननीय सदस्य डॉ.दीपक सावंत व अँड.आशिष शेलार यांना काही सूचना करावयाच्या असल्यामुळे मी त्यांना परवानगी दिली व तशी ती आपल्यालाही दिली. त्यामुळे आपल्या काही सूचना असतील तर त्या आपण मांडाव्यात. तेवढ्यापुरतेच आपल्याला बोलता येईल.

यानंतर श्री.खंदारे.....

तालिका सभापती.....

सन्माननीय सदस्यांनी भाषण करून नये केवळ सूचना कराव्या.

श्री.प्रकाश गजभिये : सभापती महोदय, भारतीय घटनेनुसार या लोकशाहीच्या सभागृहामध्ये मला बोलण्याचा अधिकार आहे. मला माझ्या भावना व्यक्त करावयाच्या आहेत. सन्माननीय सदस्यांच्या मनामध्ये आहे असे मला काही म्हणावयाचे नाही. माझा हेतू शुद्ध आहे. मी नागपूरमध्ये काम करतो. माझ्या मतदार संघामध्ये एकही ॲट्रोसिटीची घटना घडलेली नाही. तेथील लोकप्रतिनिधी मग सत्ताधारी पक्षाचे असोत किंवा विरोधी पक्षाचे असोत. त्यांच्यामुळे तेथे चांगली परिस्थिती आहे. दोन्ही बाजूच्या लोकप्रतिनिधींनी त्या ठिकाणी जाऊन दोन्ही समाजाची भेट घेऊन सर्वधर्म समभाव निर्माण करणे गरजेचे आहे. मी या निमित्ताने प्रिंट मीडिया व इलेक्ट्रॉनिक मीडियाला सांगेन की, या एकाच गोष्टीवर जास्त लक्ष केंद्रित न करता दलित स्त्रियांची व माणसांची निर्भत्सना बंद केली पाहिजे. त्यांना सन्मानाने जगू दिले पाहिजे अशा प्रकारचे त्यांनी काम करावे. अशी माझी प्रामाणिक इच्छा आहे.

सभापती महोदय, मी सन्माननीय गृह मंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांचे अभिनंदन करीन. त्यांनी खर्डा गावाला भेट दिलेली आहे. त्याचप्रमाणे आम्ही आमच्या पक्षाच्यावतीने खर्डाच्या घटनेतील कुटुंबीयांना मदत केली आहे. मला या सभागृहातील दोन्ही बाजूच्या सन्माननीय सदस्यांच्या वतीने मंत्री महोदयांना विनंती करावयाची आहे की, शाहू, फुले व डॉ.आंबेडकर यांच्या महाराष्ट्राला कोठेही गालबोट लागू नये या दृष्टीने दलित, अत्याचाराच्या विरोधासाठी प्रत्येक जिल्ह्यात गृह विभागातर्फे एक हेल्पलाईन सुरु करावी. त्यासाठी विशिष्ट नंबर ठरवावा. तो नंबर केवळ दलितांसाठीच नाही तर सर्वांनाही त्याचा उपयोग करता आला पाहिजे. तसेच या हेल्पलाईनवर पोलीस अधिकाऱ्यांची नेमणूक करून एखादी घटना घडल्यानंतर त्या घटनेला तेथल्या तेथे मूठमाती द्यावी. या राज्यामध्ये सर्वर्ण व दलित, हिंदू व मुस्लिम यांच्यामध्ये अनुचित प्रकार घडू नये हे सांगण्यासाठी मी उभा आहे. माझ्या वक्तव्यामुळे सन्माननीय सदस्यांच्या भावना दुखावल्या असतील तर मी दिलगिरी व्यक्त करतो. मी नवीन सदस्य आहे. परंतु आपल्या महाराष्ट्र राज्यामध्ये अशा घटनांमुळे आपली मान खाली जाऊ नये यासाठी तुम्ही व आम्ही दोघांनी मिळून प्रयत्न केला पाहिजे अशी विनंती करतो आणि माझे भाषण संपवितो. धन्यवाद, जय भीम.

2...

तालिका सभापती : मंगळवार, दिनांक 10 जून, 2014 रोजी सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोद तावडे व इतर विधानपरिषद सदस्यांनी महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम 260 अन्वये या प्रस्तावावर चर्चा उपस्थित केली होती. या प्रस्तावावरील चर्चा आता पूर्ण झाली आहे. सदर चर्चेस आता सन्माननीय मंत्री महोदय उत्तर सुरु करतील.

3....

प्रा.वर्षा गायकवाड (महिला व बालविकास मंत्री) : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोद तावडे यांनी महाराष्ट्र विधानपरिषद नियम 260 अन्वये महत्वाच्या विषयावर चर्चा उपस्थित केली आहे. या चर्चेमध्ये सन्माननीय सदस्य श्री.राहुल नार्वेकर, सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे, सन्माननीय सदस्य श्री. भाई जगताप, सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभा फडणवीस, सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्या चव्हाण, सन्माननीय सदस्य सर्वश्री भाई गिरकर, ख्याजा बेग, ॲड.जयदेव गायकवाड, सर्वश्री हेमंत टकले, हरिसिंग राठोड, डॉ.दीपक सावंत, ॲड.आशिष शेलार व श्री.प्रकाश गजभिये यांनी चर्चेत भाग घेतला आहे.

सभापती महोदय, या चर्चेतील विषय खूप गंभीर आहे. या सभागृहात या विषयावर अतिशय गंभीर्यूपर्वक व संवेदनशीलपणे चर्चा करण्यात आली आहे, चर्चेच्या दरम्यान सन्माननीय सदस्यांनी चांगल्या सूचना केल्या आहेत. सन्माननीय सदस्यांनी टीकेसाठी टीका केलेली नाही. हे राज्य पुरोगामी कसे राहील या दृष्टीने ही चर्चा झालेली आहे. माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी चर्चेला सुरुचात करताना टीका केली होती. पण बाकीच्या सर्व सन्माननीय सदस्यांनी चर्चेच्या ओघात चांगल्या मौलिक सूचना केल्या आहेत. या सूचना भविष्यात काम करताना उपयोगी ठरतील.

सभापती महोदय, महिला व बालकल्याण विभागाने मधल्या काढात राज्यात अनेक नवीन योजना सुरु केल्या आहेत. त्यात काही बदल करावयाचे असतील तर त्याबाबतच्या सूचनांचे स्वागत करण्यात येईल. त्या सूचनांची अंमलबजावणी करण्याचा प्रामाणिकपणे प्रयत्न करू शासनाने दिनांक 2 ऑक्टोबर रोजी महात्मा गांधीच्या जयंतीच्या दिवशी मनोरूप योजना सुरु केली आहे. या योजनेचा उद्देश सर्वाना माहीत आहे. एखादी बलात्काराची घटना घडली असेल किंवा एखाद्या मुलीच्या अंगावर ॲसिड टाकण्याची घटना घडली असेल तर प्रथम त्या व्यक्तीला प्रथमोपचाराच्या मदतीची आवश्यकता असते, कौन्सिलिंगची मदत लागते, कायदेविषयक मदत लागते व भविष्यामध्ये संबंधित व्यक्तीचे पुनर्वसन करण्याची गरज असते. या सर्व गोष्टींचा विचार करूनच ही मनोरूप योजना सुरु केली आहे. त्यामध्ये जिल्हा स्तरावर जिल्हाधिकारी, पोलीस.....

4...

प्रा.वर्षा गायकवाड....

अधीक्षक, सिव्हील सर्जन यांचे सहाय्य मंडळ स्थापन केले आहे. या मंडळाकडे ज्या केसेस येतात त्या तपासून ती कमिटी संबंधितास 2 ते 3 लाख रुपयांची मदत करण्याचा निर्णय घेते. या राज्यामध्ये त्या कमिटीच्या माध्यमातून 272 महिलांना मदत करण्यात आली आहे.

सभापती महोदय, मागील वर्षाच्या बजेटमध्ये 2013-14 यासाठी 5 कोटी 10 लाख रुपयांची तरतूद केली होती या रकमेचे वाटप झालेले आहे. मधल्या काळामध्ये आणखी 5 कोटी 3 लाख 60 हजार रुपयांची तरतूद करण्यात आली. त्यानंतर सन 2014-15 वर्षाच्या बजेटमध्ये 15 कोटी 10 लाख रुपयांची तरतूद उपलब्ध झालेली आहे. भविष्यात अशा दुर्दैवी घटना घडल्या तर या निधीतून त्यांना मदत करता येईल. देशात महाराष्ट्र राज्य हे पाहिले राज्य आहे. या राज्याने अशा प्रकारची योजना सुरु केलेली आहे. आपल्या राज्याच्या आजूबाजूच्या कोणत्याही राज्याने अशी योजना सुरु केलेली नाही. हे शासन एक पाऊल पुढे टाकत असताना सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे यांनी असे म्हटले आहे की, मुलींना सकाळी आणल्यानंतर संध्याकाळी त्यांचे स्टेटमेण्ट घेतले जाते, त्यांना हॉस्पिटलमध्ये ठेवल्यावर खाण्यासाठी दिले जात नाही. मी त्यांचे भाषण लक्षपूर्वक ऐकलेले आहे. परंतु शासनाने त्याच दृष्टीकोनातून मनोधैर्य योजनेसाठी गृह विभाग व सार्वजनिक आरोग्य विभागाला या विभागाचा जी.आर.पाठविलेला आहे. शासनाची संकल्पना अशी आहे की, असा आघात झाल्यानंतर त्या मुलीच्या कुटुंबाला आधार मिळावा. त्यांना मदतीचा हात मिळावा. प्रत्येक जिल्हा स्तरावर मनोधैर्य टीम असावी. त्यामध्ये संबंधित पोलीस स्टेशनचे तपास अधिकारी, सार्वजनिक आरोग्य विभागातील जिल्हा स्तरावरील जिल्हा आरोग्य अधिकारी, तालुका स्तरावर तालुका आरोग्य अधिकारी, ग्रामीण स्तरावरील प्राथमिक आरोग्य केंद्रातील वैद्यकीय अधिकारी, मानसोपचार तज्ज्ञ, नर्स, जिल्हा महिला व बालविकास अधिकारी, बाल पर्यवेक्षक अधिकारी, जिल्हा बाल संरक्षण अधिकारी यांचा त्यात समावेश आहे. या टीमला संबंधितांचे मनोधैर्य वाढविण्यासाठी प्रशिक्षण देण्याचे काम शासनाच्या माध्यमातून होईल. या जी.आर.मध्ये त्यांनी करावयाच्या कामाचा समावेश आहे. त्यासाठी गृह विभाग व आरोग्य विभागाचाही सल्ला आवश्यक आहे. मधल्या काळात विभागाने एक कार्यक्रम घेतला होता.

5....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

B-5

NTK/ D/ ST/

प्रावर्षा गायकवाड....

त्यामध्ये गृह विभाग, महिला व बालविकास विभाग, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, विधी व न्याय विभाग या सर्व विभागांचा सल्ला घेण्यात आला होता. एखादी घटना घडल्यानंतर त्याबाबत कशा प्रकारे संबंधितांना मदत केली पाहिजे, पुढे कशा प्रकारची कार्यवाही केली पाहिजे याबाबत सूचना घेण्यात आल्या होत्या. त्यानुसार मनोधैर्य योजनेच्या टीम्स काम करण्याचा प्रयत्न करीत आहेत.

यानंतर श्री.शिगम....

प्रा. वर्षा गायकवाड...

कौटुंबिक हिंसाचारापासून महिलांचे संरक्षण करण्याच्या संदर्भातील कौटुंबिक हिंचार प्रतिबंधक कायदा असेल, ज्युक्हेनाईल जरस्टीस ॲक्ट असेल, या बाबतीत लागणारे इन्फ्रास्ट्रक्चर महिला व बाल विकास विभागाच्या माध्यमातून देण्यात आलेले आहे. पूर्णवेळ असलेले संरक्षण अधिकरी असतील, जे.जे.ॲक्ट अंतर्गत जे.जे.पी. असतील, सीडब्ल्यूसी कमिटी असेल, जिल्हा सल्लागार मंडळ असेल, राज्य सल्लागार मंडळ असेल, मनोर्धैय योजना असेल, महिलांना संरक्षण देणाऱ्या कायद्याच्या संदर्भातील अंमलबजावणी असेल या सर्व गोष्टींमध्ये आपण बाजूच्या गुजरात किंवा मध्यप्रदेश राज्यांशी तुलना केली तर आपल्या महिला व बाल विकास विभागाने महिलांच्या बाबतीत जे जे काम केलेले आहे ते अन्य राज्यांनी केलेले नाही.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या श्रीमती शोभाताई फडणवीस यांनी काल महिला धोरणाचा उल्लेख करून त्यासाठी अर्थसंकल्पामध्ये तरतुद असली पाहिजे असे सांगितले. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी सत्ताधारी पक्षाच्या एका जाहिरातीचा उल्लेख केला. ती जाहिरात कॉंग्रेस पक्षाची असेल किंवा राष्ट्रवादी कॉंग्रेस पक्षाची असेल. मी सांगू इच्छिते की, गुजरात राज्यामध्ये अशा प्रकारचे कोणतेही महिला धोरण जाहीर झालेले नाही. महाराष्ट्र शासनाने एक-दोन नाही तर तीन महिला धोरण जाहीर केली.

डॉ. नीलम गो-हे : 2001मध्ये माननीय अटलबिहारी वाजपेयी हे देशाचे पंतप्रधान असताना आणि सुमित्राताई महाजन केंद्रीय महिला व बाल विकास मंत्री असताना महिला सक्षमीकरण धोरण जाहीर झालेले आहे. या धोरणाचा आपल्या राज्याच्या धोरणात उल्लेख केलेला आहे याची मी माननीय मंत्री महोदयांना आठवण करून देत आहे.

प्रा. वर्षा गायकवाड : तो उल्लेख सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गो-हे यांना आणि मला माहीत आहे. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी एका जाहिरातीचा उल्लेख केला म्हणून मी हे सांगितले. आपण महिला आणि बालकांच्या संदर्भात धोरण जाहीर करताना त्यासंदर्भात एनजीओ, लोकप्रतिनिधी, मीडिया या सर्वांशी चर्चा केलेली आहे. आम्हाला महिलांच्या संदर्भात काय करायचे आहे, मुलांच्या संदर्भात काय करावयाचे आहे याची दिशा ठरविणारे बाल किंवा महिला धोरण असते. 2014मध्ये आपण दुसरे बाल धोरण निर्माण करण्याचे काम केलेले आहे. विविध विषयावर

प्रा. वर्षा गायकवाड...

आणि विविध वर्गाच्या बाबतीत आपण काम केलेले आहे. विरोधी पक्षनेत्यांनी सुकन्या योजनेचा उल्लेख कला. महाराष्ट्र राज्याने ही योजना सुरु केली. या योजनेअंतर्गत बीपीएलखालील ज्या कुटुंबामध्ये दोन मुलींच्या जन्मानंतर कुटुंब नियोजन केलेले आहे अशा कुटुंबातील मुलींच्या नावे 21 हजार 200 रुपये ठेव ठेवली जाते. अनाथ मुलींच्या नावे ठेव ठेवली जाते. अशा प्रकारची ही योजना आहे. माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी असे सांगितले की, या सुकन्या योजनेचा एकाही मुलीला फायदा झालेला नाही. जी.आर.प्रमाणे एका वर्षाच्या आत त्या मुलींच्या नावे रक्कम ठेवता येते. मला या निमित्ताने सांगावयाचे आहे की, एखादे चांगले काम केले असेल तर ते चांगले म्हणण्याचा मोठेपणा विरोधी पक्षातील सन्माननीय सदस्यांनी दाखवला पाहिजे. मध्यप्रदेश सरकारने चांगली योजना केली, ती योजना आपल्या राज्याने करण्याचा प्रयत्न केला. आपल्या राज्याने देखील अनेक चांगल्या गोष्टी केलेल्या आहेत त्याचा देखील उल्लेख विरोधी पक्षातील सन्माननीय सदस्यांनी केला असता तर ते योग्य झाले असते. या योजनेसाठी मार्गील मार्च पर्यंत 18 कोटी 10लाख रुपये प्राप्त झाले. या योजनेचा 18916 मुलींना फायदा मिळणार आहे. एमओयू करून ते पैसे एलआयसीला देण्यात येणार आहेत. एलआयसीच्या माध्यमातून मुलींच्या अकौण्टमध्ये पैसे जाऊन 18 वर्षानंतर त्या मुलीला फायदा मिळणार आहे. 18 वर्षापर्यंत त्या मुलीने लग्न करता कामा नये, तिचे शिक्षण झालेले असले पाहिजे असे काही निकष आहेत. हे निकष पूर्ण केल्यानंतर त्या मुलीला पैसे मिळणार आहेत. 2014-15 च्या अर्थसंकल्पामध्ये या योजनेसाठी 239 कोटी रुपयाची तरतूद करण्यात आलेली असून लाथार्थीची संख्या 1 लाख 13 हजार आहे. सभापती महोदय, मधल्या काळामध्ये लिंगनिदान परीक्षण सुरु होते, मुलींचा संख्या कमी झाली होती, या गोष्टींना आळा बसावा म्हणून ही सुकन्या योजना आपण सुरु केलेली आहे.

सभापती महोदय, आपण चाचा नेहरु बाल महोत्सव सुरु केला. यामागे अशी संकल्पना होती की, संस्थेमध्ये राहाणारी मुले आणि घरामध्ये राहाणारी मुले यांच्यामध्ये असणारे अंतर कमी व्हावे. संस्थेतील मुलांचा आजूबाजूच्या परिसराशी संपर्क नसतो, म्हणून 50 टक्के संस्थेतील मुले आणि 50 टक्के शाळेत जाणारी मुले एकत्र यावीत, त्यांच्यामध्ये विविध चित्रकला स्पर्धा, निबंध स्पर्धा, वक्तृत्व स्पर्धा यासारख्या विविध स्पर्धा व्हाव्यात आणि शेवटच्या दिवशी एक बालमहोत्सव आयोजित

प्रा. वर्षा गायकवाड...

करून या दोन मुलांमधील अंतर मिटावे यादृष्टीने प्रयत्न करीत आहोत. अनाथाश्रमामध्ये राहाणाऱ्या मुलांना अनाथ सर्टिफिकेट देणे, आधार कार्ड देणे, रहिवाशी दाखला देणे, रेशनकार्ड देणे यासंदर्भात निर्णय घेतलेला आहे. गरीब कुटुंबातील मुलींना आयआयटीचे शिक्षण घेण्यासाठी, स्पर्धापरीक्षांना बसण्यासाठी त्यांना ट्रेनिंग देण्याची, त्यांच्या राहाण्याची व्यवस्था करण्याचा निर्णय घेतलेला आहे.

सभापती महोदय, बाल गृहांच्या बाबतीत या ठिकाणी उल्लेख करण्यात आला. ज्या ज्या बाल गृहांच्या बाबतीत शासनाकडे तक्रारी आल्या ती बाल गृहे आम्ही मध्यांतरे काळात बंद केली. जवळपास 196 बाल गृहे बंद केली. 189 संस्थांना कारणे दाखवा नोटीसा दिलेल्या आहेत. या बाबतीत आम्हाला कार्यपद्धतीनुसार जावे लागते. सुख्यातीला नोटीस द्यावी लागते, नंतर अंतिम नोटीस द्यावी लागते आणि त्यानंतर कारवाई करावी लागते. संस्थेचे निकष असतील, कॉम्प्रेहेन्सिव्ह केअर प्लॅन असेल, संस्था तपासणीची नियमावली असेल, या सर्व गोष्टी आम्ही केलेल्या आहेत.

सन्माननीय विरोधी पक्षनेते सभागृहामध्ये आता उपस्थित झाले आहेत. मी त्यांना सांगू इच्छिते की, शासनाने 10 जून 2014 ला एक जी.आर. काढलेला आहे. एकात्मिक बाल संरक्षण अंतर्गत ग्रामस्तरावर आणि शहरामध्ये वॉर्डस्तरावर समित्या स्थापन करण्यात येणार आहेत. ग्रामस्तरावर सरपंच किंवा ग्रामस्तरावर निवडून आलेला एक लोकप्रतिनिधी, पोलीस पाटील, एक आशा सेविका, शाळेचा मुख्याध्यापक, शिक्षकांचा एक प्रतिनिधी, अध्यक्ष, शाळा व्यवस्थापन समितीचा एक प्रतिनिधी, 12 ते 18 वयोगटातील मुलांचा प्रतिनिधी, 12 ते 18 वयोगटातील मुलींची प्रतिनिधी आणि अंगणवाडी सेविका यांची समिती करण्यात येणार आहे. बालकांसाठी अत्यावश्यक सेवा आणि व्यवस्था असणाऱ्या संस्थेचे बळकटीकरण करणे, संबंधित संस्थेतील व्यक्तींची क्षमता वृद्धिंगत करणे, बालकाच्या संरक्षणासंबंधातील सर्व प्रकारची सांख्यिकी आणि गुणात्मक माहिती संकलित करणे, कौटुंबिक व सामाजिक स्तरावर बाल संरक्षणाचे बळकटीकरण करणे, बालकाशी संबंधित असलेल्या सर्व प्रश्नांच्या बाबतीत समन्वय साधणे, बाल संरक्षण विषयी समाजामध्ये जागृती करणे बालकांसंदर्भात सर्व कायद्यांची अंमलबजावणी करणे, अशा कामासाठी ही समिती केलेली आहे. या जी.आर.ची प्रत सभागृहाच्या पटलावर ठेवून ती सर्व सदस्यांना मिळेल अशी मी व्यवस्था

..4..

MSS/ D/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

10:50

प्रा. वर्षा गायकवाड...

करते.अधिकृत अणि अनधिकृत संस्थांच्या बाबतीत सुध्दा एक मोहीम हाती घेतलेली आहे. दोन महिन्यामध्ये संस्थाचे ऑनलाईन रजिस्ट्रेशन करण्याचा प्रयत्न आपण करीत आहोत.तसेच अनधिकृत संस्थांबाबतीत एफआयआर दाखल करणे, त्यांना ब्लॅक लिस्ट करण्याचे काम करीत आहोत.

...नंतर श्री.भोगले...

प्रा.वर्षा गायकवाड.....

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.किरण पावसकर यांनी मुंबई महापालिकेतील महिला लोकप्रतिनिधींच्या संदर्भात प्रश्न उपस्थित केला होता. त्या ठिकाणी समिती स्थापन करण्यात आली असून तेथील सर्व अधिकाऱ्यांना यशदाच्या माध्यमातून प्रशिक्षण देण्याचा निर्णय घेतला आहे. कायद्यातील तरतुदी सर्व लोकांपर्यंत पोहोचाव्यात हा शासनाचा प्रयत्न आहे. या व्यतिरिक्त केंद्र शासनाने 181 क्रमांकाची एक हेल्पलाईन दिली असून तो घेण्याचा आम्ही प्रयत्न केला आहे. एकच हेल्पलाईन असावी आणि ती सर्वसमावेशक असावी हा आमचा प्रयत्न आहे. मुलांच्या दृष्टीकोनातून काम करणारे कर्मचारी, अधिकारी यांच्या संदर्भात विपश्यना, प्रशिक्षण व इतर विविध कार्यक्रम करण्याचा प्रयत्न आम्ही करीत आहोत.

सभापती महोदय, माननीय सदस्या श्रीमती शोभा फडणवीस यांनी यवतमाळ येथील मुलींचा प्रश्न विचारला होता. त्या प्रश्नाबाबत सचिवांकडे एक बैठक झाली होती. जिल्हाधिकारी त्या बैठकीला उपस्थित होते. त्या मुलींसाठी स्वाधार गृह उभारण्याच्या दृष्टीकोनातून चर्चा झालेली असून केंद्र सरकारकडे प्रस्ताव सादर केला आहे. जिल्हाधिकाऱ्यांकडे जमिनीची मागणी करण्यात आली आहे. जेणेकरून स्वाधार गृह बांधता येईल.

सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप यांनी नोकरी करणाऱ्या मुलींसाठी मुंबईमध्ये एकच वसतिगृह असल्याचा उल्लेख केला आहे. स्व.वसंतराव नाईक यांच्या जन्म शताब्दीच्या निमित्ताने शासनाने देवनार व पुणे येथे 100 क्षमतेचे वसतिगृह मंजूर केले असून या कामासाठी प्रत्येकी 8 लाख याप्रमाणे 16 लाख रुपये मंजूर करण्यात आले आहेत.

सभापती महोदय, या ठिकाणी चिल्डन एड सोसायटीचा उल्लेख झाला होता. हायकोर्टाच्या माध्यमातून चुनौती कार्यक्रम आशा यांच्या मार्फत राबविण्यात आला. तो कार्यक्रम मुंबई येथील चिल्डन एड सोसायटीच्या शाळेत झाला होता. ज्या दोन घटना घडल्या त्या माध्यमातून एफआयआर रजिस्टर झाला आहे. चंद्रप्रभा ट्रस्टमार्फत 2009 पासून चालविली जाणारी संस्था अनधिकृत असल्याबाबतचा प्रश्न माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे यांनी मांडला आहे. आयुक्तांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती स्थापन करून त्यांच्यामार्फत चौकशी करावयास लावू. कितीतरी अधिकाऱ्यांवर कारवाई केलेली आहे. 2009 मध्ये घटना घडूनही 2014 पर्यंत कारवाई का झाली नाही असा मुद्दा मांडण्यात आला आहे. एक अवर सचिव, एक उप आयुक्त, जिल्हा महिला व बाल विकास अधिकारी, जिल्हा पर्यवेक्षक अधिकारी व अधीक्षक यांच्यावर कारवाई.....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

D.2

SGB/ ST/ D/

11:00

प्रा.वर्षा गायकवाड....

करण्याचा प्रयत्न करीत आहोत. शासनाने विविध प्रकारचे निर्णय घेतलेले आहेत.

सभापती महोदय, माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी नवजीवन संस्थेबद्दलचा मुद्दा मांडला आहे. नवजीवन संस्थेबाबत कारवाई केलेली आहे. 25 पदे रिक्त होती, त्यापैकी 21 पदे भरली आहेत. प्रेरणा या अशासकीय संस्थेच्या माध्यमातून प्रशिक्षण देण्याचा कार्यक्रम केला आहे. या व्यतिरिक्त पेपर बँग, कॅण्डल, सॅनिटरी नॅपकीन्स तयार करणारी मशीन आणून उद्योग सुरु करण्याचा प्रयत्न करीत आहोत. सायन रुणालयातील डॉ.सुषमा सोनावणे यांना त्या संस्थेमध्ये नेमले असून त्या नवजीवन संस्थेमध्ये बसतात. मुलींची भोजन समिती, स्वच्छता समिती नेमून सांस्कृतिक कार्यक्रम असतील त्या संदर्भात काम करण्याचा प्रयत्न केला आहे.

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

सभापती महोदय, महाराष्ट्र हे पुरोगामी राज्य आहे. महात्मा गांधी, सावित्रीबाई फुले, राजमाता जिजाऊ, रमाबाई आंबेडकर यांचे हे राज्य असताना या राज्यात अशा घटना होऊ नयेत यासाठी आणि पुनर्वसनाच्या दृष्टीकोनातून प्रयत्न केले जात आहेत. सभागृहात चर्चेच्या निमित्ताने माननीय विरोधी पक्षनेते वगळता प्रत्येक माननीय सदस्यांनी आपल्या भाषणात समाजाचे प्रबोधन करण्याची गरज असल्याबाबतचा उल्लेख केला आहे. मी माननीय सदस्य सर्वश्री हेमंत टकले, किरण पावसकर, ॲड.जयदेव गायकवाड, माननीय सदस्या डॉ.नीलम गो-हे, माननीय सदस्या श्रीमती विद्या चक्राण यांची भाषणे ऐकली आहेत. समाजाचे प्रबोधन करणे ही शासन म्हणून आमची जबाबदारी असली तरी लोकप्रतिनिधी आणि समाजाचा घटक म्हणून आपल्या सर्वांची सुध्दा ही जबाबदारी आहे. मध्यांतरी मुलींची संख्या कमी झाली त्यावेळी लोकप्रिय कार्यक्रम राबवून मुलींच्या संरक्षणासाठी समाज प्रबोधनाचा प्रयत्न करण्यात आला, शासनाच्या माध्यमातून कायदा केला गेला. परंतु प्रत्यक्ष समाजामध्ये जाऊन प्रबोधनाचे काम करू शकलो तर आपण ज्या योजना तयार करतो त्या योजना खालच्या घटकापर्यंत पोहोचू शकतील आणि त्याचा नक्की फायदा होईल. मी या प्रस्तावाच्या निमित्ताने ज्यांनी ज्यांनी चर्चेमध्ये भाग घेतला त्या सर्व सन्माननीय सदस्यांना त्यांच्या विचारांबद्दल आभार मानते, त्यांनी ज्या काही सूचना केलेल्या आहेत त्या मान्य करण्यात येतील आणि भविष्यात काही गोष्टी करण्याबाबत सूचना असतील तर त्याचा विचार केला जाईल अशी हमी देऊन आपले मनापासून आभार मानते व माझे भाषण संपविते.

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

D.3

SGB/ ST/ D/

11:00

श्री.आर.आर.पाटील (गृहमंत्री) : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्षनेते आणि या सदनातील ज्येष्ठ आणि नव्याने नियुक्त झालेल्या जवळजवळ 15 सन्माननीय सदस्यांनी या प्रस्तावावर, विशेषत: महिला, दलित, लहान मुले यांच्या सुरक्षिततेच्या संदर्भात अतिशय महत्वपूर्ण प्रश्न योग्य पृष्ठतीने उपस्थित केले आहेत. यातील काही राजकीय अभिनिवेश सोडला तर अनेक सन्माननीय सदस्यांनी चांगल्या पृष्ठतीने सरकारला पुढील धोरण तयार करताना आणि असलेली धोरणे राबविताना उपयुक्त ठरु शकतील अशाही सूचना केल्या आहेत.

सभापती महोदय, दोन्ही बाजूच्या सन्माननीय सदस्यांची भाषणे ऐकताना महाराष्ट्रासारख्या पुरोगामी राज्यामध्ये दलित, महिला, ज्येष्ठ नागरिक, लहान मुले, अल्पसंख्याक, गरीब वर्ग हा सुरक्षित असला पाहिजे आणि त्यांच्या सुरक्षिततेसाठी वेगवेगळ्या उपाययोजना सरकारने केल्या पाहिजेत, त्यातील त्रुटी दूर केल्या पाहिजेत ही मात्र सर्वांची प्रामाणिक भूमिका मला निश्चितपणे जाणवली. मीही आपल्याला सांगू इच्छितो की, राज्यामध्ये कायद्याचे पालन करणाऱ्या लोकांचे संरक्षण करणे आणि दुष्टांचे निर्दालन करणे हे पोलिसांचे आणि आपल्या विविध यंत्रणांचे प्रमुख काम असले तरी हे काम करताना सुध्दा समाजामधील ज्या घटकांना विशेष सुरक्षेची आवश्यकता आहे त्यांना संरक्षण देणे, निर्भाड आणि निर्भयपणे त्यांना जीवन जगता येणे, त्यांनाही प्रगती करण्याची संधी मिळणे असे पोषक वातावरण तयार करण्याची जबाबदारी ही आपल्या सरकारी यंत्रणांची आहे.

सभापती महोदय, मी प्रदीर्घ काळ महाराष्ट्र राज्याचा गृहमंत्री आहे. मला एक गोष्ट जाणवली की, अलीकडच्या काळात सगळ्याच प्रश्नांची उत्तरे आपण पोलिसांकडून मागत असू तर मूळ प्रश्नापासून आपण बाजूला जात आहोत का याचाही विचार करण्याची आवश्यकता आहे. राज्यामध्ये अनेक कायदे आहेत. त्या कायद्यांचे जे पालन करीत नाहीत त्यांना शिक्षा करणे, न्यायालयासमोर उभे करणे ही पोलिसांची जबाबदारी आहे. मी कधीही, कुठेही आणि केव्हाही ही जबाबदारी नाकारलेली नाही. पोलिसांची ती जबाबदारी आहेच. पण अनेकदा काही प्रश्न आर्थिक असतात, काही प्रश्न राजकीय असतात आणि काही प्रश्न सामाजिक असतात. राजकीय प्रश्नांना राजकारणातून उत्तर मिळू शकेल. सामाजिक प्रश्न समाज प्रबोधनातून चांगल्या पृष्ठतीने सुटू शकतात.

नंतर श्री भारवि....

अस्तु यज्ञो विना
प्रयत्नोऽप्यनुभवः।

श्री.आर.आर.पाटील...

यात पोलीस आपले काम करतीलच. अन्य यंत्रणांनी उदासीन राहून प्रत्येक प्रश्नासाठी पोलिसांकडून उत्तर मागविण्याचे ठरविले तर मग समाधानकारक उत्तर मिळत नाही हा माझा स्वतःचा अनुभव आहे. आपल्या संस्कृतीमध्ये दुर्गा, लक्ष्मी, सरस्वती या देवता आहेत. या देवतांची आपण बाजूला पूजा करतो. त्यांना पवित्र प्रतीक मानले गेले. पण दुसऱ्या बाजूने महिलांवरच सासू अन्याय करीत होती. कधी मुलींचे जन्म नाकारले जात होते, तर कधी हुंड्यासाठी छळ केला जात होता. अनेक कायदे कर्ज देखील दुर्दैवाने काही ठिकाणी घटना घडत आहेत. आज सामाजिक मानसिकता बदलण्याचे खूप मोठे आव्हान आपल्यासमोर आहे. हे आव्हान बदलण्याचे स्वर्ज डॉ.राजाराममोहन रॉय व डॉ.बाबासाहेब अंबेडकर यांनी बघितले होते. त्यामुळे संपूर्ण देशाला अंगावर घेऊन हिंदू बिल कोड मोठ्या ताकदीने आपल्या देशामध्ये आणण्याचा त्यांनी प्रयत्न केला.

आज सदनामध्ये महिला आणि दलित वर्गाविषयी चर्चा झालेली आहे. मुलीचे लग्न झाल्यानंतर नववधूवर सासू-सासरा अन्याय करीत होते. पण अलीकडच्या काळात दस्तूरखुद आईवडीलच मुलींचे जन्म नाकारत आहेत. त्यामुळे अनेक डॉक्टरांवर आपण कारवाई करीत आहोत. मुलींना आईवडिलांनी मारायचे ठरविले तर कोण आणि कसे वाचवणार हाही महत्त्वाचा प्रश्न आहे. यासंबंधी देखील आपण उपाययोजना केलेली आहे. पूर्वी मुलगी जन्माला आल्यानंतर ती महिला झाल्यानंतर तिच्यावर अन्याय केला जात होता. पण जन्माला येऊ न देण्याच अन्याय केला जात आहे. राज्यातील सर्व जिल्ह्यांचा चार्ट मी बघितला आहे. जी माणसे गरीब आहेत, शिकलेली नाहीत, जी माणसे विकासपासून फार दूर आहेत अशा माणसांनी अन्याय केला असता तर मी देखील ते समजू शकलो असतो. पण नेमके उलटे चित्र आहे. जेथे शिक्षणाचे प्रमाण जास्त आहे, जो वर्ग आर्थिकदृष्ट्या संपन्न आहे अशा प्रगतिशील लोकांकडूनच, शिकलेल्या लोकांकडूनच, ज्यांची आर्थिककुवत मोठी आहे अशा वर्गाकडूनच मुलींचे जन्म नाकारले जात आहेत. महाराष्ट्रामध्ये मुलामुलींचे सर्वात चांगले प्रमाण गडचिरोलीमध्ये आहे. नंबर दोनचे प्रमाण नंदूरबारमध्ये आहे. पण सगळ्यात वाईट प्रमाण मुंबई, पुणे आणि राज्यातील प्रगतिशील

जिल्ह्यांमध्ये आहे. मी हे एवढ्यासाठी सांगतो की, महिलांकडे बघण्याची मानसिकता बदलण्याचे सामर्थ्य आमच्या कायद्यामध्ये आणि यंत्रणेमध्ये आहे काय ? त्यांच्याकडून आपण मोठी अपेक्षा करणार काय ? मी सभागृहापुढे विनम्रपणाने आणून देऊ इच्छितो की, ज्या कायद्याला समाजाचा पाठिंबा मिळत नाही, जनमताचा पाठिंबा मिळत नाही ते कायदे अमलात आणताना अनेक अडचणी उभ्या रहात आहेत. कायदे पुरोगामी आहेत पण समाज आणि लोक आहे तिथेच असतील तर कायदे अमलात आणतानासुद्धा अनेक अडचणी निर्माण होत आहेत. सांगलीमध्ये एका मुलीला भर चौकात मारले जाते. बघ्यांची गर्दी असते पण वाचविण्यासाठी कोणीही पुढे जात नाही. प्रवाशांनी भरलेल्या एस.टी.मध्ये एक गुंड महिला कंडक्टरला मारतो पण एस.टी.मधील एकही प्रवासी पुढे येऊन वाचविण्याची भूमिका घेत नाही. महिला या मार खाण्यासाठीच आहेत. आपले कुठले कर्तव्यच नाही या उदासिनतेमुळेसुद्धा गुन्हे वाढण्याची शक्यता आहे. बलात्कार, विनयभंग, छेडछाड यावर आपण कारवाई करीत असतो. पण असे अनेक गुन्हे आहेत की, ते नोंदविलेच जात नाहीत. कायद्यामध्ये तरतूद करून सुद्धा महिलांना खूप न्याय मिळतो असे मी म्हणत नाही. यासाठी सर्वांनी मिळून सामुदायिक प्रयत्न करण्याची आवश्यकता आहे. ज्या दिवशी आपण सगळे मिळून तसा प्रयत्न करूतेहाच त्याचा फायदा होईल. आपण महिलांना नोकरीमध्ये आरक्षण ठेवले आहे, मुलींना मोफत शिक्षण देण्याची व्यवस्था केलेली आहे. समाजकारण आणि राजकारणामध्ये महिलांना प्रतिष्ठा मिळावी म्हणून तेथे देखील आरक्षण ठेवण्यात आले आहे. सगळीकडे अंधार आहे, महिलांनी प्रगती केली नाही असे कुणालाही म्हणता येणार नाही. आज विविध क्षेत्रामध्ये उदा. बँका, सैन्य दल, वैद्यकीय क्षेत्र आणि राजकारणामध्ये मुलींनी आणि महिलांनी खूप मोठा पल्ला गाठलेला आहे. एवढे आपण गतीने जात असताना सुद्धा काही वर्गामुळे महिलांना उपेक्षित जीवन जगावे लागत आहे. हा एक सामाजिक प्रश्न आहे. याला सामाजिक उत्तर शोधण्याची आवश्यकता आहे. तसेच आमच्या यंत्रणांनी या वर्गाला अधिक बारकाईने विशेष न्याय देण्याची देखील आवश्यकता आहे.

श्री.आर.आर.पाटील...

येथे अनेक मुद्दे उपस्थित करण्यात आले आहेत. मी राज्य सरकारच्यावतीने गृह मंत्री या नात्याने या सदनाच्या माध्यमातून राज्यातील महिलांना, दलितांना व पोलिसांना स्पष्ट संदेश देऊ इच्छितो की, आमची असेल नसेल तेवढी सर्व ताकद या उपेक्षित वर्गासाठी उभी केली जाईल. ही खाही देत असताना आमच्या योजनांमध्ये त्रुटी नाहीत असा कधीही दावा करणार नाही. मी असे कधीच म्हणणार नाही की, आमचे लोक 100 टक्के काम बरोबर करीत आहेत. जे चुकतात त्यांना शासन केले जाईल. जे बरोबर काम करीत आहेत त्यांना प्रोत्साहन दिले जाईल. या वर्गाची विशेष काळजी घेण्याची भूमिका आम्ही स्वीकीरू. यासाठी सर्वांनी साथ देण्याची नितांत आवश्यकता आहे. विशेषत: शिकलेला, सुशिक्षित, सुधारलेला वर्ग यांनीही साथ दिली पाहिजे. लग्न झाल्यानंतर हुंड्यासाठी मारल्या जाणाऱ्या, जाळल्या जाणाऱ्या महिलांची संख्या देखील कमी नाही. यातील अनेक तक्रारी ह्या पुढे देखील येत नाहीत. खूप शिकलेली, खूप मोठी माणसे देखील लग्न झाल्यानंतर पत्तीची कुठलीही जबाबदारी घेत नाहीत. ते पत्तीला सोडून देतात. मुलाकळून आईवर अत्याचार केला जात असेल, बहिणीला मारहाण केली जात असेल तर त्यासंबंधातील अनेक तक्रारी नोंदविल्या जात नाहीत. कधी कधी मोठे संकट सगळ्यांचे लक्ष वेधून घेते. दिल्लीमध्ये भर चौकामध्ये सामुदायिक बलात्कार केला जातो. आरोपी पोलिसांनी पकडले. देशाच्या राजधानीमध्ये ही घटना घडल्यानंतर देशातील जनमत ढवळून निघणे स्वाभाविक होते. त्यामुळे पार्लमेंटला देखील आपल्या प्रस्थापित कायद्यामध्ये अनेक बदल करावे लागले व महिलांच्या संरक्षणासाठी निर्भयाच्या माध्यमातून अतिशय चांगला, सक्षम कायदा आणावा लागला. त्यावेळी माध्यमांनी खूप मोठे रान उठविले. वर्तमानपत्रामध्ये चर्चा आल्या. लाखोच्या संख्येने दिल्लीपासून गल्लीपर्यंत लोक रस्त्यावर उतरले. पोलीस यंत्रणांना देखील या संवेदनांची जाणीव झाली. किंबहुना जाणीव करू घ्यावी लागली. ज्यांच्यावर अन्याय होत आहे त्या महिला देखील पुढे यायला लागल्या. मी आता आकड्यात जात नाही. महाराष्ट्रातच नव्हे तर देशातील कुठल्याही राज्यात 2012 साली दिल्लीतील घटना घडल्यानंतर व निर्भयाचा कायदा आल्यानंतर, माध्यमांनी चर्चा केल्यानंतर, जनमत ढवळून निघाल्यानंतर ज्या शोषित महिला होत्या, ज्यांच्यावर अन्याय केले जात होते त्या सर्व महिला न्याय्य हक्कांसाठी पुढे आल्या. त्यामुळे देशातील प्रत्येक राज्यामध्ये गुन्हे

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

E 4

BGO/ D/ ST/

भोगले..

11:10

श्री.आर.आर.पाटील...

नोंदविण्याचे प्रमाण वाढले. महिलांच्या बाबतीतील गुन्हा नोंदविला नाही, संवेदनशील पद्धतीने दखल घेतली नाही, तर माध्यमे सोडत नाहीत, नेते सोडत नाहीत, सरकार सोडत नाही, असा योग्य संदेश प्रशासनापर्यंत गेला. गुन्हे नोंदविण्यासाठी लोक पुढे आल्यामुळे गुन्ह्यांची संख्या वाढल्याचे दिसून येते. दर सहा महिन्यांनी गृह मंत्री म्हणून मी आयपीएस अधिकाऱ्यांची बैठक घेतो. मला विरोधकांना तोंड द्यावे लागेल, गुन्हे वाढले म्हणून माध्यमांना तोंड द्यावे लागेल म्हणून गुन्ह्यांची संख्या कमी करावी हे शासनाच्या वतीने कधीही सांगण्यात आले नाही.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

श्री. आर.आर.पाटील

उलट एखाद्या जिल्हयात लोकसंख्या वाढत असेल, समाजापुढील प्रश्न वाढत असतील अशा परिस्थितीत त्या जिल्हयात गुन्हयांच्या संख्यांची नोंद कमी झाली, तर तुमच्या जिल्हयात गुन्हे कमी का नोंदवले असा उलटा प्रश्न आम्ही विचारीत असतो. कारण पोलिसांनी गुन्हे नोंदविले नाही तर शोषित माणसाने जावयाचे कोठे असा नवीन प्रश्न निर्माण होईल आणि आपल्या व्यवस्थेवरचा त्यांचा विश्वासच उडून जाईल. मी गुन्हयांची संख्या वाढली म्हणून त्याचा बाऊ करीत नाही तर गुन्हयांची नोंद केली जाते, गुन्हयांची नोंद करण्यासाठी लोक पुढे येत आहेत आणि पोलीस त्यावर कारवाई करते या गोष्टीला मी अधिकचे महत्व देतो. मी आपल्या लक्षात विनम्रपणे आणून देऊ इच्छितो की, सन 2012 साली गुन्हे नोंदविण्याच्या प्रमाणात एकदम वाढ झाली होती. महाराष्ट्रामध्ये महिलांच्या बाबतीत 14 पद्धतीचे गुन्हे नोंदविले जातात. यामध्ये हुंडयासाठी खून, हुंडयासाठी खुनाचा प्रयत्न, आत्महत्येस प्रवृत्त करणे, बलात्कार, अपहरण, पतीकडून पत्नीची हत्या, विनयभंग, छेडछाड अशा प्रकारचे महिलांच्या बाबतीत जे 14 गुन्हे होते त्यांची संख्या 17,800 वर्ज 27,300 एवढया मोठया प्रमाणात वाढली व त्यांची नोंदही करण्यात आली.

सभापती महोदय, या वर्षीचा ट्रेन्ड बघितला तर एप्रिल, 2013 पर्यंत जितके गुन्हे नोंद इ आले होते त्याच्या तुलनेमध्ये या वर्षीच्या एप्रिल 2014 या महिन्यापर्यंत नोंद झालेल्या गुन्हयांची संख्या बघितली तर निश्चितपणे 563 ने घटलेली आहे. गुन्हे नोंदवले जात आहेत. गुन्हयांची नोंद करीत असताना काही काही वेळेला आकडे बघून आपला समज होतो की, एकदम असे गुन्हे वाढल्यामुळे महिला असुरक्षित आहेत काय ? महाराष्ट्र महिलांच्या बाबतीत असुरक्षित आहे काय ? अशा प्रकारच्या शंका कुशंका व्यक्त केल्या जातात. विशेषत: बलात्काराच्या घटना आपण गंभीर मानतो व ही बाब अतिशय गंभीरही आहे. केंद्र सरकारने बलात्काराच्या डेफिनेशनमध्ये बदल केल्यानंतर जे गुन्हे पूर्वी बलात्काराच्या संज्ञेत येत नव्हते ते गुन्हे आता बलात्काराच्या संज्ञेत येऊ लागल्यामुळे यासंदर्भात संख्यात्मक वाढ झालेली दिसते. राज्यामध्ये बलात्काराचे जे गुन्हे घडले त्याचे आम्ही अऱ्नालिसीस केले आहे. यातील 42 टक्के गुन्हे लग्नांचे आमिष दाखवून केले आहेत. कधी कधी पोलिसांची आणि न्यायालयाची पंचाईत होत असते. गेली 10 वर्ष माझ्यावर बलात्कार करीत होता

श्री. आर.आर.पाटील

असा गुन्हा नोंदविला जातो. लग्नाचे आमिष दाखवून बलात्कार केला आणि आता माझ्याशी लग्न करीत नाही या कारणामुळे बलात्काराचा गुन्हा नोंदविला जातो. ही संख्या थोडी नसून महाराष्ट्रात जे गुन्हे नोंद झालेले आहेत त्यामध्ये 42 टक्के गुन्हे हे लग्नाचे आमिष दाखवून केले गेले आहेत. सुप्रीम कोर्टामध्ये यासंदर्भात चर्चा झालेली आहे. हा प्रकार चिटींगचा आहे की, रेपचा आहे याबाबत चर्चा झालेली आहे. मी अगदी लांबचे सांगत नाही, नाव सांगत नाही परंतु आपल्या सभागृहातील एका सन्माननीय सदस्यावर अशा स्वरूपाच्या गुन्ह्याची नोंद झालेली आहे. त्यांचे बच्याच वर्षाचे संबंध होते, मैत्री होती, रिलेशन होते. परंतु अचानक 15/20 वर्षांनंतर बलात्काराच्या गुन्ह्याची नोंद करण्यात आली. राज्यामध्ये गुन्हे वाढले असा आरोप आपण पोलिसांवर व सरकारवर करणार काय हा महत्वाचा प्रश्न आहे. त्यांचे संबंध जगजाहीर असताना 15/20 वर्षांनंतर फ्लॅट नावावर करीत नाही म्हणून जर बलात्काराचा गुन्हा नोंद झाला तर त्यामध्ये कधी कधी पोलिसांचीही पंचाईत होते. यातील 42 टक्के गुन्हे लग्नाचे आमिष दाखवून झालेले आहेत. पण कोणी अल्पवयीन असेल, कोणी खन्या अर्थाने फसविले असेल तर पोलीस निश्चितपणे बलात्काराच्या गुन्ह्याची नोंद करीत असतात.

सभापती महोदय, आपण महाराष्ट्रात पोलिसांची संख्या नक्कीच वाढवली आहे. देशामध्ये सगळ्यात जास्त पोलिसांची संख्या महाराष्ट्रात आहे. मी अभिमानाने सांगू इच्छितो की, कधी तरी चांगल्या गोष्टीचा उल्लेख आपल्याकडून करण्यात यावा अशी अपेक्षा असते. संख्यात्मक अन्याय कोठे तरी वाढला असेल पण लोकसभेमध्ये केंद्रीय गृह मंत्र्यानी सांगितले की, देशामध्ये सर्वात जास्त महिला पोलिसांची संख्या असणारे एक नंबरचे राज्य हे महाराष्ट्र राज्य आहे. त्यामुळे आपल्या राज्याला पुरोगामी राज्य का म्हटले जाते हे आपल्याला समजून येईल. आज देशातील अन्य राज्यातील पोलीस दलामध्ये सर्वाधिक महिला पोलीस आपल्या राज्यात आहेत. महिलांसाठी अगोदर 30 टक्के धोरण होते. परंतु पोलीस दलामध्ये मुली भरल्या जात नसल्याचे प्रमुख कारण हे वजन व उंचीचे होते. मला निवेदन आले. कधी कधी बंद खोलीत जाऊन हसत बसावे अशी काही निवेदने येतात. एक शिष्टमंडळ तक्रार घेऊन माझ्याकडे आले होते. एका मुलीने इनोसंटली

श्री. आर.आर.पाटील

सांगितले की, "आबा, आमची उंची एवढी केली आहे. एवढया उंचीच्या मुली मिळत नाहीत. आता कमी उंचीच्या मुलींचे आणि माणसांचे प्रश्न तुम्ही गृहमंत्री असताना सुटणार नाही तर ते कधी सुटतील ? किमान आपल्या उंचीच्या माणसांना थोडासा न्याय द्यावा यामुळे मी उंचीची अट थोडी कमी केली व आमच्या एका निर्णयाने आज मुलींची संख्या वाढली. महाराष्ट्राला पुरोगामी का म्हटले जाते ते आपल्याला समजून येईल. आज महिला पोलिसांच्या बाबतीत महाराष्ट्र राज्य हे देशात नंबर एकवर आहे. आज मी खात्रीने सांगू इच्छितो की, पाच वर्षांमध्ये ज्यावेळेस 65 हजार पोलिसांची भरती होईल, रिक्त पदे भरली जातील त्यावेळी देशातील पुढारलेल्या राज्याबरोबरच नाही तर जगातील पुढारलेल्या राष्ट्राबरोबर तुलना केल्यास महिला पोलिसांची अधिक संख्या असणारे राज्य कोठले असेल तर ते महाराष्ट्र असेल. या पुढील काळात संख्येच्या बाबतीत माझ्या पोलीस दलाची स्पर्धा ही देशातील अन्य राज्याबरोबर असणार नाही. माझ्या पोलीस दलाची स्पर्धा ही जगातील पुढारलेल्या राष्ट्राबरोबर असेल. मी विनम्रपणे लक्षात आणून देतो की, पोलिसांची संख्या जरी वाढवली तरी आम्ही प्रत्येक शाळेमध्ये आमचा पोलीस दिलेला आहे, प्रत्येक बँकेमध्ये पोलीस दिलेला आहे, प्रत्येक दवाखान्यात पोलीस ठेवला आहे. पोलिसांची संख्या जरी आम्ही वाढवली तरी प्रत्येक घराघरामध्ये आम्ही पोलीस ठेवू शकत नाही. मी ज्या मानसिकतेबद्दल बोललो, आज राज्यामध्ये ज्या बलात्काराच्या घटनांची नोंद झालेली आहे त्यामध्ये पालक आणि कुटुंबाच्या जवळचे मित्र यांच्याकडून जवळ जवळ 6.34 टक्के बलात्काराच्या घटना घडलेल्या असून वडिलांच्या आणि भावाच्या विरोधात सर्वात जास्त गुन्हयांची नोंद आहे. असे असताना यामध्ये पोलीस कसा काय ठेवता येईल ? वडीलच वडिलांसारखा वागला नाही, भाऊ भावासारखा वागला नाही तर अशा लोकांसाठी सुध्दा वेगळ्या शिक्षेची तरतूद असावी काय याचाही विचार आपण करीत आहोत. परंतु येथे पोलीस काय करू शकला असता आणि त्याच्याकडून आपल्या काय अपेक्षा आहेत त्याही मला आपल्याकडून ऐकून घ्यावयाच्या आहेत.

सभापती महोदय, 6.65 टक्के बलात्कार हे रिलेटीव्हज कडून होत असतात. 40 टक्के बलात्कार अननोन पर्सनकडून होत असतात. शेजाच्याकडून 21 टक्के, फ्रेन्ड्स अँड कलिंगकडून 18 टक्के बलात्कार होत असतात. ही संख्या बघितली तर ओळखीची माणसे, घरातील माणसे,

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

F-4

SGJ/ D/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

11:20

श्री. आर.आर.पाटील

शेजारी, मित्र यांच्या विरोधातच बलात्काराच्या घटना अधिकच्या नोंदविल्या जातात. याचा अर्थ असा नाही की, कोणी लँड लॉर्ड कडून किंवा पैशाच्या आमिषाने बलात्काराच्या घटना घडत नाहीत. लँड लॉर्ड कडून किंवा पैशाच्या आमिषाने 1.5 टक्के व 3 टक्के बलात्काराच्या घटना घडत असतात. अननोन माणसाकडून महाराष्ट्रामध्ये बलात्काराच्या घटना कमी प्रमाणात नोंदविण्यात आलेल्या आहेत. या ठिकाणी आपण कोणते संरक्षण देऊ शकतो. माध्यमे, सिनेमा, अलीकडच्या जाहिराती, उघडी नागडी चित्रे या सर्वांनी जणू काही समाज बिघडवण्याचाच मक्ता घेतला आहे व फक्त समाज दुरुस्त करण्याची जबाबदारी पोलिसावर आहे अशा अविर्भावात वागून चालणार नाही. सर्वांनी आपापल्या तत्वावर दुरुस्ती करण्याची आवश्यकता आहे.

उप सभापती : आपल्याला उत्तर पूर्ण करण्यासाठी साधारणतः किती वेळ लागेल.

श्री. आर.आर.पाटील : मला माझे उत्तराचे भाषण पूर्ण करण्यासाठी 15 मिनिटांचा वेळ पुरेसा होईल.

उप सभापती : या प्रस्तावावरील उत्तरासह चर्चा 11.45 वाजेपर्यंत पूर्ण करण्यात येईल.

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, विरोधी पक्ष नेते, मी आपल्याला सांगू इच्छितो की, मी आकडेवारीचा आधार घेत नाही. टॅटिस्टिक्सची अतिशय चांगली डेफिनेशन सन्माननीय सदस्य श्री. हेमंत टकले यांनी केलेली आहे. मी ज्यावेळी स्टॅटिस्टिक्सचा शब्दशः अर्थ बघितला त्यावेळी मला सुध्दा तो पटला. कारण तशा अर्थाने मी अनेक वेळा आकडेवारीचा वापर विरोधी पक्षात असताना आणि सत्तेच्या बाजूने असताना खूप वेळा केलेला आहे.

यानंतर श्री. अजित....

असुधा

श्री.आर.आर.पाटील....

पण ती स्वतःची फसवणूक आहे असे माझे 100 टक्के मत आहे. परंतु काल माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी त्यांच्या भाषणात त्यांची आणि माझी आकडेवारी सांगितली ही चांगली गोष्ट आहे. त्यांनी आकडेवारी सांगून माझे निम्मे काम कमी केले. माझ्या विभागात किती पारदर्शकता आहे हे यावरून दिसून येते. आपणास ही आकडेवारी केंद्रातून मिळाली काय ? माझ्या माहितीप्रमाणे सर्व राज्यांनी केंद्र सरकारकडे आकडेवारी पाठविलेली नाही. तरी सुधा आपणाला व्यवस्थितरित्या ब्रिफिंग झाले. आपणास आणखी किती पारदर्शीपणा पाहिजे ? गृह मंत्र्यांना जेवढे ब्रिफिंग होते तेवढेच विरोधी पक्ष नेत्यांना ब्रिफिंग होते त्याबदल माझा काही आक्षेप नाही. माझ्या विभागातील अधिकाऱ्यांनी आपणास जरूर माहिती द्यावी, मी त्यांचे स्वागतच करतो.

सभापती महोदय, महाराष्ट्र हे पुरोगामी राज्य आहे हे मला मान्य आहे. पण ते जगापेक्षा वेगळे असू शकते काय ? आजूबाजूला काय होते हे पाहिले तर त्या तुलनेत आपण कुठे आहोत हे पाहता येईल. मी असे म्हणणार नाही की, जे नापास झाले त्या नापासामध्ये आपला पहिला नंबर आला. या गोष्टीस मी महत्व देत नाही. तरी सुद्धा हे सर्व बदल होत आहेत त्याचा परिणाम अन्य राज्यांच्या तुलनेत किती होतो हे पाहिले तर उत्तर प्रदेश मोठे राज्य आहे तेथे घटनांची नोंद होणे स्वाभाविक आहे. आपण गुन्ह्यांचे प्रमाण पाहिले तर दिल्लीचा क्रमांक पहिला आहे. उत्तर प्रदेशमध्ये घडलेल्या घटना सर्वात जास्त आहेत. आंध्र प्रदेश दुसऱ्या क्रमांकावर आहे. मध्य प्रदेश तिसऱ्या क्रमांकावर, राजस्थान चौथ्या क्रमांकावर आणि महाराष्ट्र पाचव्या क्रमांकावर आहे. आपण लोकसंख्येच्या तुलनेत विचार केला तर महाराष्ट्र राज्याचा देशामध्ये 15 वा क्रमांक लागतो. देशातील मोठ्या शहरांचा विचार केला तर आपण मुंबईतील पोलिसाना श्रेय देऊ नका परंतु मुंबईकरांवर अन्याय करू नका. देशातील मोठ्या महानगरांमध्ये महिलांच्या सुरक्षिततेच्या दृष्टीने मुंबई हे सर्वात सुरक्षित शहर आहे. याचे सर्व श्रेय मुंबईतील नागरिकांना जाते. याचा अर्थ सर्व समाजकंटक संपले आहेत आणि कुठेच काही घडत नाही असा काढण्याची आवश्यकता नाही. परंतु एखाद दुसरी घटना घडली आणि त्याची नोंद झाली तर मुंबईतील महिलांचे जीवन असुरक्षित बनले आहे अशी प्रसिद्धी करून मुंबईकरांना बदनाम करण्याचे काम आपल्याकडून शक्य तो होणार

..2..

श्री.आर.आर.पाटील....

नाही अशी अपेक्षा व्यक्त करतो. जे चांगले काम करीत आहेत त्यांना धन्यवाद दिले पाहिजेत. मुंबईत महिला सुरक्षित आहेत त्याचे श्रेय मुंबईकरांना जाते.

सभापती महोदय, महिलांवर अन्याय झाले तर त्यांना मदत करण्यासाठी महिला सहाय्यक कक्ष शासनाने निर्माण केली आहेत. 1049 पोलीस स्टेशनमध्ये महिला सहाय्यक कक्ष गठीत असून ते कार्यरत आहेत. आपण महिला सुरक्षा समित्या नेमल्या आहेत. सामाजिक न्याय विभागाच्या मदतीने तसेच महिला व बाल विकास विभागाच्या मदतीने महिला समुपदेशन केंद्र उभी केली आहेत. 25 विशेष न्यायालये आणि 22 जलद गती न्यायालये निर्माण केली आहेत. त्यामुळे मोठ्या प्रमाणावर निकाल लागत आहेत. कौटुंबिक हिंसाचाराच्या घटनांपासून महिलांचे संरक्षण करण्यासाठी अधिनियम केले आहेत तसेच समित्या केलेल्या आहेत. राज्य शासनाने महिलांच्या सुरक्षितेतबाबत अनेक प्रकारच्या उपाययोजना केलेल्या आहेत. महिला कार्यालयात, प्रवासात व घरात सुरक्षित रहाव्यात म्हणून अनेक प्रकारच्या उपाय योजना केलेल्या आहेत.

सभापती महोदय, चंद्रपूर, नांदेड व भंडारा या तीन ठिकाणी जलद गती न्यायालयात न्यायाधीशांच्या नेमणुका तातडीने केल्या जाणार आहेत. 22 न्यायालयांची गणना जलद गती न्यायालयात होणार आहे. ज्यामुळे महिलांच्या संदर्भातील प्रलंबित केसेस लवकर मार्गी लागू शकतील. महिला न्यायाधीशांच्यासमोर या केसेस चालल्या जाव्यात यादृष्टीने आमचे प्रयत्न आहेत.

सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे यांनी अनेक प्रश्न उपस्थित केले. त्याबाबत सांगू इच्छितो की, अत्याचार झालेली महिला जो वकील मागेल तो वकील देण्याचे आमचे धोरण आहे. त्यामध्ये प्रशासनाने काही अडचणी आणल्या, परंतु आम्ही अडचणी दूर केल्या आहेत.

सभापती महोदय, माननीय उप मुख्यमंत्री तथा वित्त मंत्री यांना विनंती करून गृह विभागासाठी 50 कोटी ख्यांची तरतूद अर्थसंकल्पामध्ये करून घेतली आहे. या निधीतून 500 वाहने खरेदी करणार आहोत. ही वाहने वायरलेससहित असतील. प्रत्येक वाहनामध्ये एक महिला अधिकारी किंवा कर्मचारी असेल. या वायरलेस वाहनावर महिलांचा कोठूनही कॉल आला तर ते वाहन तातडीने तेथे जाईल अशा प्रकारची तरतूद आम्ही केलेली आहे. पुढील एक-दोन महिन्यात

.3..

श्री.आर.आर.पाटील....

ही सर्व वाहने पोलीस स्टेशनमध्ये दाखल होतील. मुंबई-पुणे-ठाणे-नवी मुंबई-औरंगाबाद आणि नागपूर या महानगरांमध्ये राहणाऱ्या महिलांना विविध कामासाठी बाहेर पडावे लागते. कामावरुन परत येताना उशीर होतो. त्यामुळे तिच्या सुरक्षिततेचे प्रश्न निर्माण होतात. आता सर्वांकडे मोबाईल असतो. एखाद्या महिलेने कॉल करून रस्त्यावर भीतीदायक वातावरण आहे, असुरक्षितता वाटत आहे असे सांगितले तर पोलीस वाहन तेथे जाईल. त्या महिलेला सार्वजनिक सुरक्षिततेच्या ठिकाणी किंवा त्या महिलेला जेथे जायचे आहे किंवा जे शक्य असेल तेथे सुरक्षित सोडण्याची जबाबदारी यापुढील काळात पोलीस घेतील. माझ्या या योजनेवर अनेकांनी शंका व्यक्त करून हे आपण कसे करून दाखविणार असे विचारले. मी ही योजना करूनच दाखविणार आहे. महिलांना घरी जाताना किंवा कामाच्या ठिकाणी जाताना असुरक्षितता वाटत असेल तर बस स्टॉपपर्यंत, रेल्वे स्टेशनपर्यंत आणि जर आवश्यकता वाटत असेल तर कामाच्या ठिकाणी पोहोचविण्याचे काम पोलीस करतील. 500 वाहनांचा या कामासाठी उपयोग केला जाणार आहे. यामध्ये वायरलेस सेट असल्यामुळे पोलिसांचा रिस्पॉन्स टाईम कमी होईल. हेल्पलाईनवर फोन केल्यास महिलेला तातडीने पोलिसांची मदत मिळू शकेल. सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांना सांगू इच्छितो की, पुढील एक-दोन महिन्यात आपणास त्या कार्यक्रमाला बोलाविण्यात येईल.

सभापती महोदय, मुंबई शहरामध्ये 200 महिला पोलीस कमांडो पथक स्थापन केले आहेत. त्यांच्यासाठी 100 मोटारसायकल्स दिल्या आहेत. एका मोटरसायकलवर दोन महिला पोलीस कमांडो असतील. ज्या भागामध्ये चेनस्नॅचिंग होते त्या ठिकाणी गस्त राहणार आहे. जागतिक स्तरावर महिलांच्या सुरक्षिततेसाठी ज्या उपाययोजना केलेल्या आहेत तशाच ताकदीची ही उपाययोजना आहे.

सभापती महोदय, सर्वच सूचनांच्या नोंदी भाषणात घेणे शक्य नाही. त्यातील अनेक महत्वाच्या सूचना माझ्या अधिकाऱ्यांनी, मी घेतलेल्या आहेत आणि उर्वरित सूचनांची नोंद कार्यवृत्त लिहून घेणाऱ्यांनी घेतलेली आहे.

.4..

श्री.आर.आर.पाटील....

सभापती महोदय, कोणी काय टीका केली याचा पक्षीय अभिनिवेश न ठेवता महिलांची सुरक्षा करायची आहे आणि ती आपली प्रामाणिक भावना आहे हे लक्षात घेऊन त्रुटी दूर करण्याचा प्रयत्न करण्यात येईल असे अभिवचन मी सभागृहाला देतो.

सभापती महोदय, अनुसूचित जातीच्या लोकांवरील अत्याचाराच्या घटना वाढलेल्या आहेत असा महत्वाचा प्रश्न दोन्ही बाजूच्या सन्माननीय सदस्यांनी उपस्थित केला. त्याबाबत अनेकांनी नाराजी देखील व्यक्त केली. याबाबतीत सरकारने विशेष काळजी घ्यावी अशाही भावना व्यक्त करण्यात आल्या. मी त्या बाबत नम्रपणे सांगू इच्छितो की, गेल्या वर्षीच्या तुलनेत (मे अखेरपर्यंत) या वर्षीच्या मे पर्यंत अशा घटनांची संख्या कमी झालेली आहे. परंतु तरी सुध्दा पुरोगामी महाराष्ट्राला एवढ्या प्रमाणावर दलितांवरील अत्याचार होणे योग्य नाही. यातील कन्वीक्षण रेटचा देखील विचार करण्याची गरज आहे. आम्ही या अन्यायाचे विश्लेषण करतो किंवा असे का घडते याचा विचार करतो त्यावेळी एक गोष्ट लक्षात येते की, जातीयवादी वळवळणारे किडे अजूनही संपुष्टात आलेले नाहीत. कोणाच्या तरी डोक्यात असे किडे वळवळत आहेत. त्यातूनच कधी दलित वस्त्यांवर हल्ले होत आहेत. कधी दलितांना मारले जात आहे. काही ठिकाणी आजही दलितांना मंदिरामध्ये प्रवेश करण्यास बंदी आहे हे मी येथे गृह मंत्री म्हणून खुलेपणाने मान्य करतो. अशाप्रकारची तक्रार करण्यास कोणी येत नाही म्हणून गुन्ह्याची नोंद होत नाही. हे उघड सत्य आहे. पोलीस अंट्रोसिटीच्या गुन्ह्याची नोंद करून आपले काम करीत आहेत. सन्माननीय सदस्य श्री. प्रकाश गजभिये यांनी सांगितले की, अनेक ठिकाणी गुन्ह्यांची नोंद केली जात नाही. त्याबाबत सांगू इच्छितो की, अँडीशनल डी.जी. ज्यांची नियुक्ती दलितांचे संरक्षण करण्यासाठी केलेली आहे त्यांचा फोन नंबर देण्यात येईल. स्थानिक पोलीस स्टेशनवर गुन्हा नोंदविण्यात येत नसेल तर त्यांनी डी.जी.ना फोन करून थेट माहिती घ्यावी. तो गुन्हा रजिस्टर्ड करून संबंधित पोलीस स्टेशनला पाठविण्यात येऊन संबंधितांची चौकशी करण्यात येईल.

यानंतर श्री.बोर्ड...

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

H-1

SJB/

पूर्वी श्री.अजित....

11:40

श्री.आर.आर.पाटील....

जे अधिकारी दलित, पीडित माणसांवर झालेल्या अत्याचाराचे गुन्हे नोंदविणार नसतील त्यांच्या बाबतीत एवढेच सांगू इच्छितो की, यापुढील काळात अशा अधिकारी/कर्मचाऱ्यांचे केवळ निलंबन करून मी थांबणार नाही. प्रशासनात काम करीत असताना कोणाच्या डोक्यात जातीवाद असेल तर अशा लोकांच्या बाबतीत घटनेच्या अनुच्छेद 311 व्या कलमाचा वापर करून त्यांना शासकीय सेवेतून हाकलून दिले जाईल.

महोदय, पोलीस आपले काम करीत राहतील. परंतु घडणारे गुन्हे बघितले तर थोडीशी भयानक स्थिती आहे. कोणी कोणाला जातीयवादी आणि कोणी कोणाला पुरोगामी म्हणायचे हा प्रश्न आहे. आपल्या संस्कृतीने आपल्याला खूप चांगल्या गोष्टी दिल्या तशाच दुर्दैवाने काही वाईट गोष्टी सुध्दा वाटचाला आल्या आहेत. त्यातील जातीयवाद हा एक आहे. आपल्या राज्यात अनेक समाज सुधारक होऊन गेले. परंतु तरी सुध्दा जात अजून जात नाही, ही महाराष्ट्राची सुध्दा शोकांतिका आहे. त्यामुळे डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर त्या कालखंडात उद्देशगाने म्हणाले होते की, मी हिंदू म्हणून जन्माला आलो असलो तरी हिंदू म्हणून मरणार नाही. केवळ जातीयवादाला कंटाळून, जातीयवादाला विरोध करण्यासाठीच डॉ.बाबासाहेब आंबेडकरांनी एवढी द्वेषाची आणि त्वेषाची भावना व्यक्त केली होती. महोदय, राज्य सरकारने खूप कायदे केलेले आहेत. तरी सुध्दा अजूनही दुर्दैवाने काही घटना घडताना दिसतात.

महोदय, मागासवर्गीयांसाठी लोकसंरख्येच्या तुलनेत अर्थसंकल्पात वेगळी तरतूद केली जाते. त्यांच्यासाठी राखीव असलेल्या जागा जास्तीत जास्त भरल्या पाहिजेत असा प्रयत्न राज्य सरकार करीत आहे. गावागावात वेशीबाहेर राहणारा वर्ग प्रगतीची एक पायरी चढत असताना त्या वर्गाला नेहमी गरिबीमध्ये आणि गावाच्या बाहेर पाहण्याची ज्या डोऱ्यांना सवय झालेली आहे त्यांना या गोष्टी अजून सहन होत नाहीत. म्हणून जातीयवादी किडे वळवळतात आणि अशा लोकांवर हल्ले करून त्यांना नाउमेद करण्याचा प्रयत्न करतात. या निमित्ताने सांगू इच्छितो की, काही विशिष्ट अधिकारी/कर्मचारी यांचा दलितांना संरक्षण देणारा गट प्रत्येक जिल्ह्यात निर्माण केला जाईल आणि असलेले गट सुध्दा सक्षम केले जातील. ॲट्रॉसिटीच्या घटना घडणार नाहीत यासाठी सर्व प्रयत्न केले जातील.

.2..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

H-2

श्री.आर.आर.पाटील....

महोदय, दलितांवरील अत्याचाराच्या ज्या घटना घडल्या त्या बाबतीत लवकरात लवकर न्याय मिळण्यासाठी विभागीय स्तरावर सहा जलद गती न्यायालये स्थापन करण्याचा निर्णय घेतला आहे. औरंगाबाद आणि नागपूर येथे न्यायालय सुरु झाले आहे. नाशिक, ठाणे, पुणे, अमरावती येथील जागेचा प्रश्न सोडविला आहे. या बाबतीत राज्य सरकारने उच्च न्यायालयाला विनंती केली आहे. या चारही विभागातील न्यायालयामध्ये न्यायाधीशांच्या नेमणुका लवकरात लवकर होतील. यासाठी तत्त्वतः मान्यता मिळाली आहे. मी पुन्हा एकदा सांगतो की, ही जलद गती न्यायालये लवकर सुरु होतील.

महोदय, राज्यात अंट्रॉसिटीच्या प्रकरणांमध्ये कन्व्हीक्षनचे प्रमाण कमी असल्याबद्दल अनेक सन्माननीय सदस्यांनी नाराजी व्यक्त केली. आपल्या राज्यात अंट्रॉसिटीच्या प्रकरणांमध्ये कन्व्हीक्षनचा रेट 8 टक्क्यापर्यंत घसरला आहे. परंतु गेल्या दीड वर्षात वरिष्ठ अधिकारी आणि आम्ही यामध्ये लक्ष घालून हा दर वाढविण्याच्या बाबतीत अनेक प्रकारच्या उपाययोजना केल्या. आम्ही केलेल्या उपाययोजनांमुळे एका वर्षात अंट्रॉसिटीच्या प्रकरणांचा कन्व्हीक्षन रेट दुपटीपेक्षा जास्त वाढून तो 7 टक्क्यांवर गेला आहे. एका वर्षात केलेली ही प्रगती आहे. माझी खात्री आहे की, आम्ही ज्या उपाययोजना केल्या त्या पुढेही अशाच सुरु राहिल्या तर हा दर 40 टक्क्यांपर्यंत नेण्याचे आमचे उद्दिष्ट आहे. महोदय, अशा प्रकरणांमध्ये कन्व्हीक्षनचे प्रमाण कमी असण्याचे कारण म्हणजे फिर्यादी फितूर होतात. फिर्यादींचे भांडण मिटले की, ते आपली केस मागे घेतात. पंच, साक्षीदार, फिर्यादी फितूर झाल्यामुळे अंट्रॉसिटीच्या प्रकरणांतील कन्व्हीक्षनचा रेट कमी आहे. हा रेट वाढविण्याच्या दृष्टीने निश्चितपणे प्रयत्न करण्यात येईल.

महोदय, या ठिकाणी सन्माननीय सदस्यांनी राज्यात घडलेल्या दोन-तीन घटनांकडे सभागृहाचे लक्ष वेधले. अहमदनगर जिल्ह्यातील सोनई येथील घटनेबाबत सांगितले गेले. पीडित कुटुंबातील लोक उच्च न्यायालयात गेल्यानंतर त्यांनी सदरहू प्रकरण दुसऱ्या न्यायालयात हस्तांतरित करण्याची विनंती केल्यामुळे या प्रकरणी विलंब झाला. सरकारच्या वतीने चार्ज फ्रेम करण्यापर्यंत पुरावे न्यायालयात दिलेले आहेत. म्हणजे राज्य सरकारकडून विलंब झालेला नाही. तसेच आगे कुटुंबीयाबाबत सरकारने सकारात्मक भूमिका घेतली आहे. या घटनेतील आरोपी

..3..

श्री.आर.आर.पाटील....

पकडण्यात आले आहेत. या घटनेतील कोणालाही पाठीशी घालण्याचे काम सरकारकडून करण्यात येणार नाही.

महोदय, माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी पोलिसांनी कणगर येथील गावकच्यांना मारहाण केल्याचे सांगितले. या निमित्ताने मी सांगतो की, कणगर येथे जाऊन गृह विभागाचा प्रमुख या नात्याने पोलिसांनी केलेल्या कृत्याबाबत मी गावकच्यांची माफी मागितली. पोलीस दलात योग्य संदेश जावा आणि कोणीही कायदा हातात घेऊन नये हा त्या मागील उद्देश होता. ही गोष्ट खरी आहे की, सुस्वातीला पोलिसांनी पुरावे नष्ट करण्याचा प्रयत्न केला. गावकच्यांनी चिडून जाऊन पोलिसांना मारले होते. हे माननीय विरोधी पक्ष नेते सुध्दा मान्य करतात. ही वस्तुस्थिती आहे. त्यामुळे सर्व पोलिसांनी त्या गावात जाऊन त्या लोकांवर कायदेशीर कारवाई करण्याएवजी गावकच्यांवर हल्ला केला. मुळात पोलिसांकडून ही चूक झाली आहे. या घटनेतील दोषींना आम्ही निलंबित केले आहे. या सर्व घटनेची निःपक्षपातीपणे चौकशी व्हावी म्हणून हे प्रकरण चौकशीसाठी सी.आय.डी.कडे वर्ग केले आहे. मी विरोधी पक्ष नेत्यांना सांगू इच्छितो की, या संपूर्ण प्रकरणाची निःपक्षपातीपणे चौकशी करण्यात येईल व चौकशीत जे दोषी आढळून येतील मग त्यात वरिष्ठ अधिकारी असले तरी त्यांच्यावर कारवाई करण्यात आल्याचे आपल्याला दिसून येईल. ज्यांनी गावकच्यांना मारहाण केली त्यांच्यावर गुन्हे नोंद करून, या प्रकरणाची चौकशी करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.

महोदय, इतरही सर्व घटनांची नोंद राज्य सरकार व गृह विभागाने घेतली आहे. या घटनांना आळा घालण्यासाठी शासकीय यंत्रणा कार्यरत राहीलच. परंतु विरोधी पक्षाकडून आणि पाठीमागून सुध्दा आम्हाला सहकार्य मिळावे अशी अपेक्षा आहे. अलीकडच्या काळात जातीभेद कमी होण्याएवजी राजकारणी लोक राज्याचे विभाजन जातीजातींमध्ये जोरात करीत आहेत. जातीभेदाच्या भिंती दुबळ्या होण्याएवजी त्या उंच होत आहेत. या बाबतीत आपण सर्वांनी सहकार्य केले तर जातीजातींमध्ये सामंजस्याचे वातावरण निश्चितपणे निर्माण होईल. राज्याच्या प्रगतीच्या दृष्टीने महिला, दलित यांची सुरक्षितता महत्वाची आहे. त्यामुळे या वर्गाला संरक्षण देण्यास राज्य सरकार आणि पोलीस दलाचे पहिले प्राधान्य आहे, हे मला मान्य आहे. या दृष्टीने ज्या

.4..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

H-4

SJB/

पूर्वी श्री.अंजित....

11:40

श्री.आर.आर.पाटील....

उपाययोजना करणे आवश्यक आहे त्या सर्व उपाययोजना राज्य सरकारकडून करण्यात येतील याची मी गवाही देतो. सन्माननीय सदस्यांनी केलेल्या चांगल्या सूचनांबद्दल धन्यवाद देतो व माझे चार शब्द संपवितो.

श्री.विनोद तावडे : महोदय, थोर समाज विश्लेषक माननीय मंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांचे प्रवचन आम्हाला आपल्यामुळे ऐकायला मिळाले. त्याबद्दल आम्ही आपले आभारी आहोत. या राज्यातील 11 कोटी जनतेला माननीय गृहमंत्र्यांचे उत्तर ऐकायचे होते. निर्भया प्रकरणानंतर अशा घटनांचे गुन्हे नोंदविले जातात. निर्भया प्रकरणातील आरोपींना शिक्षा झाल्यानंतर अशा प्रकारचे गुन्हे कमी झाले की नाहीत ? प्रत्येक बाबतीत एकच कारण सांगितले जाते. राज्यात घडलेल्या दलितांवरील अत्याचाराची प्रकरणे बघा. मान्यवर मंत्र्यांच्या जिल्ह्यात अशा घटना घडत आहेत. याची जबाबदारी जनतेची आहे की त्या जिल्ह्याचे मातब्बर....

श्री.आर.आर.पाटील : महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.प्रकाश गजभिये हे आपल्या भाषणात कोणत्या आमदाराच्या, खासदाराच्या मतदारसंघात गुन्हे घडतात याची नावे सांगत असताना विरोधी पक्षाकडून हरकत घेण्यात आली. सन्माननीय सदस्यांना आमदार, खासदारांची नावे घेण्याचा अधिकार नसेल तर तुम्हाला सुधा ती नावे घेण्याचा अधिकार नाही. सभापती महोदय, ज्या भागात महत्त्वाचे गुन्हे घडले आहेत तेथील आमदार, खासदार कोण आहेत, त्या बाबतची माहिती आपण सभागृहाच्या पटलावर ठेवावी.

श्री.विनोद तावडे : महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.भाई जगताप हे खाली बसून मला उद्देशून काही तरी बोलत आहेत. माननीय श्री.भाई जगताप आपण माझे पूर्ण वाक्य ऐकावे. सभापती महोदय, आपण मला संरक्षण देणार की नाही ? सन्माननीय सदस्यांनी खाली बसून बोलण्याची ही कोणती नवीन पद्धत सुरु झाली आहे ?

श्री.भाई जगताप : महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी माझे नाव घेतले आहे.

उप सभापती : मी सभागृहाच्या निदर्शनास आणून देतो की, या प्रस्तावावरील उत्तर मला वेळेत संपवायचे आहे. ज्यांना जे काही बोलायचे असेल त्यांनी हात वर करून रीतसर माझी परवानगी घ्यावी.

.5..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

H-5

SJB/

पूर्वी श्री.अजित....

11:40

श्री.विनोद तावडे : महोदय, समाजाचे विश्लेषण करताना, त्या सर्व समाजाला दोषी ठरवित असताना मी एवढेच सांगू इच्छितो की, मातब्बर नेत्यांच्या मतदारसंघात अशा घटना घडतात असे आपण म्हणू शकत नाही, हा त्यातील अन्वयार्थ चुकीचा असू शकतो हे वाक्य पूर्ण करण्याएवजी आपण मध्ये बोललात. म्हणतात ना, "खाई त्याला खवखवे" असाच हा प्रकार आहे.

नंतर श्री.कांबळे....

श्री. विनोद तावडे

अंट्रॉसिटीचा गुन्हा दाखल केला की ज्याच्या विरोधात अंट्रॉसिटीचा गुन्हा दाखल केला ती व्यक्ती अंट्रॉसिटीचा गुन्हा दाखल करणाऱ्यावर दरोड्याचा गुन्हा दाखल करते. अंट्रॉसिटीच्या गुन्ह्याची चौकशी डीवायएसपी करतो आणि दरोड्याच्या गुन्ह्याची चौकशी इन्स्पेक्टर करतो. दलित माणूस अगोदर जेलमध्ये जातो आणि दुसऱ्या व्यक्तीवर नंतर कारवाई करण्यात येते. आपण यामध्ये दुरुस्ती करण्याची चर्चा देखील केली होती. मला वाटले की, याची घोषणा देखील होईल. पण सामाजिक विश्लेषण व हरिभक्त पारायणामध्ये माननीय गृहमंत्र्यांचे उत्तर येणे गरजेचे आहे ते येत नाही. ते उत्तर आले पाहिजे अशी आमची अपेक्षा आहे. आम्ही सभागृहात सीसीटीव्ही सारख्या अनेक घोषणा ऐकल्या. परंतु, त्या घोषणा अंमलात येत नाहीत ही आमची अडचण आहे. अर्थ खाते पैसे देत नाही, टेंडरची अडचण आहे अशा काहीही अडचणी असू शकतील. घोषणांची अंमलबजावणी केली पाहिजे एवढेच आमचे मत आहे. माननीय गृहमंत्र्यांनी सांगितले की, मोटारबाईकवर गरत घालणाऱ्या 200 महिलांचे पथक आम्ही सुरु करू. आम्हाला आपण कालबध्द सांगत आहात त्याचीच आम्हाला अपेक्षा आहे आणि त्याचे स्वागत देखील आहे. भाषण ऐकणाऱ्याला असे वाटेल की, पोलीस नीट कार्यवाही करीत आहेत पण समाजच रसातळाला चालला आहे. त्यामुळे पोलीस काय करणार ? कृपया असे करू नये. आम्हाला मान्य आहे की, डिजिटल मीडिया वाढत चालला आहे, त्याचा प्रादूर्भाव वाढत चालला आहे. ती आळाने पेलण्यासाठी आपल्याकडे अत्यावश्यक गोष्टी अधिक गतीने आणल्या पाहिजेत हे मलाही समजू शकते. आपल्या खात्यामध्ये फॅक्च्युअल गोष्टी घडत आहेत त्या दुरुस्त करण्यासाठी गतीने पावले टाकली पाहिजेत आणि तसा निर्धार आपल्याकडून व्यक्त झाला पाहिजे अशी आमची अपेक्षा आहे. पण तो निर्धार आपल्याकडून व्यक्त होताना दिसत नाही. त्यामुळे अशा प्रवृत्तीना प्रोत्साहन देण्याचा प्रयत्न त्यातून दिसत आहे. सभापती महोदय, माननीय गृहमंत्र्यांनी विश्लेषण करताना समाजावर सर्व गोष्टी न टाकता आम्ही या गोष्टींमध्ये दुरुस्ती करतो असे सांगितले तर तो टफ रिप्लाय होईल. सर्व सिक्युरिटी फोर्सच्या रँक अण्ड फाईलला तो अधिक पोहचतो आणि तो पोहचण्याची गरज आहे. आम्हाला त्या

श्री. विनोद तावडे

पद्धतीच्या उत्तराची अपेक्षा आहे. आपण आकडेवारी सांगितली. ते सर्व खरे आहे. स्त्रीभूष्ण हत्येचा विषय प्रस्तावात नव्हता. आपण तरीही त्यावर बोलला आणि त्या संदर्भातील कारणे दिली. समाज कसा आहे, सुशिक्षित समाज कसा आहे ते सांगितले. पुन्हा आपण त्यातील विश्लेषण केले आहे. पुरोगामी व प्रगत म्हटल्या जाणाऱ्या महाराष्ट्रात अशा गोष्टी गतीने वाढत आहेत, त्याला समाज व्यवस्था, राजकीय व्यवस्थेतील डिलाई जबाबदार आहे. या संदर्भातील विश्लेषण आपण जरूर बाहेर राजकीय व्यासपीठावर केले पाहिजे असे माझे मत आहे आणि ते करायला मी तयार आहे. महिलांच्या अत्याचाराच्या विषयांच्या संदर्भात काही ठोस उपाय केले पाहिजेत. आपण रिफॉर्म बिल आणाल, इतर काही गोष्टी कराल. आपली तशा उपाययोजना करण्याची योजना आहे का ?

सभापती महोदय, अंट्रॉसिटीच्या गुन्ह्याचा तपास डीवायएसपीकडे आणि दरोड्याच्या गुन्ह्याचा तपास इन्स्पेक्टरकडे दिल्यामुळे एक लवकर जेलमध्ये आणि एक 3 महिन्यांनी जेलमध्ये जातो. ही तफावत दूर करण्याची भावना आपली आहे का ?

सभापती महोदय, मी माननीय मंत्री प्रा. वर्षा गायकवाड यांना सांगतो की, आपण आपल्या स्तरावर खेळावे. आपल्याला गुजरात, मोदी कशाला पाहिजेत, आपल्याला ते झेपत आहे का ? आपण म्हणता की, मोदी सरकारने महिला धोरण आणले नाही. सन 2006 मध्ये मोदी सरकारने नारी गौरव नीती स्वीकारली. परवा 33 टक्क्यांची घोषणा केली. आपण आपल्याला झेपेल ते करायचे. गल्लीत खेळत आहात. गल्लीत क्रिकेट खेळायचे. रणजी ट्रॉफी आणि वन डे ला जाण्याची गरज नाही. आपण सांगितले होते की, अधिकृत आणि अनधिकृत संस्था शोधून काढू. त्या संस्था शोधून काढल्या का, किती दिवसांत शोधून काढणार आहात, घोषणा करूनही त्या शोधून काढल्या नसतील तर त्याला जबाबदार कोण आहे ? संपूर्ण खाते रिकामे झाले तरी चालेल पण कारवाई केली पाहिजे. आपण त्या संस्था शोधून काढल्या तर फार मोठे काम होईल. सुकन्या योजनेसाठी 40 कोटी रुपयांची तरतूद केली होती. 18 हजार महिलांना त्याचा लाभ मिळणार होता असे आपण म्हटले. पण 31 मार्चपर्यंत एक पैसा देखील खर्च झाला नाही. आपल्या खात्याचे पत्र आहे. ते 40 कोटी रुपये का आले नाहीत ? आपली अकार्यक्षमता होती की खात्यामध्ये पैसा आला नाही याचे उत्तर समजून घेण्यामध्ये आम्हाला उत्सुकता आहे.

डॉ. नीलम गोळे : सभापती महोदय, महिला दक्षता समित्या रद्द करणार असे राज्य महिला आयोगाच्या अध्यक्षांनी सांगितले. तुमची त्या संदर्भात काही सुरस्पष्ट भूमिका आहे का ? चिखली, ता. हवेली, जि. पुणे येथे माणिक उदागेची हत्या झाली. सन्माननीय सदस्य श्री. प्रकाश गजभिये यांनी या संदर्भात सांगितले. तेथील आमदार कोणत्या पक्षाचे आहेत, आपण रेकार्डवर सांगत आहात. जालन्याला हत्या झाली तो सरपंच शेतकरी संघटनेशी संबंधित होता. आरोपी कॉंग्रेस पक्षाशी संबंधित होते. आमच्या संपूर्ण विवेचनामध्ये आम्ही कुठेही राजकीय गोष्टी आणल्या नाहीत. कारण आमचे घोंगडे अडकले असे नव्हते. आम्हाला लोकांना दिलासा मिळेल अशा घोषणा अपेक्षित होत्या. तुम्ही जनरल 8-9 मुद्दे सांगितले. आम्ही स्पेसिफिक उदाहरणे दिली त्यांचा उल्लेखच केला नाही. लग्नाची फसवणूक झाल्याच्या संदर्भात एकाही सन्माननीय सदस्याने तुमचे लक्ष वेधले नव्हते. सर्वसामान्य महिलांना जेथे जातात तेथे बलात्काराच्या, अत्याचाराच्या घटना सहन कराव्या लागतात त्यावर आम्ही बोललो. तुम्हीच वातावरणाला ट्रिवस्ट देणारे राजकीय भाषण करता आणि आमच्यावर आरोप करता. मी रायगडच्या एसपी संदर्भात सांगितले की, आरोपी व बालके यांना एकाच व्हॅनमधून नेले. आपण त्या संदर्भात कारवाई करणार नसाल तर तसेच होणार आहे.

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, दुसरी गाडी उपलब्ध असताना मुले व आरोपी एका गाडीतून नेले या संदर्भात मी चौकशी करीन. मुलांवर व महिलांवर परिणाम होऊ नये म्हणून लहान मुले व गुन्हेगार यांना एकत्र नेऊ नये असे स्पष्ट परिपत्रक काढण्यात येईल. दक्षता समित्या राहतील. दक्षता समित्यांच्या संदर्भात ज्यांनी मत व्यक्त केले ते त्यांचे व्यक्तिगत मत आहे, शासनाचे नाही. विचारपूर्वक निर्माण केलेल्या दक्षता समित्या राहतीलच.

सन्माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी महत्त्वाचा मुद्दा उपस्थित केला. ही गोष्ट खरी आहे. हे आमच्याही लक्षात आले आहे की, दलित माणसाने अंट्रॉसिटीचा गुन्हा नोंद केला की ज्याच्या विरोधात गुन्हा नोंद झाला तो माणूस माझे लॉकेट तोडून नेले, घड्याळ नेले, पाकीट मारले म्हणून दरोड्याचा गुन्हा नोंद करतो. दरोड्याचा तपास इन्स्पेक्टर करतो तर अंट्रॉसिटीचा तपास दुसऱ्या तालुक्यात असणारा डीवायएसपी करतो. परिणामी, ज्याच्या विस्तृद अंट्रॉसिटीचा गुन्हा नोंद झाला आहे त्याला उशिरा अटक होते. अंट्रॉसिटीचा गुन्हा नोंद केला त्यावर क्रॉस तक्रारीमध्ये अन्य गुन्हे नोंद असतील तर त्याचा तपास सुध्दा डीवायएसपी स्तराचा अधिकारी एकत्रितपणे करील अशी

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

1.4

MSK/

पूर्वी श्री. बोर्ड

11:50

श्री. आर.आर.पाटील

दुर्स्कृती करण्यात येईल. एकच अधिकारी दोन्ही घटनांची चौकशी करील. कनिष्ठ अधिकारी वरिष्ठ अधिकाऱ्याने चौकशी केल्याशिवाय कोणतीही कारवाई करणार नाही अशीही दुर्स्कृती करण्यात येईल.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, आपण या संदर्भात निर्देश घावेत. तक्रार केल्याबरोबर गुन्हे दाखल केले जातात आणि नंतर प्रकरण डीवायएसपीकडे पाठविले जाते. जोपर्यंत डीवायएसपीचा अहवाल येणार नाही तोपर्यंत गुन्हे दाखल व्हायला नको.

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, हा अँकट केंद्र शासनाचा आहे. कायद्यातील तरतूद अशी आहे की, पहिल्यांदा गुन्हा नोंदवा मग चौकशी करा. चौकशी करज गुन्हा नोंदविण्याचे स्वातंत्र्य पोलिसांना नाही. संसदेत यावर खल होऊन हा कायदा तयार झाला आहे. यामध्ये बदल करण्याचा कोणताही अधिकार राज्य सरकारला नाही. हेल्प लाईन, अत्याचाराच्या बाबतीत अनेक उपाययोजना केल्या आहेत.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, या संदर्भातील खुलासा झाला पाहिजे. कारण हा मेसेज राज्यात जाणार आहे. गुन्हा दाखल करज काही पोलीस स्टेशनमध्ये ताबडतोब अटकेची कारवाई होते. मग ते प्रकरण डीवायएसपीकडे पाठविले जाते. गुन्हा दाखल झाल्यानंतर डीवायएसपीचा अहवाल येत नाही तोपर्यंत अटकेची कारवाई व्हायला नको.

(नंतर श्री. रोझेकर

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

J-1

SRR/ ST/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

12:00

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, गुन्ह्याचे स्वरूप आणि तेथील परिस्थिती बघून आपल्याला निर्णय घ्यावा लागेल. एखाद्या दलित माणसाने शिवीगाळ होते म्हणून अँट्रॉसिटीचा गुन्हा नोंद केल्यानंतर पोलिसांनी आरोपीना पकडले नाही आणि गुन्हा नोंद केला म्हणून आरोपीने त्याला मारहाण केली किंवा आणखी काही घडले तर पुन्हा दोष पोलिसांकडे येईल. अटक करण्याच्या बाबतीत सरकार किंवा न्यायालय कोणतेही निर्देश देत नाही. असे निर्देश देण्याचे अधिकार कुणालाही नाहीत. कुणालाही अटक करणे आणि ताब्यात ठेवणे, हे अधिकार पूर्णपणे इन्वेस्टिगेशन ऑफिसरचे आहेत. प्रत्येक गुन्ह्यामध्ये अटक केलीच पाहिजे, असेही नाही. पण अटक करायची किंवा नाही, हे इन्वेस्टिगेशन ऑफिसर ठरवितो. त्यांना सरकार, न्यायालय किंवा कुणीही सूचना देऊ शकत नाही. त्यामुळे तेथील परिस्थिती बघून ते अधिकारी अटकेबाबतचा निर्णय घेतील.

उप सभापती : सभागृहाने प्रस्तावावर विचार केला आहे. सभागृहाची विशेष बैठक आता स्थगित होत आहे. दुपारी 12 वाजून 15 मिनिटांनी प्रश्नोत्तराचा नियमित तास सुरु होईल.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 12.01 ते 12.15 पर्यंत स्थगित झाली.)

यानंतर श्री.खंदारे.....

(स्थगितीनंतर)

(सभापतीस्थानी माननीय सभापती)

पृ.शी./मु.शी.: तोंडी उत्तरे

**गडचिरोली जिल्ह्यात आदिवासी विकास महामंडळाने खरेदी केलेला
धान भरडाईसाठी जिल्ह्याच्या बाहेर दिल्याबाबत**

(१) * ४९९४७ श्री.मितेश भांगडिया : सन्माननीय अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) गडचिरोली जिल्ह्यात आदिवासी विकास महामंडळाने खरेदी केलेले धान भरडाई करण्याकरिता जिल्ह्याच्या बाहेर चंद्रपूर, गोंदिया या जिल्ह्यात नेल्याचे दिनांक १७ ऑगस्ट २०१३ रोजी वा त्या सुमारास निर्दर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, केवळ गडचिरोली जिल्ह्यातील राईस मिलला धान भरडाई करण्याचे कंत्राट दयावे असे आदेश असताना देखील इतर जिल्ह्यातील राईस मिलला धान भरडाईचे कंत्राट देण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मागील वर्षी भरडाई करण्याकरिता दिलेले धान परत न करणा-या राईस मिलला चालू वर्षी पुन्हा भरडाई करिता धान देण्यात आले, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, अगोदरच्या भरडाई केलेल्या धानाची साठवणुकीची पुरेशी व्यवस्था नसतानाही चालू वर्षी पुन्हा आदिवासी विकास महामंडळाकडून धान भरडाई करिता दिलेले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(५) असल्यास, आदिवासी विकास महामंडळाकडून धान भरडाई प्रक्रियेमध्ये सुधारणा व सुसूत्र नियोजित कार्यक्रम राबविण्यात येणार आहे काय,

(६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. अनिल देशमुख : (१) व (२) होय, हे खरे आहे.

गडचिरोली जिल्ह्यातील फक्त स्थानिक १२ राईस मिलर्स यांनी भरडाईसाठी संमतीपत्र सादर केल्याने त्यांचेकडून ख.प.हं. २०१२-१३ मध्ये खरेदी केलेल्या सुमारे ६,७५,६६९ किंवंटल धानाची भरडाई, पूर्ण होणे शक्य नसल्याने, लगतच्या भंडारा, चंद्रपूर व गोंदिया जिल्ह्यातील ७३ राईस मिलर्सकडून संमतीपत्र प्राप्त करून धानाची भरडाई पूर्ण करण्यात आलेली आहे.

(३) व (४) हे खरे नाही.

चालू वर्षी म्हणजेच हंगाम २०१३-१४ मधील धान भरडाईचे नियतन मंजूर करतांना मिलधारकांची धान भरडाईची क्षमता व पुरेशी साठवणूक क्षमता विचारात घेऊनच मिलधारकांचे संमतीपत्र स्वीकृत करण्यात येऊन त्यांचेकडून धानाची भरडाई करून घेण्यात येत आहे.

ता.प्र.क्र.49945....

श्री.अनिल देशमुख....

त्यामुळे आधीचे भरडाई केलेल्या धानाची साठवणुकीची पुरेशी व्यवस्था नसतानाही पुन्हा आदिवासी विकास महामंडळाकडून धान भरडाईकरिता दिले आहे, असे म्हणता येणार नाही.

(५) धानाची भरडाई जलदगतीने होण्याच्या दृष्टीने आदिवासी विकास महामंडळाने नजीकचे जिल्ह्यातील राईस मिलर्सकडून धानाची भरडाई पूर्ण करून घेतली आहे.

(६) प्रश्न उद्द्रवत नाही.

श्री.मितेश भांगडिया : सभापती महोदय, गडचिरोली, चंद्रपूर, भंडारा व गोंदिया या चार जिल्ह्याच्या दृष्टीने हा महत्वाचा प्रश्न आहे. या जिल्ह्यांमध्ये उत्पादित होणारे धान का कुजते त्याचे कारण सांगणार आहे. कुजलेल्या तांदुळाचे वितरण केल्यामुळे आदिवासी व सर्वसामान्य लोकांच्या आरोग्याचा प्रश्न निर्माण होतो. तसेच आदिवासी विकास महामंडळामध्ये गैरव्यवहार होत आहे. गडचिरोली जिल्ह्यात धान साठविण्यासाठी पुरेशा क्षमतेची गोदामे नाहीत. हा मूळ प्रश्न आहे. या जिल्ह्यात गोदामे बांधण्यासाठी शासन त्वरित पावले उचलणार आहे काय आणि हे धान भरून ठेवण्यासाठी पारंपरिक पद्धतीचे ज्यूटचे बारदान वापरले जाते त्यामुळे हे धान पाण्यामुळे भिजते. या धानाचे पाण्यापासून संरक्षण करणाऱ्या गोण्या वापरण्या बाबत शासन विचार करील काय ?

श्री.अनिल देशमुख : सभापती महोदय, धान उत्पादक जिल्ह्यांमध्ये धानाची मोठ्या प्रमाणात साठवणुकीची व्यवस्था झाली पाहिजे यासाठी राज्यात जे जे आदिवासी जिल्हे आहेत तेथे धानाची साठवणूक करावी लागते. त्यासाठी शासनाने मोठ्या प्रमाणावर कार्यक्रम हाती घेतला आहे. केवळ आदिवासी जिल्ह्यातच नाहीतर संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये धान्याची साठवणूक क्षमता वाढली पाहिजे यासाठी नाबाईकडून 500 कोटी स्पर्यांचे कर्ज घेऊन गोदामे बांधण्याचे काम हाती घेतले आहे. त्यामध्ये आदिवासी जिल्ह्यांचाही समावेश केलेला आहे. या निधीतून पुढील काळामध्ये आदिवासी भागामध्ये गोदामांचे काम सुरु होणार आहे. तसेच धान भरण्यासाठी ज्यूटच्या गोण्यांऐवजी पॉलिथीनच्या गोण्या वापरण्याबाबत अवश्य विचार केला जाईल.

श्रीमती शोभा फडणवीस : सन 2009 ते सन 2011-12 या 3 वर्षामध्ये केवळ धान भरडाईच्या किंमतीमध्ये वाद निर्माण झाल्यामुळे धान भरडाईला गेले नव्हते हे खरे आहे काय, या गोदामांचा तुटवडा, ताडपत्र्यांची कमतरता व वारंवार उघड्यावर धान खरेदी होणे यामुळे लिलाव

3...

ता.प्र.क्र.49945....

श्रीमती शोभा फडणवीस.....

केले जात नाहीत व धान भरडाईला जात नाही हे खरे आहे काय, या सर्व गोष्टीमुळे शासनाचा किती तोटा झाला आहे ?

श्री.अनिल देशमुख : मधल्या काळामध्ये मिलिंगचा दर प्रती विंचटल 10 रुपये होता. त्याचा भाव केंद्र सरकार ठरवित असते. त्यामुळे अनेक मिलर्सनी भाव वाढविण्याची मागणी केली होती. त्यामुळे केंद्र सरकारने 10 रुपये व राज्य शासनाने 10 रुपयांची वाढ केली आहे. आता प्रती विंचटल 30 रुपये या दरानुसार मिलिंग केले जात आहे. या दरामुळे आता मिलिंगची कोठेही अडचण येत नाही. या दरामध्ये मिलर्स मिलिंग करण्यास तयार आहेत.

श्री.मितेश भांगडिया : सन 2009-10 ते सन 2011-12 या कालावधीत धानाची भरडाई झाली नाही. त्यामुळे धान खराब झाल्यामुळे टॅंडर काढल्यानंतरही धानाची खरेदी झाली नाही. यामुळे शासनाचे नुकसान झालेले आहे. ज्या अधिकाऱ्यांमुळे हे नुकसान झाले आहे त्यांची शासन चौकशी करणार आहे काय, गडचिरोली जिल्ह्याच्या बाहेर धान भरडाईला दिले आहे त्याच्या वाहतुकीवर किती खर्च झाला, तेवढ्याच खर्चामध्ये धानाची भरडाई त्याच जिल्ह्यात होऊ शकली नसती काय ?

श्री.अनिल देशमुख : सन 2009-10 ते सन 2011-12 या वर्षात धानाची मोठ्या प्रमाणात खरेदी झाली होती परंतु वाहतुकीच्या दराचा वाद एफसीआयबरोबर सुरु होता. वाहतूकदारांनी जास्त भाव मागितला होता. परंतु एफसीआय अधिक दर देण्यास तयार नव्हते. त्यानंतर त्या वादामुळे ते धान खराब झाले होते. परंतु आता कमिशनने व लिलावाने संपूर्ण धान विकलेले आहे.

यानंतर श्री.शिगम....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

L-1

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

12:20

ता.प्र.क्र.49945...

श्री. अनिल देशमुख...

गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये काही मिल्स आहेत. परंतु धान भरडाईसाठी दुसऱ्या जिल्ह्यात नेत्यामुळे ट्रान्सपोर्टचा खर्च येतो असे सन्माननीय सदस्यांनी सांगितले. गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये 127 मिल्स आहेत. त्यापैकी 26 मिल्स काळ्या यादीत आहेत, 45 मिल्स बंद आहेत, 40 मिल्सनी धानाचे मिलिंग करण्यास संमती दिली नाही, 16 मिल्सनी संमती दिली. 16 पैकी 12 मिल्सनी शासनाशी करार केला. त्यामुळे या 12 मिल्सच्या माध्यमातून धानाचे मिलिंग करता आले. गडचिरोली जिल्ह्यामध्ये 127 मिल्स असताना देखील आपणाला तेथे धानाची भरडाई करता आली नाही. त्यामुळे धान दुसऱ्या जिल्ह्यात पाठवून भरडाई करावी लागली.

श्रीमती शोभा फडणवीस : गडचिरोली जिल्ह्यातील 53 मिल्सने भरडाईची संमती दिली असे छापील उत्तरामध्ये नमूद केलेले आहे. 53 मिल्स पैकी किती स्थानिक मिल्सना भरडाईचे काम देण्यात आले आणि दुसऱ्या जिल्ह्यातील किती मिल्सना भरडाईचे काम दिलेले आहे ? खराब झालेले धान विकल्यामुळे आदिवासी विकास महामंडळाचा किती तोटा झालेला आहे ?

श्री. अनिल देशमुख : मिल्सनी धान भरडाईसाठी संमती दिली असली तरी शासना बरोबर करार करावा लागतो आणि बँक गॅरण्टी द्यावी लागते. काही मिल्सनी करार केला नाही आणि बँक गॅरण्टी देखील दिली नाही. फक्त 12 मिल्सनी करार करून बँक गॅरण्टी दिली. 12 मिल्सच्या माध्यमातून 6.5 लाख किंवटल धानाची भरडाई होऊ शकत नसल्यामुळे बाजूच्या जिल्ह्यामध्ये धान नेऊन त्याची भरडाई करावी लागली. आयुक्त, नागपूर यांच्या माध्यमातून लिलावाची प्रक्रिया सुरु आहे. 11 लाख मे.टना पैकी 7-8 लाख किंवटल धानाची लिलाव पद्धतीने विक्री झालेली असून बाकीच्या धानाची विक्री लवकरात लवकर होणार आहे.

श्री. मितेश भांगडिया : 26 मिल मालकांना ब्लॅक लिस्ट करण्यात आलेले आहे. 2005-06मध्ये जो घोटाळा झाला त्याचीच पुनरावृत्ती सन 2009-10, 2010-11 आणि 2011-12 या तीन वर्षांमध्ये झाली. ब्लॅकलिस्ट झालेल्या मिल्सच्या मालकांनाच पुन्हा धान भरडाईसाठी देण्यात आलेले आहे काय ? महामंडळाकडून घेतलेल्या धानाची भरडाई करून जो उच्च प्रतीवा तांदूळ तयार होतो तो तांदूळ मिल मालक बाजारात विकून निकृष्ट दर्जाचा जाडा भरडा तांदूळ शासनाला

..2..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

L-2

परत करतात. शासनाचे पैसे देखील ते सहा महिने वापरतात. हा निकृष्ट तांदूळ राज्यामध्ये वितरित होतो. हा तांदूळ नागरिकांनी खाल्ल्यामुळे त्यांचे आरोग्य धोक्यात आलेले आहे, हे खरे आहे काय ?

श्री. अनिल देशमुख : ज्या 26 मिल्स काळया यादीत टाकल्या होत्या त्यांना पुनश्च धान्य भरडाईसाठी दिलेले नाही. धानाचे मिलिंग झाल्यानंतर तयार होणारा तांदूळ एफसीआय घेते. एफसीआय फक्त एफएक्यू दर्जाचाच तांदूळ घेते. खराब तांदूळ एफसीआय घेत नाही.

श्री. जयंत प्र. पाटील : नाबार्डचे 500 कोटी रुपयाचे अर्थसहाय्य घेऊन गोडाऊन बांधण्याचे काम हाती घेतलेले आहे असे माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले. राज्यामध्ये जिल्हानिहाय किती गोडाऊनची कामे सुरु आहेत, किती गोडाऊनची कामे पूर्ण झालेली आहेत ? किती जिल्ह्यातील भरडाईची बिले प्रलंबित आहेत ? भरडाईची बिले मिळत नसल्यामुळे मिलर भरडाई करण्यास पुढे येत नाहीत. कोकणामध्ये देखील तीच परिस्थिती आहे. मध्यप्रदेश शासनाने भरडाईसाठी स्टेट सबसिडी दिलेली आहे. त्याप्रमाणे आपले राज्य शासन देखील भरडाईसाठी सबसिडी देईल काय ?

श्री. अनिल देशमुख : नाबार्ड कडून 500 कोटी रुपयाचे अर्थसहाय्य घेऊन संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये गोडाऊन बांधण्याचे काम सुरु आहे. 60 टक्के गोडाऊनची कामे पूर्ण झालेली असून बाकीची कामे प्रगतीपथावर आहेत. भरडाईचे दर 10 रुपये प्रति किंवटल होते. हे दर आता 30 रुपये केलेले आहेत. त्यामुळे भरडाईच्या दराबाबत मिलर्सची कोणतीही तक्रार नाही.

...3...

**राज्यातील टू स्ट्रोक रिक्षामुळे वाढत्या प्रदूषणाविषयी “निरी” या संस्थेने
दिलेल्या अहवालातील शिफारशी लागू करण्याबाबत**

(२) * ४८९८७ अॅड. अनिल परब, श्री.विजय सावंत, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात टू स्ट्रोक इंजिन आणि टूटी तेलामुळे रिक्षातून होणा-या उत्सर्जनातून पर्यावरणास मारक असणारे घटक बाहेर पडतात त्यामुळे नागरिकांच्या आरोग्यावर परिणाम होतो त्यासाठी “निरी” या संस्थेने टू स्ट्रोक रिक्षासंदर्भात मुंबई आणि ठाण्यातील वाढत्या प्रदूषणाविषयी शासनास अहवाल दिला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर अहवालात कोणकोणत्या शिफारशी करण्यात आल्या आहेत व त्यापैकी कोणकोणत्या शिफारशी शासनाने स्वीकारल्या आहेत,
- (३) तसेच परिवहन विभागातर्फे राज्यभरात सुमारे ६९ हजार नवी रिक्षा परमीट देण्याचा शासनाने निर्णय घेतला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर परवाने देतांना उपरोक्त अहवालातील कोणकोणत्या शिफारशी लागू करण्यात आल्या आहेत,
- (५) अद्यापही उपरोक्त परमीट देतांना अहवालातील कोणत्याच शिफारशी लागू केल्या नसल्यास, त्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. पृथ्वीराज चव्हाण : (१) “निरी” या संस्थेने नोव्हेंबर, २०१० मध्ये Air Quality Assessment, Emissions Inventory and Source Apportionment Studies: Mumbai या विषयावर पर्यावरण मंत्रालय, भारत सरकार यांना आपला अहवाल सादर केला आहे.

- (२) या संदर्भात केंद्र सरकारकडून कोणत्याही प्रकारच्या सूचना किंवा शिफारशी प्राप्त झाल्या नाहीत.
(३) हे खरे नाही.

परंतु व्यपगत/रद्द झालेल्या परवान्याचे फेरवाटप करण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.
(४) या संदर्भात केंद्र सरकारकडून कोणत्याही प्रकारच्या सूचना किंवा शिफारशी प्राप्त झाल्या नाहीत.
(५) प्रश्न उद्द्रवत नाही.

श्री. विजय सावंत : टूस्ट्रोक रिक्षासंबंधी नेरीने शासनाला जो अहवाल दिलेला आहे त्यातील मुख्य अटी काय आहेत ?

..4..

11-06-2014 (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

L-4

MSS/ ST/ पूर्वी श्री. खंदारे

12:20

ता.प्र.क्र. 48985....

श्री. सचिन अहिर : हा अहवाल राज्य सरकारला नाही तर केन्द्र सरकारला देण्यात आलेला आहे. या अहवालातील ठळक वैशिष्ट्ये मी सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यास तयार आहे.

श्री. किरण पावसकर : टू स्ट्रोक रिक्षामुळे वाढणाऱ्या प्रदूषणासंबंधी प्रश्न विचारण्यात आलेला आहे. प्रश्न क्रमांक 2च्या छापील उत्तरामध्ये असे नमूद केलेले आहे की, "या संदर्भात केंद्र सरकारकडून कोणत्याही प्रकारच्या सूचना किंवा शिफारशी प्राप्त झालेल्या नाहीत." प्रश्न क्रमांक 4च्या छापील उत्तरामध्ये असे नमूद केलेले आहे की, "यासंदर्भात केंद्र सरकारकडून कोणत्याही प्रकारच्या सूचना किंवा शिफारशी प्राप्त झालेल्या नाहीत." या शहरामध्ये वाहनांची संख्या जास्त आहे. प्रदूषणावर नियंत्रण आणण्यासाठी 15 वर्षावरील वाहनांच्या बाबतीत कारवाई केली जाईल असे शासनाने सांगितलेले आहे. रात्रीच्या वेळी विमानतळाच्या परिसरामध्ये 15-20 वर्षपेक्षा जास्त वर्षे वापर झालेल्या गाड्या फिरत असतात. प्रदूषणावर नियंत्रण ठेवण्याच्या बाबतीत राज्य सरकारने काही नियम तयार केले आहेत काय ? नियम तयार केले असतील आणि त्याची अंमलबजावणी होत नसेल तर ती होण्यासाठी राज्य शासन कोणती उपाययोजना करणार आहे ?

श्री. सचिन अहिर : प्रश्नाच्या छापील उत्तरामध्ये नेरीच्या रिपोर्टचा संदर्भ घेऊन उत्तर दिलेले आहे. नेरीचा रिपोर्ट केंद्र सरकारकडे गेल्यानंतर केन्द्र सरकारने राज्याला सूचना दिलेल्या नाहीत असे उत्तरामध्ये म्हटलेले आहे. असे असले तरी या बाबतीत राज्याने काहीच काम केले नाही असे नाही. राज्य शासनाने फार महत्वाचा आणि ऐतिहासिक निर्णय घेतलेला असून त्यांची अंमलबजावणी 1 ऑगस्ट 2013 ला झालेली आहे. या पुढच्या काळामध्ये 16 वर्षपेक्षा जास्त वापरात असलेल्या ऑटोरिक्षावर बंदी घातलेली आहे. तसेच 20 वर्षे वापरात असलेल्या टॅक्सीवर बंदी घातलेली आहे. आतापर्यंत वेगवेगळ्या संघटनांचा विरोध असताना देखील एका वर्षात 13 ते 14 हजार ऑटोरिक्षा स्क्रॅप करण्यात आलेल्या आहेत. ही कारवाई अजून जोमाने करण्यासाठी फ्लाईंग स्क्वाड निर्माण करण्याचे काम राज्य शासनाने केलेले आहे.

श्री. भाई जगताप : प्रश्नाचा रोख हा प्रदूषणाशी संबंधित आहे. माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितलेली गोष्ट खरी आहे आणि त्यासाठी ते अभिनंदनास पात्र आहेत. मुंबई सारख्या शहरामध्ये जुन्या रिक्षा आणि टॅक्सी चालत होत्या त्यामध्ये थोडीशी सुधारणा झालेली आहे, पूर्णपणे त्यावर

...5..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

L-5

MSS/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

12:20

ता.प्र.क्र. 48985....

श्री. भाई जगताप...

नियंत्रण आलेले नाही. "तसेच परिवहन विभागातर्फे राज्यभरात सुमारे 59 हजार नवीन रिक्षा परमिट देण्याचा निर्णय घेतलेला आहे काय" या प्रश्नाला "नाही" असे उत्तर दिलेले आहे. मी सांगू इच्छितो की, अंधेरी आरटीओ आणि अन्य दोन आरटीओ अशा तीन आरटीओ मधून 8-8 हजार परमिट रिलिज झालेली असून त्याची प्रक्रिया सुरु झालेली आहे. नवीन रिक्षांना परमिट देताना त्यांच्यावर बंधने घातली तर पुढे हा प्रश्न निर्माण होणार नाही. हजारोंच्या संख्येने मुंबईमध्ये परमिट दिली जात आहेत. माझा प्रश्न आहे की, नवीन परमिट देत असताना प्रदूषणाच्या संदर्भात त्यांना गाईडलाईन्स देऊन प्रदूषणाचा प्रश्न टाळण्यासाठी सरकार काय पावले उचलणार आहे ?

श्री. सचिन अहिर : नवीन रिक्षा परमिट दिलेली आहेत काय या प्रश्नाला नाही असे उत्तर दिलेले आहे. परंतु जी रद्द झालेली परमिट आहेत ती परत जिवंत करण्याचे काम केलेले आहे. आतापर्यंत 81 हजार परमिट जिवंत करून ती लॉटरी पध्दतीने वितरित करण्याचे काम केलेले आहे. प्रदूषणावर पुढच्या काळात ताण पढू नये म्हणून पर्यावरण विभागाच्या सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली आणि परिवहन विभागाच्या अधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखाली एक समिती नेमली जाईल.

...नंतर श्री.भोगले...

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

M.1

SGB/ ST/

12:30

ता.प्र.क्र.48985....

श्री.सचिन अहिर.....

त्यामध्ये पुढील काळात आपल्याला कोणत्या उपाययोजना करावयाच्या आहेत त्याची अंमलबजावणी करण्याचा प्रयत्न केला जाईल.

श्री.हेमंत टकले : सभापती महोदय, वाहनांद्वारे होणारे प्रदूषण हा विषय प्रदूषण नियंत्रण मंडळाच्या अखत्यारीत येत नसून तो गृह विभागांतर्गत असलेल्या परिवहन विभागाच्या अखत्यारीत येतो. टू स्ट्रोक इंजिन आणि टी टू ऑईल वापरण्यामुळे प्रदूषणात वाढ होते का हे तपासण्याची अद्यावत प्रयोगशाळा प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे असेल तर त्यांनी त्या दृष्टीने तपासणी करावी. निरी आणि केंद्र सरकार यांच्या माध्यमातून योग्य त्या उपाययोजना निश्चितपणे केल्या जातील. सध्या वापरण्यात येणारे इंजिन ऑईल हे रिसायकल केलेले असते. प्रदूषण नियंत्रण मंडळाकडे निश्चित यंत्रणा आहे, त्या माध्यमातून रिसायकल ऑईलची तपासणी करता येते. या विषयातील तांत्रिक अंगाकडे बघण्यासाठी उपलब्ध असलेल्या प्रयोगशाळेचा वापर करून निश्चित गाईडलाईन्स तयार करणार आहात का?

श्री.सचिन अहिर : निश्चित केले जाईल. 2 स्ट्रोक आणि 4 स्ट्रोक ऑटोरिक्षा वापरल्या जात असून यापुढील काळात सक्ती केली आहे की, सीएनजी आणि एलपीजीवर चालणारे इंजिन असले पाहिजे. यामुळे आतापर्यंत 2 स्ट्रोक आणि 4 स्ट्रोक ऑटोरिक्षामुळे जे प्रदूषण होत होते त्यामध्ये तफावत आढळून येईल. सन्माननीय सदस्यांनी सांगितलेल्या सूचनेचा विचार करून तांत्रिक बाब देखील तपासली जाईल.

श्री.विजय सावंत : सभापती महोदय, विदेशातील शहरांमध्ये वाहनांमुळे किती प्रदूषण होते हे पाहण्याकरिता चौका-चौकामध्ये सेन्सर बसविण्यात आले आहेत. मुंबई शहरामध्ये जुन्या वाहनांवर बंदी घालण्यात आल्यामुळे कदाचित शहरामध्ये प्रदूषणाचे प्रमाण कमी असले तरी उपनगरामध्ये वाहनांमुळे प्रचंड प्रमाणात प्रदूषण होत आहे. सेन्सर बसविल्यानंतर प्रदूषणाच्या प्रमाणात काही प्रमाणात नियंत्रण आणता येईल. त्यामुळे मुंबई उपनगरातील प्रत्येक चौकात सेन्सर लावण्यात येईल काय?

श्री.सचिन अहिर : सजेशन फॉर ॲक्शन.

**मुंबईतील धारावी झोपडपट्टीच्या पुनर्विकासांतर्गत
२२ मजल्याचे टॉवर बांधण्याच्या योजनेबाबत**

(३) * ४९२४९ डॉ.दीपक सावंत, ॲड.अनिल परब : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोर्टीचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मुंबईतील धारावी झोपडपट्टीच्या पुनर्विकासांतर्गत २२ मजल्याचे टॉवर बांधण्याची म्हाडाची योजना आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, हा परिसर विमानतळाजवळच्या फनेल एरियात येत असल्याने केंद्रिय विमानतळ प्राधिकरणाच्या तजांनी या परिसराचे हवाईक्षेत्र सर्वेक्षण करावे अशी विनंती म्हाडाने केंद्रिय विमानतळ प्राधिकरणाकडे माहे फेब्रुवारी, २०१४ मध्ये वा त्या दरम्यान केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, त्यासाठी २२ लाख रुपये देण्याची तयारी म्हाडाने केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, हा विषय मार्गी लावण्यासाठी दिल्ली येथे केंद्रीय विमानतळ प्राधिकरणाच्या अधिकायांसोबत म्हाडाच्या अधिका-यांची नुकतीच बैठक झाली, हे ही खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, या प्रकरणी कोणता निर्णय झाला व त्यानुषंगाने पुढे कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री.सचिन अहिर, श्री. पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकरिता : (१) धारावी पुनर्वसन प्रकल्प अंतर्गत सेक्टर ७ मध्ये म्हाडामार्फत बांधण्यात येणा-या पुनर्वसनाच्या इमारती स्टील+१८ मजल्यापर्यंत व विक्रीसाठीच्या इमारती स्टील+२१ मजल्यांपर्यंत नियोजित आहेत.

(२) सदर क्षेत्र मुंबईस्थित विमानतळाच्या फनेल क्षेत्रास लागून असल्याने स्टील+२१ मजल्याच्या उंचीच्या इमारती बांधण्यासाठी आवश्यक असलेली परवानगी म्हाडाने केंद्र शासनाच्या विमानतळ प्राधिकरणाकडे मागितली आहे. त्यांच्या मुंबईस्थित पश्चिमिय क्षेत्रिय कार्यालयाने समुद्रपातळीच्या वर ५६.८९५ मीटर ची मंजूरी दिली. तथापि, झोपडपट्टी पुनर्विकास योजना वर्धनक्षम होण्यासाठी म्हाडाला आवश्यक असलेल्या ८०.४७ मीटर उंचीच्या परवानगीकरीता प्रचलित असलेल्या कार्यपद्धतीनुसार केंद्र शासनाच्या विमानतळ प्राधिकरणाकडे ३१ ऑगस्ट २०१३ मध्ये म्हाडाद्वारे अर्ज करण्यात आला आहे.

(३) म्हाडाच्या अपील अर्जावर केंद्र शासनाच्या विमानतळ प्राधिकरणातर्फे सर्वेक्षणाचे रु.२२,४७,२००/- सर्वेक्षण शुल्क भरणेसाठी कळविण्यात आल्यानुसार ह्या रकमेचा भरणा दि. १३.२.२०१४ रोजी म्हाडातर्फे करण्यात आला आहे.

(४) म्हाडाच्या संबंधित वरीष्ठ अधिका-यांनी दिल्ली येथे केंद्र शासनाच्या विमानतळ प्राधिकरणाच्या वरीष्ठ अधिका-यांसमावेत दि. ३०.०१.२०१४ रोजी प्रत्यक्ष भेट घेऊन चर्चा केली.

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

M.3

SGB/ ST/

12:30

ता.प्र.क्र.४९२४९.....

(५) केंद्र शासनाच्या विमानतळ प्राधिकरणातर्फे धारावी पुनर्वसन प्रकल्पांतर्गत सेक्टर ५ मधील जागेचे सर्वेक्षण करून सहमती देण्याचा तत्वतः निर्णय घेण्यात आला त्यानुसार सर्वेक्षण शुल्क रु. २२,४७,२००/- भरण्याबाबत केंद्र शासनाच्या विमानतळ प्राधिकरणातर्फे म्हाडास दि. १०.२.२०१४ रोजी कळविण्यात आले व या रकमेचा दि. १३.०२.२०१४ रोजी भरणा म्हाडातर्फे करण्यात आल्यानंतर केंद्र शासनाच्या विमानतळ प्राधिकरणातर्फे दि. २७/३/२०१४ रोजी प्रत्यक्ष जागेवर सर्वेक्षण करण्यात आले. सर्वेक्षणाचा अहवाल केंद्र शासनाच्या विमानतळ प्राधिकरणाच्या आगामी बैठकीत ठेवण्यात येणार आहे.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, धारावीकर जनता 400 चौ.फूट क्षेत्रफळाच्या प्रतीक्षेत असताना सेक्टर 5 मध्ये शासनाने पुनर्वसनासाठी स्टील्ट+18 व विक्रीसाठी स्टील्ट+21 मजल्याच्या इमारती बांधण्याचे प्रस्तावित केले. 56 मीटरपर्यंत उंचीच्या इमारती बांधावयाच्या असतील तर राज्यस्तरीय समितीकडून परवानगी दिली जाते व त्यापेक्षा जास्त उंचीच्या इमारती बांधावयाच्या झाल्यास केंद्र सरकारच्या दिल्ली येथील समितीकडून परवानगी घ्यावी लागते हे म्हाडाच्या अधिकाऱ्यांना माहिती नव्हते का? दिनांक 31 ऑगस्ट, 2013 रोजी अर्ज सादर करण्यात आला. अपील करीत असताना छाननी फी 2 लाख स्पर्ये व 20 लाख स्पर्यांचा डिमांड ड्राफ्ट पाठवावा लागतो. ही रक्कम भरण्यास विलंब केला गेला. दिनांक 13.2.2014 रोजी पैसे भरण्यात आले. दिनांक 30.1.2014 रोजी बैठक घेण्यात आली. या अक्षम्य दिरंगाईमुळे जे धारावीकर आपल्या पुनर्वसनाच्या प्रतीक्षेत होते त्यांचा स्वजंभंग झाला. म्हाडाच्या अधिकाऱ्यांनी जाणीवपूर्वक विलंब केला आहे. या इमारती फनेल लगत आहेत हे म्हाडाच्या अधिकाऱ्यांना माहिती होते. तरी देखील विलंब का लावला गेला याची चौकशी करून संबंधित अधिकाऱ्यांविस्तृद कारवाई करण्यात येणार आहे काय?

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, मुळात सर्व परवानग्या घेत असताना साईड बाय साईड कन्स्ट्रक्शन करण्याचे काम केले जाते. स्टेट लेव्हलच्या समितीकडून परवानगी मिळेल या दृष्टीने बांधकाम करण्याचे काम केले.

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

M.4

SGB/ ST/

12:30

ता.प्र.क्र.४९२४९.....

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, 22 मजल्याच्या इमारती बांधत असताना 57 मीटरपेक्षा जास्त उंची होते हे म्हाडाच्या अधिकाऱ्यांना माहिती होते. स्टेट लेव्हलची समिती 57 मीटरपर्यंत परवानगी देऊ शकते, त्यापेक्षा अधिक उंचीच्या इमारतीची परवानगी दिल्ली येथील समितीकडून घ्यावी लागते. खाजगी विकासकांना माहीत असलेल्या गोष्टी म्हाडाच्या अधिकाऱ्यांना माहीत नव्हत्या का?

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, मी माहिती देण्यापूर्वी माननीय सदस्यांनी प्रश्न विचारला. स्टेट लेव्हल आणि नॅशनल लेव्हल समितीकडून परवानगी घेतली जाते याची आपल्याला माहिती आहे. राष्ट्रीय स्तरावरील समितीकडून परवानगी घेण्यापूर्वी इमारत बांधावयाची नाही असे होऊ शकते. म्हणून साईड बाय साईड बांधकाम करीत असताना आपण अंथॉरिटीकडे अपील केले. अशा प्रकारच्या साईझाच्या इमारतींना फनेलमध्ये परवानगी दिली गेली आहे. त्यामुळे अभिप्रेत केले होते की, इतरांना परवानगी मिळाली म्हणजे म्हाडाला देखील मिळू शकते. परंतु प्रोसीजरली केंद्र सरकारच्या समितीकडे जायला पाहिजे. त्या दुष्टीने काम केले असून पैसे देखील त्यांनी स्वीकारले आहेत व सर्वे झाला आहे. पुढील महिन्यात त्या समितीच्या बैठकीमध्ये प्रस्ताव ठेवण्यात येणार आहे. परवानगी मिळाल्यानंतर 3 ते 4 महिन्याच्या आत संपूर्ण इमारतीचे काम पूर्ण करण्याचा प्रयत्न शासनाच्या वरीने केला जाईल.

श्री.प्रकाश बिनसाळे : जे शासकीय प्रकल्प आहेत त्यांना 80 मीटरपेक्षा अधिक उंचीच्या परवानगीसाठी अनेक अडचणींना तोंड द्यावे लागते. खाजगी विकासकांच्या इमारतींना मात्र तातडीने परवानगी मिळते हा अनुभव मी स्वतः घेतला आहे. कारण मी स्वतः त्या संस्थेमध्ये काम केले आहे. स्वदेशी मिल येथील इमारतींच्या परवानगीसाठी आपल्याला केंद्र सरकारकडे जावे लागले. तत्कालीन मंत्री श्री.प्रफुल्ल पटेल यांच्यामार्फत तो प्रश्न आम्ही मार्गी लावला होता. बीकेसी किंवा फनेल अंतर्गत किंवा लगतच्या सर्व विभागामध्ये किती मीटर उंचीच्या इमारतींना केंद्रीय विमान उड्डयन विभागाने परवानगी दिली या संदर्भात शासनाने अभ्यास केला आहे का? खाजगी इमारतींना परवानगी दिली गेली असेल तर शासकीय प्रकल्पांना परवानगी देण्यास सातत्याने विलंब लागतो हे केंद्र सरकारच्या लक्षात आणून दिले जाईल काय?

..5..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

M.5

ता.प्र.क्र.४९२४९.....

श्री.सचिन अहिर : हा प्रश्न धारावीपुरता मर्यादित असल्यामुळे माझ्याकडे संपूर्ण विभागाची माहिती उपलब्ध नाही. शासनाचे जे प्रकल्प आहेत त्यासाठी पुढील काळात अडचण येणार नाही. विशेषत: एअरपोर्टला लागून काही प्रकल्प शासनाने हाती घेतले आहेत. या दृष्टीकोनातून केंद्रीय नागरी विमान उड्डयन मंत्रालयाला विनंती अर्ज केला जाईल.

श्री.दिवाकर रावते : धारावी पुनर्वसन प्रकल्पांतर्गत सेक्टर 5 मध्ये बांधण्यात येणाऱ्या पुनर्वसित इमारतींमधील गाळ्यांचे क्षेत्रफळ किती असणार आहे आणि त्याचे नियोजन काय आहे?

श्री.सचिन अहिर : 300 कार्पेट एरिया आहे.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, केंद्र सरकारकडून परवानगी मिळेल असे गृहीत धरून बांधकाम सुरु केले हे वक्तव्य रेकॉर्डवर राहता कामा नये. शासन बेकायदेशीरपणे बांधकाम करण्यास सुर्खात करणार असेल तर ते चुकीचे आहे. फाउंडेशन 25 मजल्याची इमारत गृहीत धरून बांधले जाणार असेल आणि परवानगी 20 मजल्याची मिळाली तर फाउंडेशनवर झालेला अधिकचा खर्च वाया जाणार आहे. राज्य शासन असे बांधकाम करणार असेल तर ते चुकीचे होईल. शिवाय बेकायदेशीर मजल्यांचे बांधकाम पाडावे लागेल.

नंतर श्री.भारवि...

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

N 1

BGO/ ST/

भोगले..

12:40

ता.प्र.क्र.49249..

श्री.जयंत प्र.पाटील...

तेव्हा यासंबंधी शासनाने खुलासा केला पाहिजे. तसेच मंत्री महोदयांचे उत्तर हे रेकॉर्डवरून काढून टाकले पाहिजे.

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, मी यापूर्वीच सुस्पष्ट उत्तर दिलेले आहे. तथे आजूबाजूच्या परिसरामध्ये तेवढ्याच उंचीच्या सध्या इमारती आहेत. या इमारतींना सिव्हील एव्हीएशनची यापूर्वीच परवानगी मिळालेली आहे. खाजगी इमारतींना परवानगी मिळाली असल्यामुळे आपल्या देखील इमारतीला परवानगी मिळेल हे अभिप्रेत धरून या प्रकल्पाचे काम सुरु केलेले आहे.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, आताच माननीय राज्यमंत्री महोदय म्हणाले की, आजूबाजूच्या इमारतींना परवानगी मिळाली आहे. आदर्श इमारतीच्या उंचीला परवानगी नव्हती म्हणून तत्कालीन मुंबई महानगरपालिका आयुक्तांना कारणवास झाला. आजूबाजूच्या इमारतींना परवानगी होती म्हणून त्यांनी देखील परवानगी दिली होती. याच एका कारणासाठी त्यांना तुरंगात जावे लागले. तसाच हा देखील विषय होऊ शकतो.

श्रीमती विद्या चव्हाण : सभापती महोदय, या प्रश्नाच्या निमित्ताने फनेलचा मुद्दा चर्चेला आलेला आहे. मी विलेपार्ले येथे रहात असून माझ्या घरा समोरच विमानतळ आहे. आमच्या इमारती पूर्वीच्या असून त्या तीन मजल्याच्यावर नाहीत. त्यामुळे येथे कोणीही विकासक येण्यास तयार नाही. विमानतळ आमच्या जवळ असल्यामुळे आमचे नुकसान होत आहे. विकासक, पुनर्विकास करण्यासाठी तयार होत नाही. येथे जर 80 मीटरची परवानगी मिळणार असेल तर ती विलेपार्लेच्या नागरिकांना देखील मिळावी. ती जर मिळणार नसेल तर टीडीआरच्या स्पाने दुसरी काही सुविधा दिली तर त्यातून आमचा फायदा होईल. विलेपार्ले येथे राहणारे सर्वजण मध्यमवर्गीय असून त्यांनी जुन्याच इमारतींमध्ये रहायचे काय असा प्रश्न मला या निमित्ताने विचारावयाचा आहे.

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्याताई चव्हाण यांचा प्रश्न हा मूळ प्रश्नाशी निगडित नाही. तरी देखील यासंबंधी मुंबई महानगरपालिकेला सर्व करण्याच्या सूचना देऊन फनेलचा प्रश्न कसा सोडविता येईल याची माहिती घेतली जाईल.

ता.प्र.क्र.49249..

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, हा प्रश्न मुंबईतील जुहू स्कीम, विलेपार्ले पूर्व व पश्चिम, अंधेरी व बीकेसी भागाशी संबंधित आहे. हा सर्व भाग फनेलमध्ये येतो. विमानाच्या लॅंडिंगमध्ये सातत्याने बदल करण्यात येत असतात. एवढेच नव्हे तर काही वेळा इमरजन्सी लॅंडिंग देखील करण्यात येते. तेव्हा या सर्व धोरणांचा पुनर्विचार करण्याची आवश्यकता आहे. देशातील सर्व राज्यांपैकी आपले हे एकमेव विमानतळ आहे की, जे शहराच्या मध्यभागी आहे. त्यामुळे हा प्रश्न येत आहे. यात थोडी जरी शिथिलता आणायची असेल तर मुंबई एटीसी, दिल्ली एटीसीला फाईल पाठवितात. त्यामुळे अनेक गोष्टी अडकून राहतात. तेव्हा आपण मुंबई व दिल्ली एटीसी यांच्याशी बोलून विकासकांचा व धारावीकरांचा जो प्रश्न अडकून पडला आहे त्यावर माननीय मुख्यमंत्री कायम स्वरूपी तोडगा काढणार आहेत काय ?

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, हा जो प्रश्न आहे तो केंद्र शासनाच्या अखत्यारीत येतो. आता ट्रॅफिक कन्जेस्चन वाढले आहे. त्यामुळे फनेलचा स्कोप दुर्दृष्टाने वाढत चालला आहे. एकेकाळी हा मुद्दा फक्त विलेपार्ले आणि वांद्रे या भागा पुरताच मर्यादित होता. पण आता धारावी, वरळी, अंधेरी व त्यापुढील देखील भाग येण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. माननीय मुख्यमंत्र्यांकडे नगरविकास खाते आहे. तेव्हा मुंबई महानगरपालिकेशी समन्वय साधून काही रिलॅक्सेशन देता येईल काय ही बाब नक्की तपासली जाईल.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, फनेलच्या विषयावर चर्चा करण्यात येत आहे. त्यासाठी सुस्पष्ट असे धोरण केंद्र व राज्य सरकारच्या माध्यमातून ठरवावे लागेल. त्यामुळे त्याची चिंता सर्वांना असणे साहजिकच आहे. आपण सेक्टर पाच पुरते बोलत नाही. आपण बाकीच्या सेक्टरबद्दल देखील बोलत आहोत. येथे सेक्टर पाच संबंधी प्रश्न निर्माण झाला आहे. त्यामुळे तेथील विकास थांबला आहे. असे जरी असले तरी बाकीच्या सेक्टर संबंधी आपण काय करणार आहात ? 22 मजल्याची परवानगी मिळेल हे गृहीत धरू आपण बांधकामाला सुरुआत केली आहे हे योग्य आहे. पण बाकीच्या सेक्टरचा विकास करण्यासाठी आपण काय करणार आहात ?

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

N 3

BGO/ ST/

भोगले..

12:40

ता.प्र.क्र.49249..

श्री.सचिन अहिर : सभापती महोदय, तेथील रहिवाशांचा आत्मविश्वास वाढावा म्हणून आपण म्हाडामार्फत इमारत बांधण्याचे प्रस्तावित केले आहे. यापूर्वी आपण निविदा काढण्याची भूमिका घेतली होती. परंतु, त्यावर फेरविचार करण्यात आला. यात माननीय मुख्यमंत्रांनी पुढाकार घेऊन निविदा प्रक्रिया कशी असली पाहिजे इत्यादी मध्ये लक्ष घातले आहे. त्यामुळे हा सर्व विषय मुख्य सचिवांच्या बैठकीमध्ये आणण्याचा देखील प्रयत्न करीत आहोत. माननीय मुख्यमंत्रांच्या माध्यातून हा विषय मुख्य सचिवांच्या बैठकीमध्ये आणण्याचा प्रयत्न केला जाईल व लवकरात लवकर हे काम एग्जिक्यूट करण्यासंबंधातील सूचना दिल्या जातील.

.....

.4

**ठाणे महानगरपालिका परिवहन मंडळाकडे पुरेशा बसेस
नसल्याने खाजगी बसेस सेवेसाठी घेण्याबाबत**

(४) * ४९८२५ अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) ठाणे शहरातील वाहतुकीला अडथळा ठरणा-या व प्रवाशांची गैरसोय निर्माण करणा-या अवैध बस वाहतुकीसंदर्भात कारवाई करण्याबाबत ठाणे महानगरपालिकेचे मा.महापौर, मा.उपमहापौर, मा.विरोधी पक्ष नेते, ठाणे मनपा, सभापती, परिवहन समिती, ठाणे मनपा तसेच ठाणे शहरातील स्थानिक लोकप्रतिनिधी, प्रवासी महासंघाचे पदाधिकारी तसेच मा.आयुक्त, ठाणे मनपा यांचे समवेत दिनांक २३ जानेवारी, २०१४ रोजी वा त्यासुमारास ठाणे मनपा मुख्यालयात बैठक आयोजित करण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ठाणे परिवहन मंडळाकडे पुरेशा प्रमाणात बसेस नसल्याने महापालिकेअंतर्गत खाजगी कंत्राटदाराकडून बसेस घेवून परिवहन विभागाच्या नियमानुसार वाहतुकीसाठी उपयोगात आणण्यात येतील, असे सदर बैठकीत मा.आयुक्त, ठाणे मनपा यांनी आश्वासित केले आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर बैठकीतील निर्णयानुसार ठाणे महानगरपालिकेने पुढे कोणती कार्यवाही केली व त्याबाबतची सद्यस्थिती काय आहे ?

- श्री.उदय सामंत श्री. पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकरिता :** (१) होय,
(२) मोटार वाहन कायद्यातील तरतुदीची पूर्तता करून व विहित पद्धतीचा अवलंब करून कार्यवाहीबाबत आश्वासित केले होते.
- (३) या विषयी दिनांक २३.०१.२०१४ रोजीचे बैठकीनंतर दिनांक १५.०२.२०१४ रोजी श्री साई सेवाभावी बस चालक -मालक वेल्फेअर असोसिएशन, ठाणे यांच्या पदाधिकाऱ्यांसमवेत एका बैठकीत आयोजन करण्यात आले. त्यामध्ये प्रशासनाकडून उपस्थित केलेल्या मुद्यांबाबत खाजगी ठेकेदारांनी असहमती दर्शविली, प्रकरणी निर्णय होऊ न शकल्यामुळे प्रकरण प्रलंबित आहे. तथापि, उपाययोजना म्हणून जवाहरलाल नेहरु नागरी पुनरुत्थान योजने अंतर्गत २३० बसेस खरेदी करण्याबाबत निविदा प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली असून प्रस्तावास ठाणे महानगरपालिकेच्या महासभेने मंजुरी दिलेली आहे. त्याचप्रमाणे परिवहन सेवेकडे १०० बसेस भाडेतत्वावर घेण्याबाबत ठाणे महानगरपालिकेच्या महासभेने मंजुरी दिली असून निविदा प्रक्रिया सुरु करण्याचे काम हाती घेण्यात आलेले आहे. ..5

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

N 5

BGO/ ST/

भोगले..

12:40

ता.प्र.क्र.49825...

ॲड.निरंजन डावखरे : सभापती महोदय, ठाणे शहरातील बहुतांशी लोक हे मुंबईत रोजगारासाठी येतात. ठाण्यातील घोडबंदर पट्टा हा नव्याने विकसित झाला आहे. येथे राहणाऱ्या लोकांसाठी योग्य अशी सार्वजनिक वाहतूक व्यवस्था नाही. त्यामुळे येथील सर्व लोक हे टीएमटी च्या बससेवेवर अवलंबून असतात. ठाण्याच्या प्रवासी संघटनेने सर्व केला असता 600 ते 700 बसगाड्यांची आवश्यकता असल्याचे त्यांच्या निर्दर्शनास आले. ठाणे महानगरपालिकेकडे 313 बसगाड्या आहेत. त्यापैकी 113 बसगाड्या बंद आहेत. याचा अर्थ रस्त्यावर फक्त 150 ते 200 बसगाड्याच धावत आहेत. वाढत्या लोकसंख्येनुसार आज तेथे 600 बसगाड्यांची आवश्यकता आहे. असे असताना नजीकच्या काळात 230 बसगाड्या येतील असे आपण लेखी उत्तरात नमूद केले आहे. आज घोडबंदर ते ठाणे रेल्वे स्टेशन अशी अनधिकृत वाहतूक सुरु आहे. या अनधिकृत बसगाड्या सुरक्षिततेचे कुठलेही नॉर्म्स पाळत नाहीत. त्यांनी ठाणेकरांचा जीव वेठीस धरलेला आहे. आज घोडबंदर रस्त्यावर 100 ते 125 बसगाड्या अनधिकृतरित्या धावत आहेत. त्या बसगाड्या कंत्राटी पद्धतीने ठाणे महानगरपालिकेच्या सेवेत सामावून घेणार आहात काय ? आपण जर असे केले तर ठाणेकर नागरिकांना एक चांगली सुविधा देता येईल.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी जो प्रश्न विचारला आहे त्यामध्ये दोन भाग आहेत. ठाणे-घोडबंदर परिसरामध्ये खाजगी बस वाहतूक सुरु आहे. ती नियमित करण्याचा प्रस्ताव ठाणे महानगरपालिकेने पारित केला आहे. त्यास परिवहन खात्याची परवानगी घेऊन खाजगी बसगाड्या महानगरपालिकेकडे सुपूर्द कर्ज त्या ठेकेदाराला चालविण्यास देता येतील काय असा त्यांचा मुख्य प्रश्न आहे. आज 313 बसगाड्यांपैकी 203 बसगाड्या ठाणे महानगरपालिकेच्या अखत्यारीत धावत आहेत. जवाहरलाल नेहरू नागरी पुनरुत्थान योजने अंतर्गत 230 नवीन बसगाड्यांना परवानगी मिळाली असून 220 गाड्यांचे टेंडर देखील निघालेले आहे. त्यासाठी लेटर ऑफ अवॉर्ड देखील दिलेले आहे. त्यामुळे येत्या सहा महिन्यांमध्ये या बसगाड्या येतील. तसेच नवीन 100 बसगाड्या घेण्याचे ठाणे महानगरपालिकेच्या विचाराधीन होते. त्यास ठाणे महानगरपालिकेने देखील परवानगी दिलेली आहे. आज ठाण्यामध्ये फार मोठ्या

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

N 6

BGO/ ST/

भोगले..

12:40

ता.प्र.क्र.49825....

श्री.उदय सामंत

प्रमाणावर खाजगी बस वाहतूक सुरु आहे. खाजगी बसगाड्या नियमित करण्याचा प्रस्ताव ठाणे महानगरपालिकेने पारीत केला आहे. त्यास परिवहन खात्याची मान्यता घ्यावी लागेल. त्यांची मान्यता मिळाल्यानंतर त्या बसगाड्या ठाणे महानगरपालिकेला चालविण्यास देण्यात येतील.

ॲड.आशिष शेलार : सभापती महोदय, ठाणे परिसराच्या दृष्टीने हा अतिशय गंभीर प्रश्न आहे. या प्रश्नावर माननीय मुख्यमंत्र्यांनी आणखी स्पष्टीकरण केले तर ठाण्यासह संपूर्ण राज्याला त्याचे मार्गदर्शन होईल. आता खन्या अर्थाने दिरंगाईचा जमाना सुरु झाला आहे. प्रवासी संघटनेने सर्व केलेला आहे. श्री.असीम गुप्ता हे ठाणे महानगरपालिकेचे आयुक्त होऊन दोन वर्ष झाली आहेत. यासंबंधी आयुक्तांनी काय केले याची काहीही माहिती यात नाही. प्रवासी संघटना स्वतः सर्व करते आणि 600 बसगाड्यांची आवश्यकता आहे असे म्हणते. एवढेच नव्हे तर आयुक्तांना 113 बसगाड्या बंद असल्याची माहिती देखील देते.

यानंतर श्री.जुन्नरे....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

O-1

SGJ/ ST/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

12:50

ता.प्र.क्र. :49825

अॅड.आशिष शेलार

आणि मग त्यातून कोठे तरी चर्चा सुरु होते त्यामुळे या दिरंगाईच्या सत्रामुळे ठाण्याच्या जनतेला टीएमटीची सेवा मिळतच नाही. ही जी दिरंगाई होते आहे त्यासंदर्भात आपण काय करणार आहात, यासंदर्भात चौकशी केली जाणार आहे काय, त्यासंदर्भातील माहिती पटलावर ठेवली जाणार आहे काय ? त्यामुळे यासंदर्भात माननीय मुख्यमंत्र्यांनी माहिती द्यावी अशी माझी अपेक्षा आहे. जेएनएनयुआरएम कळून आपण नवीन 230 बसेस घेणार आहोत. माझी माहिती अशी आहे की, बेस्टने मुंबई शहरासाठी जेएनएनयुआरएम कळून बसेस घेतल्या होत्या त्या कंडीशनपेक्षा टीएमटीच्या कॉन्ट्रक्टच्या कंडीशन वेगळ्या आहेत. आपल्याकडे जेएनएनयुआरएमच्या संदर्भात बेस्टचे एक कंडीशन आहे. त्यापेक्षा वेगळ्या कंडीशनवर टेंडर्स काढणे याचा अर्थ कोणत्या तरी स्पेसिफिक कॉन्ट्रक्टरला फायदा होण्यासाठी या कंडीशनमध्ये व्हायोलेशन करण्यात आले काय ?

श्री. उदय सामंत : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य अॅड. आशिष शेलार साहेबांनी असा प्रश्न विचारला आहे की, प्रवासी संघटनेने सर्वे करून आयुक्तांना किंवा ठाणे महानगरपालिकेला सांगितले आहे काय ? परंतु मी सांगू इच्छितो की, प्रवासी संघटनेने अशा प्रकारचा सर्वे केलेला नसून आयुक्त आणि महानगरपालिकेची ही ऑर्थेंटीक माहिती आहे. 113 बसेस बंद असल्यामुळे त्या रस्त्यावर धावत नाहीत. टेंडरच्या संदर्भात लेटर ऑफ अवॉर्ड झालेला आहे. सहा महिन्याच्या आत 220 बसेस ठाणे महानगरपालिकेला मिळणार आहेत. सन्माननीय सदस्य श्री. निरंजन डावखरे साहेबांनीही खाजगी बसेसच्या संदर्भात प्रश्न विचारला असून त्यासंदर्भात मी सांगू इच्छितो की, ठाणे महानगरपालिकेला या बसेस चालविण्यास देण्यासाठी परिवहन विभागाची परवानगी घेऊन, योग्य ते दाखले घेऊन ही सुविधा महानगरपालिकेला सुपूर्द करण्यात येईल.

श्री. किरण पावसकर : सभापती महोदय, एकंदर 313 बसेस पैकी 200 बसेस सुरु असून 113 बसेस बंद अवरथेत आहेत. 230 बसेस जेएनएनयुआरएम कळून आणत आहात. माझी टीएमसीमध्ये युनियन होती त्यामुळे मला या विषयाची अधिक माहिती आहे. या ठिकाणी कामगारांची संख्या 2003 असून जर 113 बसेस बंद असतील तर या कर्मचाऱ्यांना आपण कोणते काम दिलेले

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

O-2

SGJ/ ST/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

12:50

ता.प्र.क्र. :49825

श्री. किरण पावसकर

आहे ? खाजगी संस्थेकडून बसेस चालविण्याचा जो घाट घालण्यात आलेला आहे त्यासंदर्भात उत्तरात म्हटले आहे की, "श्री साई सेवाभावी बस चालक मालक वेलफेअर असोसिएशनने ठराव नामंजूर केलेला आहे". या ठिकाणी कर्मचारी असताना दुसरे लोक आपण घेत आहात. 230 बसेस आल्यानंतर 430 बसेस येणार आहेत. ठाण्याचे शहरीकरण मोठ्या प्रमाणात वाढलेले आहे. ठाणे महानगरपालिकेत खरे म्हणजे 600 पेक्षा जास्त बसेसची आवश्यकता आहे. त्यामुळे यातून मार्ग काढण्यासाठी काही काम राज्य सरकारने करावे काही काम ठाणे महानगरपालिकेने करावे असे मला वाटते. यासंदर्भात आपण ठोस ऊपायोजना करणार आहात काय, टीएमटी चालत असताना त्या ठिकाणी झालेले अनेक अवैध प्रकार थांबवण्यासाठी आपण काही उपाययोजना करणार आहात काय ?

श्री. उदय सामंत : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. किरण पावसकर यांची युनियन ठाणे महानगरपालिकेत होती. या सर्व प्रकरणाला भ्रष्टाचाराचा वास येतो असे त्यांनी सांगितलेले आहे. सन्माननीय सदस्यानी ठाणे महानगरपालिकेच्या संदर्भात अधिकची माहिती दिली तर त्यावर योग्य ती कारवाई केली जाईल.

...3..

(५) * ५०१७६ श्री.प्रविण पोटे-पाटील, डॉ.रणजित पाटील, श्रीमती शोभा फडणवीस, श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) अमरावती जिल्ह्यातील परिवहन महामंडळाच्या बस गाड्यांचे प्रवास भाडे महागाईमुळे दिवसेंदिवस वाढत असून जिल्ह्यातील बस गाड्यांची परिस्थिती गंभीर होत चालली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यांत्रिक मनुष्यबळाअभावी बसगाड्या जागोजागी बंद पडणे, त्यामुळे नियमित बसफे-या रद्द होणे तसेच खिडक्या खिळखिळ्या आणि तुटलेल्या असणे, मार्गफलक नसणे, पावसाळ्यात पाणी गळणे हा प्रकार नेहमी झालेला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त समस्या सोडविण्याकरिता कामगारांच्या आंदोलनाकडे ही दुर्लक्ष होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर प्रकरणी कोणत्या उपाययोजना करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सचिन अहिर, श्री. पृथ्वीराज चव्हाण यांचे करिता : (१) हे खरे नाही.

तथापि डिझेल, महागाई भत्ता इ. घटकांच्या किंमतीमध्ये झालेल्या वाढीमुळे राज्य परिवहन महामंडळाला सन २०१३-१४ मध्ये प्रवासी भाडेवाढ करावी लागली आहे.

(२) हे खरे नाही.

- विभागातील वाहनांची दुरुस्ती राज्य परिवहन महामंडळाच्या देखभाल कार्यक्रमांतर्गत आगार/विभागीय पातळीवर करून सुस्थितीतील वाहने मार्गावर देण्यात येतात.
- अमरावती विभागास सन २०११-१२ मध्ये ४७, २०१२-१३ मध्ये ५६ व २०१३-१४ मध्ये ३१ नवीन वाहने पुरविण्यात आली आहेत.
- त्याचप्रमाणे सन २०११-१२ मध्ये ४४, २०१२-१३ मध्ये ५० व २०१३-१४ मध्ये ३५ इतकी जूनी वाहने मोडीत काढण्यात आली.
- जाहिरातीद्वारे राज्य परिवहन महामंडळामध्ये २१२२ सहाय्यक पदांची भरती करण्यात येत असून अमरावती विभागकरीता त्यांच्या आवश्यकतेप्रमाणे ८० तांत्रीक पदांची भरती करण्यात येत आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) व (५) प्रश्न उळवत नाही.

श्री. प्रविण पोटे-पाटील : सभापती महोदय, उत्तरामध्ये हे "खरे नाही, हे खरे नाही" एवढेच उत्तर देण्यात आलेले आहे. सभागृहाला जे अधिकारी माहिती पुरवण्याचे काम करतात त्या

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

O-4

SGJ/ ST/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

12:50

ता.प्र.क्र. : 50176.....

श्री. प्रवीण पोटे-पाटील...

अधिकाच्यांवर खरे म्हणजे पहिल्यांदा कारवाई करण्याची आवश्यकता आहे. राज्यातील बसेस मोठया प्रमाणात भंगार झालेल्या आहेत. बसेसला केवळ भंगार म्हणावे लागेल अशी बसेसची परिस्थिती आहे. हे राज्य चालले आहे की, मजाक चालली आहे असे खेदाने म्हणावे लागते. सभागृहात माननीय मुख्यमंत्री साहेब सुध्दा बसलेले आहेत. या राज्यामध्ये बसेस आहेत तर त्यांना टायर नाही, टायर आहे तर बसला छत नाही, बसमध्ये बसण्यासाठी खुर्च्या नाहीत. बसेस आहे तर डिझेल नाही, डिझेल असेल तर डिझेल पंप नाही अशी या राज्याच्या बसची दुर्दशा झाली आहे. अमरावती जिल्ह्यातील मेळघाट हा भाग अतिशय दुर्गम आहे. मेळघाटमध्ये अगोदर बसेस होत्या परंतु त्या काढून टाकण्यात आल्या आहेत. विद्यार्थ्यांना शाळेमध्ये जाण्यासाठी बसचा उपयोग होत होता परंतु त्या बसेस बंद करण्यात आल्या. प्रत्यक्ष वर्कशॉपमध्ये जातो तेव्हा त्या ठिकाणचे अधिकारी आम्हाला सांगतात की, आमच्याकडे स्पेअरपार्ट नाही, टायर नाही. पावसाळ्यात अमरावती जिल्ह्यातील बसेसमध्ये छत्र्या घेऊन बसावे लागते. या प्रश्नाच्या संदर्भात ज्या अधिकाच्यांनी चुकीची माहिती दिलेली आहे त्या अधिकाच्यांवर कारवाई केली जाणार आहे काय ? या प्रश्नाच्या उत्तरामध्ये कोणत्याही प्रकारची भाडेवाढ झालेली नाही अशी माहिती देण्यात आलेली आहे. परंतु यासंदर्भात माझ्याकडे सर्व पुरावे आहेत, खराब बसेसचे माझ्याकडे फोटो आहेत.

सभापती : आपल्याकडे जे पुरावे आहेत ते माझ्याकडे पाठविण्यात यावेत.

श्री. सचिन अहिर : सभापती महोदय, या प्रश्नांच्या संदर्भात उत्तरामध्ये जी माहिती देण्यात आलेली आहे ती योग्य आहे. सन्माननीय सदस्यांनी स्पेसिफिक प्रश्न विचारला तर मी त्या प्रश्नांना निश्चितपणे उत्तर देईन. सन्माननीय सदस्यांकडे जी कागदपत्रे आहेत ती त्यांनी माझ्याकडे दिली व त्यामध्ये तथ्य आढळले तर त्यासंदर्भात निश्चितपणे कारवाई केली जाईल एवढे मी या निमित्ताने सांगू इच्छितो.

श्री. भाई जगताप : सभापती महोदय, प्रवाशांचा सेवेसाठी म्हणून आपण बिरुद्धावली लावत असतो. प्रवाशांच्या सेवेची आम्ही काळजी घेतली नाही तर ते योग्य होणार नाही. या प्रश्नाच्या संदर्भात विभागाने जी लेखी उत्तरे दिलेली आहेत ती अतिशय थातूरमातूर आहे. या ठिकाणी केवळ "हे खरे नाही". असे उत्तर देण्यात आलेले आहे. त्यामुळे खरे काय आहे ते तरी एकदा सांगावे.

...5..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

O-5

SGJ/ ST/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

12:50

ता.प्र.क्र. : 50176.....

श्री. भाई जगताप

बसेसचा प्रश्न हा संपूर्ण राज्याचा प्रश्न आहे. अनेक बसेसची तावदाने तुटलेली आहेत. आम्ही प्रश्न विचारल्यानंतर त्या प्रश्नाला "हे खरे नाही" असे उत्तर आले की, सर्व गेले. आम्ही तीन तीन महिने अगोदर प्रश्न देत असतो. त्यामुळे सर्व माहिती घेऊन उत्तरे दिली गेली पाहिजेत. भाडेवाढ करताना कोणाला विचारले जात नाही. बसेसमध्ये भाडेवाढ झालेली आहे. त्यामुळे प्रवाशाचा प्रवास चांगला होण्यासाठी आपण तशा प्रकारची चांगली वाहने पुरवणार आहोत की, नाही ? या प्रश्नाची गंभीर दखल घेऊन, संपूर्ण राज्याचा आढावा घेऊन ती माहिती सभागृहाला सादर केली जाईल काय ? यामध्ये ज्या त्रुटी आहेत त्या दूर करून प्रवाशांना सोई पुरवल्या जातील काय ?

श्री. सचिन अहिर : सभापती महोदय, हा अमरावती विभागाचा प्रश्न असल्यामुळे "हे खरे नाही" असे स्पेसिफिकली सांगितले आहे. सन्माननीय सदस्यांनी संपूर्ण राज्याचा प्रश्न विचारला असल्यामुळे यासंदर्भातील संपूर्ण माहिती घेऊन वस्तुस्थिती काय आहे याची सुध्दा माहिती दिली जाईल, कोणती दुर्स्ती केली जाईल व कोणती वाहने नव्याने घेतली जातील ती सर्व माहिती सन्माननीय सदस्यांना दिली जाईल.

श्रीमती शोभा फडणवीस : सभापती महोदय, एकदा मी चंद्रपूर जिल्ह्यातील बसेसची तपासणी केली असता बसमध्ये जॅक, स्टेजी, लिव्हर, फर्स्ट एड बॉक्स, टूल बॉक्स नसल्याचे मला आढळून आल्यामुळे यासंदर्भात मी तक्रार केली होती. या गोष्टी बसेससाठी अत्यंत आवश्यक असतात. या सर्व गोष्टी नसताना या बसेस घाटावर जात होत्या. त्यावेळेस आम्ही नवीन बसेसची खरेदी करण्यात यावी अशी मागणी केली होती. परंतु ज्या नवीन बसेस आल्या त्यांना सुध्दा टूल बॉक्स, जॅक नसल्याचे आढळून आले. मी अधिकाऱ्यांना विचारले असता अधिकाऱ्यांनी मला सांगितले की, बस खरेदी केल्यानंतर या गोष्टी नंतर खरेदी केल्या जातात. त्यामुळे माझा प्रश्न असा आहे की, बस खरेदी करताना या सर्व गोष्टी असल्याशिवाय बस मंजूर केली जात नाही. नवीन बसेस खरेदी करण्याच्या संदर्भात शासनाचे धोरण काय आहे ?

..6...

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

O-6

SGJ/ ST/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

12:50

ता.प्र.क्र. : 50176.....

श्री. सचिन अहिर : सभापती महोदय, पहिल्या प्रश्नाला "होय" असे उत्तर आहे. आपण नवीन बसेस खरेदी करण्याचे धोरण स्वीकारले असून बस जास्तीत जास्त 8 वर्षांपेक्षा जास्त वर्षे वापरली जाऊ नये असे धोरण असते. काही बसेस 9/9,10/10 वर्षाच्या पुढे चालविल्या जातात व या बसेसची संख्या 60/70 च्या वर आहे. एमएसआरटीसीची आर्थिक परिस्थिती नसताना सुधा विशेषत: राज्य सरकार व केंद्र सरकारच्या मदतीने अनुदान देऊन नवीन बसेस घेण्याचा प्रस्ताव एमएसआरटीसीकडे विचाराधीन आहे.

यानंतर श्री. अजित....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

P-1

AJIT/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे...

13:00

ता.प्र.क्र.50176.....

श्री.किरण पावसकर : सभापती महोदय, राज्य परिवहन महामंडळ हे ग्रामीण भागातील जनतेला स्वतःचे वाटणारे आणि प्रवासाचे जुने साधन आहे. या राज्य परिवहन महामंडळावर व्हीजिलन्ससाठी एका आय.पी.एस. अधिकाऱ्याची नेमणूक करण्यात येते. या महामंडळाच्या अनागोंदी कारभारावर बोट ठेवून त्यांनी काही गोष्टी निर्दर्शनास आणल्या होत्या. त्या संदर्भात कारवाई केली काय, नसेल तर त्या संदर्भात केव्हा कारवाई करणार का ?

श्री.मधुकरराव चव्हाण : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी राज्य मार्ग परिवहन मंडळाच्या संदर्भात लोकांमध्ये जी अनास्था आहे त्याची माहिती करून दिली. सन्माननीय सदस्यांनी अमरावती विभागातील राज्य परिवहन महामंडळाच्या बसेस बाबत प्रश्न विचारलेला आहे. त्याबाबत सांगू इच्छितो की, मागील तीन वर्षात 134 नवीन बसेस घेतलेल्या आहेत. 400 बसेसची आवश्यकता आहे. महाराष्ट्रातील इतर भागातील बसेस संदर्भात अहवाल आलेला आहे त्याबाबत विचार करण्यात येईल. अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर एक महिन्यात कार्यवाही करण्यात येईल.

..2..

कल्याण-डॉंबिवली महानगरपालिका क्षेत्रात क्लस्टर डेव्हलपमेंट योजना लागू करण्याबाबत

(६) * ४९५७० श्री.संजय दत्त, श्री.मुझफर हुसैन सख्यद, श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे, नवी मुंबईत नागरी पुनःनिर्माण योजनेस (क्लस्टर डेव्हलपमेंट) राज्य शासनाने माहे फेब्रुवारी २०१४ मध्ये वा त्यादरम्यान मंजुरी दिली हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, कल्याण डॉंबिवली भागात ही क्लस्टर डेव्हलपमेंटची योजना लागू करून राज्य शासनाने घेतलेल्या धोरणात्मक निर्णयाची अंमजबजावणी केली आहे काय,

(३) असल्यास, केलेल्या कार्यवाहीचा तपशील काय आहे,

(४) अद्याप उक्त प्रश्नाबाबत कोणतीच अंमलबजावणी किंवा कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री० उदय सामंत, श्री. पृथ्वीराज चव्हाण यांचेकरिता : (१) ठाणे शहराच्या मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीत अधिकृत/अनाधिकृत बांधकामांचा नागरी पुनःनिर्माण योजनेअंतर्गत पुनर्विकास करणेबाबतची तरतूद अंतर्भूत करणेकामी, तसेच नवी मुंबई क्षेत्रातील नवी मुंबई महानगरपालिका व सिडको क्षेत्रातील मूळ गांवठाण व त्या सभोवतील क्षेत्रातील अधिकृत/अनाधिकृत बांधकामांचा नागरी पुनःनिर्माण योजनेअंतर्गत पुनर्विकास करणेबाबतची तरतूद नवी मुंबई महानगरपालिकेच्या व सिडकोच्या विकास नियंत्रण नियमावलीमध्ये अंतर्भूत करणेकामी महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ चे कलम ३७ (१ओआ०) अन्वयेच्या तीन स्वतंत्र सूचना शासनाने स्वतंत्रपणे दिनांक ४/३/२०१४ रोजी शासन राजपत्रात प्रसिद्ध कल्या आहेत.

(२), (३) व (४) कल्याण-डॉंबिवली महानगरपालिका क्षेत्राकरिता क्लस्टर डेव्हलपमेंट योजना लागू करण्याचा निर्णय अद्याप शासनाने घेतलेला नाही. ठाणे शहरातील प्रस्तावित नागरी पुनःनिर्माण योजनेसंबंधी विनियम अंतिम झाल्यानंतर त्या धर्तीवर योग्य त्या फेरफारासह यथायोग्य निर्णय घेण्याचे शासनाने योजिले आहे.

श्री.संजय दत्त : सभापती महोदय, ठाणे, नवी मुंबईत क्लस्टर डेव्हलपमेंट योजनेस मंजुरी दिल्याबदल मी माननीय मुख्यमंत्री आणि माननीय उप मुख्यमंत्री महोदयांचे अभिनंदन करतो. ठाणे व नवी मुंबई भागामध्ये विशेष करून अनाधिकृत बांधकामाचे, धोकादायक इमारतींचे, झोपडपट्टींचे

प्रश्न आहेत तेच प्रश्न कल्याण-डॉंबिवली भागात देखील आहेत. तेहा क्लस्टर डेव्हलपमेंटची योजना कल्याण-डॉंबिवली भागाकरिता का लागू करण्यात आली नाही ? आमच्यावर अन्याय का

ता.प्र.क्र. 49570...

श्री.संजय दत्त...

करीत आहात, आम्हाला सापल्नभावाची वागणूक का दिली जात आहे ? माझा प्रश्न आहे की, कल्याण डॉबिवली भागात सुधा क्लस्टर डेव्हलपमेंट लागू करण्यासाठी मंत्रिमंडळात चर्चा करून हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी त्याबाबत निर्णय घेण्यात येईल काय ?

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, ठाणे, नवी मुंबई आणि सिडको या भागासाठी क्लस्टर डेव्हलपमेंट करण्याचा शासनाने ऐतिहासिक निर्णय घेतला. त्याची अधिसूचना जारी करण्यात आली आहे. त्या संदर्भात काही सुनावणी चालू आहे. काही ठिकाणी सहसंचालकांकडे सुनावणी सुरु आहे. ज्यावेळी ठाणे, नवी मुंबई आणि सिडको या भागातील क्लस्टर डेव्हलपमेंटची योजना खन्या अर्थाने यशस्वी होईल त्यावेळी कल्याण-डॉबिवली भागात ही योजना सुरु करण्याबाबत शासन सकारात्मक विचार करील.

श्री.भाई जगताप : सभापती महोदय, माननीय मंत्री महोदयांनी सकारात्मक उत्तर दिलेले आहे त्याचे आम्ही स्वागत करतो. एखादी पॉलिसी ठरवित असताना डी.सी.र्लमध्ये बदल करतो. आता मुंबई, नवी मुंबई असा विषय राहिलेला नाही. आता एमएमआर असा विषय झाला आहे आणि हा एमएमआर मधील परिसर आहे. आपण एखादी पॉलिसी करतो ती संपूर्ण रिजनसाठी असली पाहिजे आणि तसे त्याचे उद्दिष्ट असते. माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले की, हा प्रयोग यशस्वी इ आला तर त्याची अंमलबजावणी अन्य ठिकाणी करण्यात येईल. सन्माननीय सदस्य श्री.संजय दत्त यांनी सांगितल्याप्रमाणे ज्या धोकादायक इमारतीची अवस्था पाहून क्लस्टर डेव्हलपमेंटचा निर्णय घेतलेला आहे. त्या निर्णयाची यशस्वीता पाहून तो इतर ठिकाणी लागू करण्यापेक्षा हा एमएमआरचा परिसर आहे म्हणून हाच निर्णय कल्याण-डॉबिवली भागासाठी लागू करणार काय ?

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, नवी मुंबई, सिडको आणि ठाणे महानगरपालिका क्षेत्र घेण्याचे कारण म्हणजे ठाणे महानगरपालिकेतील प्रश्न वेगळे आहेत. सिडकोमध्ये साडेबारा टक्क्यांवर बांधकाम झालेले आहे, नवी मुंबईमध्ये अतिशय वर्दळीची ठिकाणे आहेत, इमारती

ता.प्र.क्र. 49570...

श्री.उदय सामंत....

अतिशय एकमेकांच्या जवळ आहेत म्हणून त्यासाठी आपण क्लस्टर डेव्हलपमेंटची योजना राबवित आहोत. तीन ठिकाणी तीन प्रकारच्या क्लस्टर डेव्हलपमेंटच्या योजना अनुभवणार आहोत. मी अगोदर सांगितले की, कल्याण-डॉंबिवली भागात क्लस्टर डेव्हलपमेंट योजना राबविण्यात शासन नकारात्मक नाही. परंतु या तिन्ही भागात आपण कसे यशस्वी होत आहोत हे पाहिल्यानंतर कल्याण-डॉंबिवली भागाचा सकारात्मक विचार करण्यात येईल.

श्री.संजय दत्त : सभापती महोदय, माननीय मंत्री महोदय सकारात्मक भूमिका घेत आहेत, परंतु त्यांनी सुद्धा आमच्या भावना समजून घेतल्या पाहिजेत. आम्ही कल्याण-डॉंबिवली भागाचे प्रतिनिधित्व करतो. तेथील जनतेचे असे म्हणणे आहे की, तुम्ही शासनाकडे आमची गा-हाणी मांडण्यामध्ये कमी पडत आहात. ठाणे, नवी मुंबईकरिता जो निर्णय लागू आहे तो कल्याण-डॉंबिवलीकरिता का लागू होत नाही ? हा निर्णय कल्याण-डॉंबिवलीकरिता का लागू करण्यात आला नाही याचे उत्तर माननीय मंत्री महोदयांनी दिलेले नाही. तेव्हा माननीय मंत्री महोदय त्याची माहिती देतील काय ?

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण : सभापती महोदय, क्लस्टर डेव्हलपमेंट म्हणजे सामुदायिक विकास. नगररचना अधिक सुलभ रितीने व्हावी, त्यामध्ये ॲमिनिटीज निर्माण व्हाव्यात म्हणून तो निर्णय आहे. आपण मुंबई शहरात एकेका इमारतीची पुनर्रचना करतो. एक इमारत धोकादायक झाली की ती पुनर्विकासाकरिता पुढे येते आणि त्या इमारतीचा पुनर्विकास होतो असे चित्र आपण मुंबईत पाहिले आहे. ज्याला पेन्सिल बिल्डिंग म्हणतात अशा मुंबईत छोट्या छोट्या क्षेत्रफळावर उंच उंच इमारती झाल्या आहेत आणि टाऊन प्लानिंगच्या दृष्टीने ते चांगले नाही. मुंबईमध्ये क्लस्टर डेव्हलपमेंटचा निर्णय घेण्यात आला होता त्यामध्ये आमूलाग्र बदल करण्यात आला. त्यासाठी खूप विचार करावा लागला. मुंबईची परिस्थिती वेगळी आहे. ठाणे आणि इतर भागांची परिस्थिती वेगळी आहे. मुंबईत बहुतेक अधिकृत इमारती आहेत. त्या इमारती काही वर्षांनंतर धोकादायक झालेल्या आहेत. त्या इमारतींचे पुनर्निर्माण करणे आवश्यक झाले आहे. तेव्हा मुंबईत क्लस्टर डेव्हलपमेंट योजना राबविताना जुन्या धोकादायक पण अधिकृत अशा इमारतींचा विचार करण्यात आलेला आहे.

.5..

ता.प्र.क्र. 49570...

श्री.पृथ्वीराज चव्हाण....

परंतु ठाणे भागातील परिस्थिती वेगळी आहे. त्या ठिकाणी मोठ्या प्रमाणावर अनधिकृत इमारती आहेत. आपण धोकादायक इमारतींची माहिती घेतलेली आहे. त्यातील काही इमारती पाडल्या आहेत, काही खाली केलेल्या आहेत. काही ठिकाणी पर्यायी व्यवस्था केलेली आहे. त्यावर खूप विचार झालेला आहे. त्या संदर्भात अग्रवाल समिती नेमण्यात आली होती. आपण ठाणे, नवी मुंबई आणि सिडको क्षेत्राकरिता ही योजना सुरु करू अधिसूचना काढली व त्यावर सूचना व हरकती मागविल्या आहेत. त्याची अंतिम तारीख 17 जून आहे. अनधिकृत इमारतींकरिता जी व्यवस्था केलेली आहे त्याबदल महत्वाच्या हरकती व सूचना येतील. त्यानंतर ठाण्याची अधिसूचना अंतिम करण्यात येईल. त्या हरकती व सूचना मिळाल्यानंतर इतर महानगरांना मग त्यामध्ये कल्याण-डोंबिवली शहर असेल किंवा मीरा-भाईदर असेल किंवा इतर शहरांचा निश्चितपणे विचार करण्यात येईल. अनधिकृत इमारतींना कशाप्रकारे ट्रीट करावे हा त्यातील महत्वाचा प्रश्न आहे जो मुंबई शहरामध्ये नव्हता. अनेक चांगल्या हरकती व सूचना येत आहेत. त्यामध्ये आणखी काही बदल करायचे असल्यास ते बदल करू कल्याण-डोंबिवलीकरिता किंवा मीरा-भाईदरकरिता दुसरी अधिसूचना काढता येईल. त्यासाठी 8-10 दिवसांचा वेळ लागेल त्यापेक्षा जास्त वेळ लागणार नाही.

श्री.रामनाथ मोते : सभापती महोदय, माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी येथे सविस्तर निवेदन केलेले आहे. या योजनेमध्ये उल्हासनगरचा देखील समावेश करावा अशी माझी विनंती आहे.

झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेच्या कार्यालयातील कर्मचारी झोपडपट्टीवासीयांची

भेट घेण्यास टाळाटाळ करित असल्याबाबत

(७) * ४९९२६ श्री.विजय गिरकर, ॲड.आशिष शेलार : सन्माननीय मुख्यमंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) झोपडपट्टी पुनर्विकास प्राधिकरण विभागातील अधिकारी व कर्मचारी झोपडपट्टी पुनर्विकास योजनेच्या लाभार्थी अर्थात झोपूवासीयांनाच दुपारच्यावेळचे कारण देत भेट नाकारण्यात येत असून प्रकल्पाशी संबंधीत विकासकाला सकाळची वेळ देत असल्याचे निर्दर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दुपारच्या वेळेत नागरीकांचा वावर वाढत असल्याने विकासकांची कामे मार्गी लावण्याकरिता या विकासकांना सकाळी ११ ते १२.३० या वेळेत बोलावले जात असल्याचे निर्दर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी करण्यात आली आहे काय,

(४) असल्यास, चौकशीनुसार अधिका-यांवर काय कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री०सचिन अहिर, श्री.पृथ्वीराज चव्हाण यांच्याकरिता : (१) झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या कार्यालयीन कामकाजाच्या सोयीच्या दृष्टीने तसेच प्राधिकरणात खाजगी व्यक्ती वैयक्तिक तक्रारीच्या अनुंगाने नियत अभ्यागत वेळेपूर्वी येण्यामुळे कार्यालयीन कामकाजात येणारे अडथळे विचारात घेवून अभ्यागतांसाठी भेटण्याची वेळ दिनांक २५ एप्रिल, २०११ च्या परिपत्रकानुसार ठरविण्यात आली आहे. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण / सचिव, झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण / सहनिबंधक - निबंधक सहकार कक्ष यांचेकडे आयोजित प्रकरणाच्या सुनावणीसाठी उपस्थित राहण्याकरीता संबंधीत झोपडीधारक व सहकारी गृहनिर्माण संस्थाचे प्रतिनिधी यांना झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या कार्यालयात सकाळच्या सत्रात ११.०० पासून प्रवेश दिला जातो. तसेच सन्माननीय लोकप्रतिनिधींना संपूर्ण कार्यालयीन वेळेत केव्हाही प्रवेशाची मुभा दिलेली आहे.

मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना झोपडपट्टीधारक व त्यांचे सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचे पदाधिकारी यांना त्यांचे तक्रारी संदर्भात थेट भेट घेता यावी म्हणून झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणामध्ये दर महिन्याच्या तिस-या सोमवारी सकाळी ११.०० वा. झोपडपट्टी दिवस असे व्यासपीठ उपलब्ध करून दिले आहे.

(२) झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेशी संबंधीत परवानाधारक वास्तुविशारद यांना दुपारी १.०० ते १.३० या कालावधीत भेटीची वेळ निश्चित करण्यात आली आहे. तसेच, मुंबई उच्च न्यायालयाचे आदेशाची

==2==

A faint, diagonal watermark or stamp across the page. It contains the text "Digitized by srujanika@gmail.com" repeated multiple times in a stylized, overlapping font. The text is oriented diagonally from bottom-left to top-right.

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

P-७

AJIT/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे...

13:00

ता.प्र.क्र. 49926...

श्री.सचिन अहिर...

अंमलबजावणीसाठी झोपडीधारक / सहकारी गृहनिर्माण संस्था / विकासक प्राधिकरणाच्या कार्यालयात आल्यास त्याबाबतची खात्री करून त्यांना कार्यालयीन वेळेत कोणत्याही वेळी प्रवेश दिला जातो. तसेच झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरणाच्या प्रवेशद्वाराजवळ अभ्यागतांसाठी कक्ष तयार करण्यात आला असून त्याठिकाणी जनसंपर्क अधिका-याची नियुक्ती केली आहे. एखाद्या झोपडीधारकास तातडीची बाब निटर्शनास आणून प्रवेश देण्याची विनंती केल्यास जनसंपर्क अधिका-याद्वारे अशा झोपडीधारकांना प्राधिकरणाच्या कार्यालयात त्वरीत प्रवेश दिला जातो. अशा प्रकारे महत्वाच्या व तातडीच्या कामासाठी प्रवेश देण्याच्या अटीमध्ये शिथिलता देण्यात येते व आवश्यकतेनुसार अभ्यागतांना सकाळच्या सत्रामध्ये देखील प्रवेश देण्यात येतो.

(३) प्रश्न उद्घवत नाही.

(४) प्रश्न उद्घवत नाही.

श्री. भाई गिरकर : सभापती महोदय, मी आपल्याकडे प्रथम संरक्षण मागतो. मी प्रश्न प्रॉयॉरीटीने दिला होता तो 47 क्रमांकावर आलेला आहे. मी कोकणात असताना सुध्दा बॅलेटला उपस्थित राहून हा प्रश्न प्राधान्याने घ्यावा असे सांगितले.

यानंतर श्री.बोर्ड...

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Q-1

SJB/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

13:10

ता.प्र.क्र.49926....

श्री.विजय गिरकर...

मला असा संशय येतो की, मी जो प्रश्न विचारलेला आहे तो प्राधान्याने आलेला असताना सुध्दा तो आजच्या प्रश्नोत्तराच्या यादीवर अनुक्रमांक-47 वर दर्शविलेला आहे. प्राधान्याने जे प्रश्न येतात ते प्रश्नोत्तराच्या यादीमध्ये अनुक्रमांक 10 च्या आत कसे येतील ते पहावे. या पुढे अशा प्रकारची पुनरावृत्ती होता कामा नये असे मला वाटते.

महोदय, म्हाडा कार्यालयात सामान्य जनतेला प्राधान्य न मिळता विकासकाला प्राधान्य मिळते. सामान्य नागरिकांसाठी म्हाडा कार्यालयाचे दरवाजे बंद असतात. परंतु त्या कार्यालयात विकासक आले की, तेथील सुरक्षा रक्षक दरवाजा उघडून त्यांना आत प्रवेश देतात. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, अशा अभियंत्यांवर शासन कारवाई करणार काय ? तसेच म्हाडामध्ये जे अधिकारी कामाला होते त्यापैकी जे निवृत्त झाले किंवा ज्यांनी स्वेच्छानिवृत्ती स्वीकारली तेच आता विकासक झालेले आहेत. या निमित्ताने विचारु इच्छितो की, सर्व नियम धाव्यावर बसवून त्यांच्यासाठी म्हाडा कार्यालय चालविले जाते काय ?

श्री.सचिन अहिर : महोदय, कामामध्ये सुसूत्रता यावी म्हणून म्हाडा कार्यालयाने एक परिपत्रक काढलेले आहे. कामामध्ये सुसूत्रता यावी म्हणून हे निर्बंध आणलेले आहेत. झोपडपट्टीधारकांसाठी निर्बंध आणलेले नाहीत. दुपारी 2 वाजेनंतर झोपडपट्टीधारकांना प्रवेश देण्याची भूमिका म्हाडा कार्यालयाने घेतली आहे. कारण दुपारी दोन वाजेपूर्वी आर्किटेक्चर बरोबर नियोजनाच्या किंवा योजनेच्या बाबतीत चर्चा करीत असताना कार्यालयात सार्वजनिक गर्दी झाली तर कामात सुसूत्रता येत नाही. परंतु यात झोपडीधारक किंवा सर्वसामान्य माणसाला अडविण्याची भूमिका नाही. सन्माननीय सदस्यांनी जे सांगितले ते खरे आहे. भाडेकर्णा तातडीने म्हाडा अधिकाऱ्यांची भेट घ्यायची असेल तर ते दुपारी 2 वाजेपर्यंत थांबू शकत नाहीत. त्यामुळे अशा प्रकारची तातडी निर्माण झाली तर भाडेकर्णा म्हाडा अधिकाऱ्यांनी दुपारी 2 वाजेपूर्वी भेटलेच पाहिजे अशा सूचना देण्यात येतील.

श्रीमती विद्या चहाण : महोदय, हा प्रश्न अतिशय महत्वाचा आहे. झोपडपट्टी पुनर्वसन प्राधिकरण आणि त्या कार्यालयाच्या बाबतीत अनेक शंका उपस्थित होतात. कारण या

.2..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Q-2

ता.प्र.क्र.49926....

श्रीमती विद्या चव्हाण...

प्राधिकरणाच्या माध्यमातून अनेक पात्र लोकांना अपात्र ठरविले जाते. त्यामुळे गरीब, झोपडपट्टीवासीय ज्यावेळी या कार्यालयात जातात त्यावेळी त्यांना वाईट अनुभव येतो. ते गरीब असतात, त्यांचे कपडे फाटलेले असतात. त्यामुळे प्राधिकरणाकडून त्यांना सांगितले जारे की, तुम्ही कार्यालयात येता कामा नये. एस.आर.ए. गरिबांना पुनर्वसनाचे घर मिळवून देण्यासाठी असले तरी, मग एम.एम.आर.डी.ए., म्हाडा किंवा एस.आर.ए. चे अधिकारी असोत, त्यांच्या माध्यमातून केवळ विकासकाचीच कामे होतात आणि सर्वसामान्यांना मात्र प्रत्येक बाबतीत डावलले जाते. मी माझा स्वतःचा अनुभव सांगते. एम.एम.आर.डी.ए. मध्ये अभ्यागतांसाठी मोठ्या मोठ्या केबिन केलेल्या आहेत. एकदा सामान्य माणसे त्या ठिकाणी बसलेले असताना अधिकाऱ्यांनी त्या लोकांना हुसकावले. एवढेच नव्हे ते लोक त्या केबिनमध्ये बसल्यामुळे त्या ठिकाणी दुर्गंधी पसरली असे सांगून तेथे सुगंधित द्रव्याचा स्पे मारला. एस.आर.ए. च्या कार्यालयात सुध्दा यापेक्षा वेगळे चित्र नाही. एस.आर.ए. च्या कार्यालयात बोर्ड लावला आहे की, कोणी कार्यालयात भ्रष्टाचार करीत असेल, कोणी तुमच्याकडे पैसे मागत असेल तर तसे निदर्शनास आणून घावे. त्याच्यावर कारवाई केली जाईल. या निमित्ताने मी एवढेच विचारू इच्छिते की, या कार्यालयांमध्ये ज्या प्रशासकीय अधिकाऱ्यांकडून सर्वसामान्य गरिबांना दुय्यम वागणूक मिळते त्यांच्यावर आपण कारवाई करणार काय ? तसेच एस.आर.ए.मध्ये स्क्वेअर फुटावर गैरव्यवहार केला जातो. हे अगदी खुलेआम चालते. परंतु माननीय मुख्यमंत्र्यांना या बाबतची माहिती मिळत नाही. या निमित्ताने मी विचारू इच्छिते की, जे असा गैरव्यवहार करतात त्यांच्यावर माननीय मुख्यमंत्री कडक कारवाई करणार काय ?

श्री.सचिन अहिर : महोदय, कार्यालयांमध्ये झोपडपट्टीवासीयांना अशा प्रकारची अपमानास्पद वागणूक कोणी अधिकारी देत असेल तर सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्याताई चव्हाण यांनी स्पेसिफिकपणे त्यांची नावे सांगावीत. त्या प्रकरणी संबंधितांना त्याबाबत जाब विचारण्यात येईल. तसेच जे अधिकारी गैरव्यवहार करतात त्यांची नावे सांगितली तर त्या अधिकाऱ्यांची सुध्दा चौकशी करण्यात येईल.

**परळी तालुक्यातील (जि. बीड) संगम व १८ खेडयांसाठी राबविण्यात
आलेली पाणीपुरवठा योजना बंद पडल्याबाबत**

(८) * ७०२४६ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परळी तालुक्यातील (जि.बीड) संगम व १८ खेडयांसाठी १४ कोटी रुपये खर्च करून राबविण्यात आलेली पाणीपुरवठा योजना अवघ्या दोनच वर्षात बंद पडली असल्याने ग्रामस्थांना पाण्यासाठी भटकंती करावी लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, ही योजना पुन्हा सुरु करण्यासाठी जिल्हा परिषदेने एक समिती नेमली मात्र अद्यापही योजनेचे काम सुरु झालेले नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, तातडीने पाणीपुरवठा योजना सुरु करून पाणीटंचाई दूर करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) अद्याप याबाबत कार्यवाही केली नसल्यास विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रणजित कांबळे, अॅड. दिलीप सोपल यांच्याकरिता : (१) दिनांक ०४.०७.२००६ पासून लाभार्थी ग्रामपंचायतीनी पाणीपट्टी व विद्युत देयक न भरल्याने योजना बंद पडली आहे. तथापि, सदर गांवात सध्या अस्तित्वातील उद्भवाद्वारे पाणी पुरवठा चालू आहे.

- (२) हे खरे आहे.
- (३) योजनेतील ४ गावांना जलस्वराज्य कार्यक्रमातून, ४ गावांना जुन्या कायम स्वरूपी योजनेतून व ११ गावांना अस्तित्वातील विहीर, हातपंप यातून पाणी पुरवठा होत आहे.
- (४) प्रश्न उद्घवत नाही.

श्री.अमरसिंह पंडित : सभापती महोदय, बीड जिल्ह्याच्या परळी तालुक्यातील संगम व १८ खेडयांसाठी राबविण्यात येणाऱ्या पाणी पुरवठा योजनेबाबतचा हा प्रश्न आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.धनंजय मुंडे यांनी यापूर्वी सुध्दा हा प्रश्न उपस्थित केला होता. डिसेंबरच्या अधिवेशनात माननीय मंत्र्यांनी या पाणी पुरवठा योजनेचे पैसे भरण्याची सूचना केली होती. त्यावेळी सन्माननीय सदस्य श्री.धनंजय मुंडे यांनी आश्वासित केले होते की, उराविक कालावधीत पैसे भरण्यात येतील. परंतु त्यांना काही कारणास्तव पैसे भरता आले नाहीत. महोदय, ही पाणी पुरवठा योजना एका

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Q-4

SJB/ ST/

पूर्वी श्री.अजित....

13:10

ता.प्र.क्र.50246....

श्री.अमरसिंह पंडित....

गावाची नसून 18 गावांची आहे. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, या गावातील लोकांना योजनेचे 50 टक्के पैसे भरण्यासाठी 45 दिवसांचा अवधी देऊ शकाल काय ?

श्री.रणजित कांबळे : महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.धनंजय मुंडे यांनी दिनांक 25 मार्च, 2013 रोजी सदरहू पाणी पुरवठा योजनेबाबतचा प्रश्न उपस्थित केला होता. त्यावेळी सन्माननीय सदस्य श्री.धनंजय मुंडे यांनी आश्वासन दिले होते की, मी स्वतः त्या गावातील लोकांशी चर्चा करून 20 लाख रुपये भरण्यास तयार आहे. ही रक्कम भरल्यानंतर सदरहू पाणी पुरवठा योजनेच्या दुरुस्तीचे काम सुरु करणार काय, असा प्रश्न त्यावेळी त्यांनी उपस्थित केला होता. वास्तविक पाहता ही योजना 2004 मध्ये सुरु झाली. सन्माननीय सदस्यांनी आश्वासन देऊनही ते पैसे भरू शकले नाहीत. 18 गावांपैकी 10 गावांमध्ये स्वतंत्र पाणी पुरवठा योजना आहे. उर्वरित 9 गावांत विहीर आणि हातपंपाच्या माध्यमातून पाणी पुरवठा सुरु आहे. या गावांमध्ये कोठेही पाण्याची टंचाई नाही. तसेच टँकरचा सुध्दा प्रश्न नाही. या 18 गावांनी वीज बिलाचे 1 कोटी रुपयांपेक्षा जास्त पैसे भरावयाचे आहेत. त्यांनी ही रक्कम एम.एस.ई.बी. कडे भरावयास पाहिजे. आमच्या विभागाने पाणी पुरवठा योजनेच्या दुरुस्तीचे काम केले तरी वीज बिल न भरल्यामुळे त्या योजनेला वीज कनेक्शन मिळणार नाही. मी त्यावेळी उत्तर देताना सांगितले होते की, आपण काही प्रमाणात पैसे भरले तर निश्चितपणे पाणी पुरवठा योजनेच्या बाबत विचार करू.

श्री.अमरसिंह पंडित : महोदय, त्या गावातील लोक एकूण रकमेच्या 50 टक्के रक्कम 45 दिवसांत भरण्यास तयार आहेत. त्यामुळे मी विचारु इच्छितो की, सदरहू रक्कम भरण्यासाठी त्यांना 45 दिवसांचा अवधी देण्यात येईल काय ?

श्री.रणजित कांबळे : होय.

श्री.पांडुरंग फुंडकर : महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.अमरसिंह पंडित यांनी बीड जिल्ह्याच्या परळी तालुक्यातील पाणी पुरवठा योजनेचा विषय उपस्थित केला. परंतु विदर्भात अशा अनेक ग्रामपंचायती आहेत की, त्या वीज देयकाचे पैसे भरण्यास असमर्थ आहेत. बन्याच गावातील

.5..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Q-5

ता.प्र.क्र.50246.....

श्री.पांडुरंग फुंडकर....

पाणी पुरवठा योजनांचा वीज पुरवठा बंद झाल्यामुळे तेथील पाणी पुरवठा बंद आहे. परळी तालुक्याच्या पाणी पुरवठा योजनेसाठी 50 टक्के रक्कम भरून ती योजना सुरु करण्याचे माननीय राज्यमंत्र्यांनी मान्य केले आहे. या निमित्ताने मी विचारु इच्छितो की, 50 टक्के रक्कम भरल्यानंतर ती योजना सुरु होईल हा नियम राज्यात सर्वत्र लागू होणार काय ?

श्री.रणजित कांबळे : महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी विचारलेला प्रश्न वेगळा आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.अमरसिंह पंडित यांनी असा प्रश्न विचारला आहे की, एकूण रकमेच्या 50 टक्के रक्कम भरल्यानंतर परळी तालुक्यातील संगम व 18 गावांच्या पाणी पुरवठा योजनेच्या दुरुस्तीचे काम सुरु करण्यात येईल की नाही ? परळी येथील पाणी पुरवठा योजनेच्या दुरुस्ती संदर्भात 2.25 कोटी रुपयांचा प्रस्ताव आहे. या योजनेच्या दुरुस्तीसाठी त्यांनी शासनाकडे पुन्हा निधी मागितला आहे. मी तेव्हा सांगितले होते आणि आताही सांगितले की, एम.एस.ई.बी. चे देयक भरण्याची प्रक्रिया जोपर्यंत आपण सुरु करणार नाही तो पर्यंत योजनेची दुरुस्ती करण्यात अर्थ नाही. कारण त्या योजनेची दुरुस्ती केल्यानंतरही जोपर्यंत विजेचे देयक भरले जात नाही तो पर्यंत त्या योजनेला वीज कनेक्शन मिळणार नाही. सन्माननीय सदस्य श्री.पांडुरंग फुंडकर यांनी विचारले की, राज्यात सर्व ठिकाणी वीज देयकामध्ये सवलत देणार काय ? मी त्यांना सांगू इच्छितो की, तसे नाही. आपल्याकडे मध्यांतरी अभय योजना होती. आपण थकीत वीज देयकाच्या मुद्दलची रक्कम वर्षभरात सहा टप्प्यात भरली तर त्या योजनेतर्गत वीज देयकावरील व्याज माफ केले जात होते. उन्हाळ्यापर्यंत ती योजना सुरु होती. या योजनेचा लाभ कोणत्याही ग्रामपंचायती घेऊ शकत होत्या.

नंतर श्री.कांबळे.....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

R.1

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

13:20

ता.प्र.क्र.50246....

श्री. रणजित कांबळे

त्या योजनेनुसार वीज बिलाची मुद्दल भरल्यानंतर व्याज माफ होते.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, विद्युत विभाग सांभाळणारे माननीय उप मुख्यमंत्री सभागृहात बसले आहेत. अनेक ग्रामपंचायतींचे विद्युत बिल भरणे बाकी आहे. आज 100 टक्के बिल भरण्याची काही ग्रामपंचायतीची अवस्था नाही. 50 टक्के वीज बिल भरण्याची ग्रामपंचायतीची तयारी आहे. विदर्भात तापमान 47 अंशांपर्यंत गेले आहे. पाणीपुरवठा योजना 20-25 दिवस बंद आहेत. अशा उन्हामध्ये गावांना पाणी मिळत नाही. आजूबाजूला कुठेही पाणी नाही. टँकर सुरु नाहीत. अशा परिस्थितीत पर्यायी व्यवस्था करू ग्रामपंचायतींनी 50 टक्के वीज बिल भरण्याची व्यवस्था केली तर धोरणात्मक निर्णय म्हणून या 2-4 महिन्यांसाठी त्यांचा विद्युत पुरवठा सुरु करून त्या गावांची पाणीपुरवठा योजना सुरु करण्यासंबंधी शासन निर्णय घेईल का ?

श्री. अजित पवार : सभापती महोदय, या संदर्भातील उत्तर 'हो' किंवा 'नाही' असे लगेच देता येणार नाही. संपूर्ण आर्थिक भार किती पडणार आहे हे पाहिले पाहिजे. एका विभागाकरिता निर्णय घेऊन चालणार नाही. संपूर्ण राज्याकरिता हा निर्णय घ्यावा लागेल. मी एवढेच सांगू इच्छितो की, या संदर्भात मागच्या काळात शासनाने योजना आणली होती की, काही पैसे गावांनी द्यायचे आणि काही हिस्सा शासनाने उचलायचा आणि त्याप्रमाणे शासनाने काही हिस्सा उचलला होता. तशा धर्तीवर काही योजना आणता येईल का हे पाहण्यात येईल. आजच मंत्रिमंडळाची बैठक आहे. त्या बैठकीमध्ये चर्चा करू योग्य निर्णय घेण्यात येईल.

सभापती : प्रश्नोत्तराचा तास संपला आहे.

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

R.2

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

13:20

पृ.शी.: श्रीमती सुमित्रा महाजन यांची लोकसभेच्या अध्यक्षपदी एकमताने
निवड झाल्याबदल त्यांचे अभिनंदन

मु.शी.: श्रीमती सुमित्रा महाजन यांची लोकसभेच्या अध्यक्षपदी एकमताने
निवड झाल्याबदल त्यांच्या अभिनंदनाचा प्रस्ताव

सभापती : मी पुढीलप्रमाणे अभिनंदनपर प्रस्ताव मांडतो.

"महाराष्ट्रकन्या श्रीमती सुमित्रा महाजन यांची लोकसभेच्या अध्यक्षपदी एकमताने निवड
झाल्याबदल ही विधानपरिषद त्यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन करीत आहे."

..3

श्रीमती शोभा फडणवीस (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, आदरणीय नामदार श्रीमती सुमित्राजी महाजन या 16 व्या लोकसभेच्या अध्यक्षा झाल्या आहेत त्याबद्दल आपण त्यांच्या अभिनंदनाचा प्रस्ताव मांडला असून त्या प्रस्तावास मी अनुमोदन देत आहे. देशात पीठासीन अधिकाऱ्यांमध्ये लोकसभेचे अध्यक्षपद सर्वोच्च आहे. कॉन्स्टट्यूशनल प्रोटोकॉलमध्ये या अध्यक्षपदाला आमच्या घटनेने चौथे स्थान दिले आहे. 15 व्या लोकसभेच्या अध्यक्षा होण्याचा प्रथम मान माननीय श्रीमती मीराकुमार यांना मिळाला होता आणि 16 व्या लोकसभेच्या अध्यक्षा होण्याचा मान आदरणीय नामदार श्रीमती सुमित्राजी महाजन यांना मिळाला आहे. महाराष्ट्रातील कोकणकन्या या अत्युच्च पदावर विराजमान झाल्याबद्दल त्यांचे अभिनंदन करताना मला अत्यंत आनंद होत आहे. मध्य प्रदेशातील इंदौर मधून 8 वेळा खासदार म्हणून निवडून येण्याचा मान त्यांना मिळाला. सन 2004 ची निवडणूक लढवावी की लढवू नये याचा विचार त्या करीत होत्या, आम्हाला सांगत होत्या. लोकाभिमुख असणाऱ्या श्रीमती महाजन यांनी जनतेच्या, पक्षनेतृत्वाच्या आग्रहास्तव मागे न राहता सन 2004 ची निवडणूक लढविली आणि सलग आठव्यांदा लोकसभेची निवडणूक जिंकली. एका महिलेने आठव्यांदा लोकसभेची निवडणूक लढवावी आणि ती सुध्दा एकाच जागेवरून हे कौतुकास्पद आहे. हे खरे लोकाभिमुख असणारे नेतृत्व आहे आणि त्यामुळे त्यांचे अभिनंदन करतानाही मला अत्यंत आनंद होतो. त्यांचा जन्म दिनांक 12 एप्रिल, 1943 ला चिपळूण येथे झाला. त्यांचे एम.ए., एलएल.बी. पर्यंत शिक्षण झाले. त्यांचे लग्न सन 1965 मध्ये इंदौर येथील जयंतराव महाजन यांच्याशी झाले. सन 1983 मध्ये इंदौरच्या प्रमुख सहकारी बँकांतील महाराष्ट्र ब्राह्मण सहकारी बँकेच्या त्या संचालक झाल्या आणि सन 1986 पर्यंत त्यांनी त्या बँकेत सुध्दा मोठ्या प्रमाणात कार्य केले. त्यांचे हे कार्य पाहून भाजप सरकारने पुन्हा त्यांना नगरविकासाचे प्रमुख पद दिले आणि मग तेथेही त्यांना कार्य करण्याची संधी मिळवून दिली. एनडीए सरकारमध्ये आदरणीय माजी पंतप्रधान अटलबिहारी वाजपेयी यांच्या मंत्रिमंडळात सन 1999 ते सन 2004 मध्ये त्यांनी निरनिराळ्या खात्याच्या राज्यमंत्री म्हणूनही काम केले. एक क्रांतिकारी, मनमिळाऊ, लोकाभिमुख अशा नेत्या आम्हा महिलांच्या भूषण आहेत. त्या महाराष्ट्राचेही भूषण आहेत. राज्यमंत्री, पेट्रोलियम, नॅचरल गॅस अशा निरनिराळ्या पदांवर त्यांनी काम केले असल्यामुळे त्यांनी

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

R.4

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

13:20

श्रीमती शोभा फडणवीस

आपला ठसा त्याही ठिकाणी मोठ्या प्रमाणात उमटविला आहे. विशेष आनंदाची गोष्ट अशी की, कोणतेही आरक्षण नसताना अशी निरनिराळी पदे भूषवून त्यांनी विकासाचे अतिशय उंच शिखर गाठले. त्या आमच्या महिलांपुढे आदर्श आहेत. जून, 1990 मध्ये संसदेच्या अध्यक्ष पॅनेलवरही त्यांनी काम केले आहे. सन 2009 मध्ये स्टॅडिंग कमिटी ऑन रूल डेव्हलपमेंटच्या चेअर पर्सन म्हणूनही त्यांनी काम केले आहे. अशा निरनिराळ्या पदांवर काम करीत त्या आज उच्च पदापर्यंत पोहचल्या आहेत, त्यांची अविरोध व एकमताने निवड झाली आहे आणि त्या 16 व्या लोकसभेच्या अध्यक्षा झाल्या आहेत, याबदल विधानपरिषदेच्या वतीने व माझ्या वतीने मी त्यांचे अभिनंदन करते.

.5

श्रीमती विद्या चव्हाण (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, माननीय सुमित्राताई महाजन यांची लोकसभा अध्यक्षपदी सर्वानुमते निवड झाल्याबद्दल आपण अभिनंदनाचा प्रस्ताव मांडला आहे. मला सुमित्राताईचे खरोखरच अभिनंदन करायचे आहे. सामाजिक, राजकीय क्षेत्रात आपले कर्तृत्व सिद्ध केलेल्या, संसदीय राज्यकारभारात आपला स्वतंत्र ठसा निर्माण केलेल्या, ज्येष्ठ नेत्या, माजी केंद्रीय मंत्री आणि इंदौर लोकसभा मतदारसंघातून सलग 8 वेळा निवडून आलेल्या महाराष्ट्र कन्या सन्माननीय सुमित्राताई महाजन यांची 16 व्या लोकसभेच्या अध्यक्षपदी सर्वानुमते निवड झाल्याबद्दल या सभागृहाच्या, माझ्या पक्षाच्या आणि व्यक्तिशः माझ्या वतीने मी त्यांचे मनापासून अभिनंदन करते.

सभापती महोदय, लोकसभेचे अध्यक्षपद भूषविलेल्या सन्माननीय मीराकुमार यांच्यानंतर हे पद भूषविणाऱ्या सुमित्रा महाजन या दुसऱ्या महिला लोकसभा अध्यक्षा ठरल्या आहेत. लोकसभा अध्यक्षपदी झालेली त्यांची निवड या देशातील महिलांना, महाराष्ट्रातील माझ्या माता भगिनींना नवी शक्ती आणि प्रेरणा देईल असा विश्वास या प्रस्तावाच्या निमित्ताने मी व्यक्त करते. सुमित्राताईचा जन्म आपल्या कोकणात झाला. चिपळूण येथे जन्मलेल्या ताईची चिपळूण ही जन्मभूमी तर इंदौर ही कर्मभूमी राहिली आहे. चिपळूणच्या पुस्तोत्तम ऊर्फ आपासाहेब साठे यांच्या कुटुंबात जन्मलेल्या ताईनी त्यांची राजकीय कारकीर्द त्यांचे बंधू अस्सा साठे साहेब यांच्या सोबत 1989 साली सुरु केली. त्यावेळी अस्सा साठे साहेबांनी आताच्या वायव्य मुंबईतून तर सुमित्रा महाजन यांनी इंदौरमधून लोकसभा निवडणूक लढविली. त्या निवडणुकीत साठे साहेब पराभूत झाले तर सुमित्राताई विजयी झाल्या. तेव्हापासून त्या एकही निवडणूक हरलेल्या नाहीत. मध्यप्रदेशात इंदौरमधून त्या तब्बत 8 वेळा लोकसभेवर निवडून आल्या आणि अटलबिहारी वाजपेयी यांच्या मंत्रिमंडळात त्यांनी काम केले. 1965 साली इंदौरचे वकील जयंत महाजन यांच्याशी त्यांचा विवाह झाल्यानंतर त्यांनी उच्च शिक्षण पूर्ण केले आणि इंदौरच्या सामाजिक व राजकीय क्षेत्रात 4 दशकापासून कार्य करीत असलेल्या सुमित्राताई कारकिर्दीच्या शिखरावर पोहचल्या.

सभापती महोदय, सुमित्राताई दिल्लीतील वर्तुळात 'ताई' म्हणून परिचित आहे. मला वाटते की, दिल्लीमध्ये 'दीदी', 'बहनजी' हे शब्द परिचित होते. 'ताई' कोणी प्रसिद्ध केले असेल तर त्या प्रमिलाताई दंडवते, मृणालताई गोरे, प्रतिभाताई पाटील यांनी केले. प्रतिभाताई पाटील देशाच्या

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

R.6

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

13:20

श्रीमती विद्या चव्हाण

राष्ट्रपती झाल्या. त्यानंतर सुमित्राताई अध्यक्षपदी आल्या. ताई म्हणजे बहीण. त्यांनी 'ताई' हा शब्द दिल्लीच्या राजकारणात लोकप्रिय केला. लोकसभा अध्यक्षपद आणि मराठी माणूस हे नाते अगदी पहिल्या लोकसभेपासून आहे. लोकसभेचे पहिले अध्यक्ष गणेश वासुदेव मावळंकर आणि आताच्या लोकसभेच्या अध्यक्षा सुमित्राताई महाजन यांचा जन्म कोकणात झाला असल्यामुळे कोकणचे आणि या पदाचे काही तरी नाते असावे असे मला वाटते. आपले मनोहर जोशी साहेब हे देखील कोकणातील होते. त्यामुळे या पदासाठी आवश्यक असणारे गुण कोकणच्या मातीत आणि कोकणी स्वभावात अधिक असावेत असे कोणाला वाटले तर ते चुकीचे ठरू नये. मावळंकर साहेब, मनोहर जोशी साहेब, शिवराज पाटील साहेब या नेत्यांनी लोकसभा अध्यक्ष म्हणून काम करताना निर्माण केलेली उच्च परंपरा सुमित्राताई महाजन या देखील त्यांच्या कामगिरीतून अधिक पुढे नेतील असा विश्वास मी या प्रस्तावाच्या निमित्ताने व्यक्त करते आणि पुन्हा एकदा सभागृहातर्फे, राष्ट्रवादी काँग्रेसतर्फे त्यांचे अभिनंदन करते. धन्यवाद !

(नंतर श्री. रोझेकर

डॉ.नीलम गोळे (विधानसभेने निवडलेल्या) : सभापती महोदय, सन्माननीय श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांची लोकसभेच्या अध्यक्षपदी निवड झाल्याबद्दल जो अभिनंदनपर प्रस्ताव सभागृहात मांडण्यात आला आहे, त्याला पाठिंबा देण्यासाठी आणि माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभी आहे.

सभापती महोदय, आजचा दिवस अतिशय आनंदाचा आहे, असे मला या प्रसंगी नमूद करावेसे वाटते. आदरणीय श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांचे शिक्षण एम.ए.,एल.एल.बी.पर्यंत झाले असून त्या आठ वेळा लोकसभेवर निवडून गेल्या आहेत. त्यांचा राजकीय प्रदीर्घ अनुभव, समाजाभिमुख स्वभाव आणि लोकसभेच्या माध्यमातून त्यांनी इंदौरमध्ये आणि देशमध्ये केलेले प्रभावी काम, यामुळे त्यांचा लोकसभेच्या अध्यक्षपदासाठी विचार झाला, असे म्हटले तर ते वावगे ठरु नये. महाराष्ट्रातील सर्व नागरिकांच्या वतीने आणि शिवसेनेच्या वतीने मी त्यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन करते.

सभापती महोदय, यापूर्वी आदरणीय श्री.गणेश वासुदेव मावळकर, आदरणीय श्री.शिवराज पाटील आणि शिवसेना नेते, माजी मुख्यमंत्री आदरणीय श्री.मनोहर जोशी यांनी लोकसभेचे अध्यक्ष म्हणून काम केले आहे. आदरणीय श्रीमती मीराकुमार या लोकसभेच्या पहिल्या महिला अध्यक्ष ठरल्या तर राष्ट्रपती पदी महाराष्ट्र कन्या आदरणीय श्रीमती प्रतिभाताई पाटील यांनी देशस्तरावरील जबाबदारी पार पाडली आणि आता दुसऱ्या महाराष्ट्र कन्या आदरणीय श्रीमती सुमित्राताई महाजन या लोकसभेच्या अध्यक्षपदी विराजमान झालेल्या आहेत.

सभापती महोदय, आदरणीय श्रीमती सुमित्राताई महाजन या केंद्रीय मनुष्यबद्दल विकास राज्यमंत्री असताना पंतप्रधानपदी आदरणीय श्री.अटलबिहारी वाजपेयी हे होते. श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांच्या कार्यकाळातच सन 2001 मध्ये केंद्रीय महिला सक्षमीकरण धोरण केंद्र सरकारने जाहीर केले होते. संयुक्त राष्ट्रसंघाच्या UNIFEM ने मालदीव येथे दक्षिण आशिया स्तरावरील चवथ्या विश्व महिला संमेलनाच्या पाठपुराव्यासाठी आयोजित केलेल्या कृती सत्राच्या त्या उद्घाटक होत्या. संयुक्त राष्ट्र संघ, न्युयॉर्क येथे जागतिक महिला आयोगाने सन 2000 मध्ये महिलांच्या विकासाच्या संदर्भातील फलश्रुती या संदर्भातील परिषद आयोजित केली होती. यामध्येही त्यांनी भारताचे नेतृत्व केले होते.

....2....

डॉ.नीलम गोळे.....

सभापती महोदय, ज्यावेळी वैश्विक स्तरावर स्त्रियांच्या नेतृत्वाबद्दल चर्चा होते, त्यावेळी "Breaking the glass ceiling", असे म्हटले जाते. म्हणजे एका बाजूला सर्व एकाच स्तरावर आहेत, असे म्हटले तरी सुधा त्यामध्ये दिसेल न दिसेल अशी काचेची भिंत असते, असे जगातील महिलांच्या राजकीय सहभागाबद्दल मांडले गेले आहे. ही अदृश्य काचेची भिंत तोडून, पार करून संपूर्ण वैश्विक स्तरावर भारताची मान उंचावली जाईल, अशा प्रकारचे काम त्या निश्चितपणे करतील, अशी मला खात्री वाटते.

सभापती महोदय, आदरणीय श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांची लोकसभेच्या अध्यक्षपदी निवड झाल्याबद्दल अभिनंदन करीत असताना आदरणीय पंतप्रधान श्री.नरेंद्र मोदी यांनी असे वक्तव्य केले होते की, " 'सुमित्रा' म्हणजे सर्वांशी स्नेहाने वागणारी व्यक्ती आणि 'महाजन' म्हणजे 'महाजन' येन गताह: संपर्थः' " याचा अर्थ, मोठे लोक ज्या मार्गाने जातात, त्या मार्गावर त्या लोकसभेचे काम नेतील, असा विश्वास आदरणीय पंतप्रधानांनी त्यांच्याबद्दल व्यक्त केला आहे. आपण सर्वजण त्यांना भावी कारकिर्दीसाठी मनापासून शुभेच्छा देऊ या.

धन्यवाद. जय महाराष्ट्र.

...3....

श्रीमती हुस्नबानो खलिफे (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, सन्माननीय श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांची लोकसभेच्या अध्यक्षपदी निवड झाल्याबद्दल जो अभिनंदनपर प्रस्ताव सभागृहात मांडण्यात आला आहे, त्याचे समर्थन करण्यासाठी आणि माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभी आहे.

सभापती महोदय, मला आज याचाही आनंद होत आहे की, राज्याच्या सर्वोच्च सभागृहामध्ये मी माझे पहिले भाषण कोकणकन्या, महाराष्ट्र कन्या, आदरणीय श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांची लोकसभेच्या अध्यक्षपदी निवड झाल्याबद्दलच्या अभिनंदनपर प्रस्तावावर करीत आहे.

सभापती महोदय, यापूर्वीच्या सन्माननीय सदस्यांनी अभिनंदनपर प्रस्तावावर आपली भाषणे करीत असताना हे आवर्जून सांगितले आहे की, यापूर्वी महाराष्ट्रातील चार व्यक्तींनी लोकसभेचे अध्यक्षपद भूषविले आहे. त्यामध्ये सर्वप्रथम लोकसभेच्या अध्यक्षपदी विराजमान झालेले कोकणातील आदरणीय श्री.गणेश वासुदेव मावळंकर, त्यानंतर आदरणीय श्री.शिवराज पाटील आणि त्यानंतर आदरणीय श्री.मनोहर जोशी आणि आता महिला म्हणून आदरणीय श्रीमती सुमित्राताई महाजन या लोकसभेच्या अध्यक्षपदी विराजमान झाल्या आहेत. आतापर्यंत दुसऱ्यांदा महाराष्ट्र कन्येला सर्वोच्च मान मिळालेला आहे. यापूर्वी कॅंग्रेस पक्षातर्फे राष्ट्रपती पदावर विराजमान होण्याचा मान आदरणीय श्रीमती प्रतिभाताई पाटील या महाराष्ट्र कन्येला मिळाला होता आणि त्यानंतर आज लोकसभेच्या अध्यक्षपदी दुसऱ्या महाराष्ट्र कन्या श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांना हा मान मिळाला आहे.

सभापती महोदय, श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांचे बालपण कोकणातील रत्नागिरी जिल्ह्यातील चिपळूण येथे गेले आहे. आज त्या ठिकाणी ज्यावेळी मी काही लोकांशी चर्चा केली तेव्हा सर्वांनी असे सांगितले की, तेथील लोकमान्य टिळक स्मारक वाचनालयात जाऊन एकसारखी वाचन करणारी 'सुमन' नावाची मुलगी 'सुमित्राताई महाजन' असे नाव घेऊन जेव्हा इंदौरमध्ये गेली तेव्हापासून तिने आपल्या चांगल्या व्यक्तिमत्त्वाने, आपल्या नावप्रमाणे 'सुमन' म्हणजे चांगल्या मनाने, खास कोकणी शैलीप्रमाणे, सर्वांशी हितगुज साधून, सर्वांना सहज सामावून घेऊन, सांभाळून घेऊन, या कोकणातील कोकणकन्येने इंदौरमध्ये देखील सर्वांचे मन जिंकून घेतले आहे.

...4....

श्रीमती हुस्नबानो खलिफे.....

सभापती महोदय, स्वतःचे समाजकारण करता करता त्यांनी राजकारणात प्रवेश केला आणि त्यामध्ये देखील त्या सातत्याने यशस्वी ठरल्या. बँकेच्या संचालक पदापासून सुरुवात केल्यानंतर नगरसेवक, महापौर आणि त्यानंतर 8 वेळा खासदार म्हणून निवडून आलेल्या आदरणीय सुमित्राताई महाजन यांनी निश्चितपणे राजकारणात आपला वेगळा ठसा उमटविला आहे.

सभापती महोदय, सतत यशाची पायरी चढत असताना देखील कोकणाशी आणि महाराष्ट्राशी त्यांचे नाते कायम राहिले आहे. "घार फिरते आकाशी, लक्ष तिचे घरटचापाशी", याप्रमाणे त्या आवर्जून वर्षातून एकदा आपल्या चिपळूण या गावी येत असतात. मागील वर्षी कोकण साहित्य संमेलन कोकणात झाले होते. त्यामध्ये त्यांनी भाषण केले होते. "आम्ही राजकारणी, का आणि काय वाचतो", हा त्यांच्या भाषणाचा विषय होता. हे त्यांचे भाषण एवढे सुंदर झाले आहे की, आजच्या सर्व राजकारण्यांनी ते वाचले पाहिजे, ऐकले पाहिजे. त्यांच्या वाचनाच्या व्यासंगामुळे त्यांना अशा उच्च पदांवर नेहमीच संधी मिळत गेली आहे.

सभापती महोदय, आदरणीय श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांना 'ताई' म्हणून संबोधले जाते. 'ताई' या शब्दाबरोबरच 'आई' या शब्दाची भावना आपल्या मनामध्ये निर्माण होत असते. 'ताई' म्हणतानाच 'आई'चाही मनात उच्चार होत असतो. सुमित्राताईचे संपूर्ण व्यक्तिमत्त्व सहज, सुंदर आणि प्रेमळ असल्याने त्यांच्याबद्दल निश्चितपणे आपलेपणाची भावना निर्माण होते. जेव्हापासून त्यांना लोकसभेच्या अध्यक्षपदी बसलेले बघितले तेव्हा चिपळूणमधील, रत्नागिरी जिल्ह्यातील कित्येक महिलांना लोकसभा आपल्या दारात, घरात आल्यासारखी वाटत आहे. एवढे त्यांचे व्यक्तिमत्त्व त्या ठिकाणी खुलून दिसत आहे आणि त्याचा आम्हाला अतिशय अभिमान आहे. सभापती महोदय, आदरणीय सुमित्राताईना लोकसभा अध्यक्षपद बिनविरोध मिळाले आहे. जवळ जवळ 19 पक्षांनी त्यांना पाठिंबा दिला आहे. काँग्रेस पक्षाचे लोकसभेतील नेते आदरणीय श्री.खरगे यांनीही लोकसभा अध्यक्षपदासाठी त्यांच्या नावाचा प्रस्ताव दिला होता. त्यावेळी लोकसभेत त्यांनी एक शेर ऐकवला होता. तो मी या ठिकाणी पुन्हा वाचून दाखविते. "हयात लेके चले, कायनात लेके चले, चले तो चले, सबका साथ लेके चले." या प्रमाणेच आदरणीय सुमित्राताई निश्चितपणे लोकसभेचे कामकाज चांगल्या प्रकारे पार पाडतील, त्यांच्यातील उपजत

....5.....

श्रीमती हुस्नबानो खलिफे.....

गुणांनी, कोकणी शैलीच्या गुणांनी त्या सर्वांना सामावून घेतील, सांभाळून घेतील आणि हे करीत असताना आजचे लोकसभेचे कामकाज अत्यंत चांगल्यारितीने पार पाडतील, असा मला विश्वास आहे. लोकसभेचा कारभार करताना सहकार्य आणि समानतेची भावना निर्माण करून, पक्षपातीपणा न करता, समर्थपणे त्या पेलतील, याबद्दल मला खात्री आहे. कारण, त्यांच्या कोकणातीलच मी एक आहे. आमची कोकणची स्त्री, आमची महाराष्ट्राची स्त्री देशाचा कारभार कसा समर्थपणे पार पाडतील, पेलतील हे त्या निश्चितपणे काही दिवसात आपल्याला दाखवून देतील.

यानंतर श्री.खंदारे.....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

T-1

NTK/ ST/

श्री.रोझेकरनंतर

13:40

श्रीमती हुस्नबानो खलिफे...

महाराष्ट्रातील जनतेच्या, या सभागृहाच्या व माझ्या कॉग्रेस पक्षाच्यावतीने मी श्रीमती सुमित्रा महाजन यांचे हार्दिक अभिनंदन करते व त्यांच्या पुढील वाटचालीसाठी शुभेच्छा देते. जय हिंद, जय महाराष्ट्र.

2....

प्रा.वर्षा गायकवाड (महिला व बालविकास मंत्री) : सभापती महोदय, लोकसभेच्या सन्माननीय अध्यक्ष श्रीमती सुमित्रा महाजन यांच्या अभिनंदनाचा प्रस्ताव सभागृहासमोर मांडण्यात आला आहे. या प्रस्तावाला पाठिंबा देण्यासाठी मी या ठिकाणी उभी आहे.

सभापती महोदय, 16 व्या लोकसभेच्या अध्यक्षपदी विराजमान झालेल्या भारतीय जनता पक्षाच्या ज्येष्ठ नेत्या, माजी केंद्रीय मंत्री सन्माननीय श्रीमती सुमित्रा महाजन यांचे संपूर्ण महाराष्ट्राच्या वतीने मी देखील अभिनंदन करते. 15 व्या लोकसभेमध्ये महिला खासदारांची संख्या 59 होती, त्यात वाढ होऊन ही संख्या आता 61 झाली आहे. अशारितीने महिला लोकप्रतिनिधींची संख्या वाढत असताना लोकसभेच्या अध्यक्षपदी पुन्हा एकदा एका महिलेची निवड व्हावी हा एक चांगला संकेत आहे. मागील लोकसभेच्या अध्यक्षपदी श्रीमती मीराकुमार यांची निवड झाल्यानंतर संसदेच्या इतिहासामध्ये एक नवा अध्याय जोडला गेला होता. देशाच्या लोकसभेच्या अध्यक्षपदी प्रथमच महिलेची निवड झाली होती. त्याचवेळी महामहिम राष्ट्रपतीपद सन्माननीय प्रतिभारताई पाटील यांच्याकडे होते. सत्ताधारी युपीएचे अध्यक्षपद श्रीमती सोनियाजी गांधी यांच्याकडे होते, मागील लोकसभेच्या विरोधी पक्ष नेतेपदी श्रीमती सुषमा स्वराज होत्या. देशाच्या 3 महत्वाच्या व्यासपीठावर महिला असण्याचा योग जुळून आला होता. अतिशय मानाच्या समजल्या जाणाऱ्या या पदावर विराजमान होणाऱ्या त्या दुसऱ्या महिला आहेत. पण त्याही पेक्षा आपल्या महाराष्ट्राला हा बहुमान चौथ्यांदा मिळालेला आहे. लोकसभेचे पहिले अध्यक्ष गणेश वासुदेव मावळकर होते. त्यानंतर श्री.शिवराज पाटील, श्री.मनोहर जोशी व आता श्रीमती सुमित्रा महाजन यांना हे पद मिळाले आहे. याबाबत प्रांतिक बोलावयाचे झाले तर कोकणाला हा तिसऱ्यांदा बहुमान मिळालेला आहे. श्रीमती सुमित्रा महाजन यांच्या निवडीमुळे चिपळूणमध्ये आनंदोत्सव साजरा झाला आहे. तसेच महाराष्ट्रालाही आनंद वाटत आहे. चिपळूणच्या कन्येला राष्ट्रीय राजकारणात ही मोठी संधी मिळाली आहे यामध्ये शंका नाही. गेल्या 25 वर्षांचा राष्ट्रीय राजकारणाचा अनुभव श्रीमती सुमित्रा महाजन यांच्या पाठीशी आहे, यामागे त्यांची जिद आहे. महिला सबलीकरणाचे त्या उत्तम उदाहरण आहेत. सलग आठ वेळा इंदौर या मतदार संघातून निवडून आलेल्या श्रीमती सुमित्रा महाजन यांनी अनेक वर्ष संसदेच्या अनेक समित्यांचे अध्यक्षपद भूषविलेले आहे. इंदौरच्या राजकारणात व सामाजिक क्षेत्रात गेली 40 वर्षे कार्यरत असलेल्या श्रीमती सुमित्रा महाजन आता

प्रा.वर्षा गायकवाड....

राजकीय कारकीर्दीच्या शिखरावर पोहोचलेल्या आहेत. मला या ठिकाणी सांगावयाचे आहे की, त्यांनी सामाजिक व सहकार क्षेत्रात काम करीत असताना नंतर इंदौर महानगरपालिकेच्या सदस्या, शिक्षण समितीच्या अध्यक्ष, उपमहापौर, महापौर म्हणून काम केलेले आहे. सन्माननीय सदस्या श्रीमती विद्या चव्हाण यांनी मघाशी उल्लेख केला आहे की, महिलांसाठी आरक्षण नसताना अनेक महिला राजकारणात व सामाजिक जीवनामध्ये पुढे येत आहेत. या क्षेत्रातील महिलांनी उंची गाठलेली आहे. स्वातंत्र्यपूर्व व स्वातंत्र्योत्तर काळानंतर ज्या महिलांनी राजकीय व सामाजिक क्षेत्रामध्ये मोलाचे योगदान दिलेले आहे. त्यातूनच श्रीमती सुमित्राताई महाजन यांच्याकडे हे महत्वाचे पद आलेले आहे. त्यांच्या माध्यमातून सर्वांना समान संधी व सर्व सदस्यांच्या अधिकारांचे रक्षण होईल व त्या आपली जबाबदारी समर्थपणे सांभाळतील अशी मी अपेक्षा व्यक्त करते. राजकीय व सामाजिक क्षेत्रात महिला काम करीत असताना या क्षेत्रापासून सुरुचात केलेल्या एका महिलेने एवढी मोठी मजल मारली आहे, ही बाब खरोखरच कौतुकास्पद आहे. मी पुन्हा एकदा त्यांचे अभिनंदन करते. मी आपले आभार मानते आणि येथेच थांबते. धन्यवाद.

सभापती : आपल्या देशाच्या लोकसभेच्या सर्वोच्च व सार्वभौम सभागृहाच्या अध्यक्षपदी श्रीमती सुमित्रा महाजन यांची एकमताने निवड झालेली आहे. महाराष्ट्राच्या दृष्टीने महाराष्ट्रकन्या दिल्लीपर्यंत कर्तृत्व शिखरावर पोहोचलेल्या आहेत. कोकण विभागामध्ये जन्माला आलेल्या, सामान्य जीवन प्रत्यक्ष अनुभवलेल्या, सातत्याने विचार, आचार व त्याचबरोबर शिक्षण यामध्ये मग्न असलेल्या अशा आपल्या श्रीमती सुमित्रा महाजन इंदौरला स्थायिक झाल्या. इंदौरच्या सार्वजनिक जीवनामध्ये त्यांनी अनेक वर्ष काम केलेले आहे. इंदौर महानगरपालिकेच्या नगरसेवक, उपमहापौर, महापौर याप्रमाणे त्यांची राजकीय क्षेत्रामध्ये सातत्याने उंची वाढलेली आहे. लोकसभेच्या निवडणुकीसाठी सलग आठवेळा उभे राहून इंदौरच्या जनतेने त्यांना सातत्याने विक्रमी मताधिक्यांनी निवडून दिलेले आहे. अशी ही महाराष्ट्र कन्या, कोकणकन्या आज लोकसभेच्या अध्यक्षपदी एकमताने विराजमान झालेली आहे. आपणा सर्वांना व महाराष्ट्राला याचा सार्थ अभिमान आहे. या सभागृहातील भगिनीनी त्यांच्याबद्दल सार्थ अभिमान व्यक्त केलेला आहे. श्रीमती सुमित्रा महाजन यांचे अभिनंदन करण्याच्या प्रस्तावाबाबत सर्वांचे एकमत झालेले आहे. या सभागृहाच्या वतीने त्यांचे अभिनंदन करणारा प्रस्ताव मंजूर झाला आहे असे मी जाहीर करतो.

नियम 289 अन्वये प्रस्तावाच्या सूचनेबाबत

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, आम्ही नियम 289 अन्वये प्रस्तावाची सूचना दिलेली आहे. यापूर्वीच्या 4 अधिवेशनामध्ये आम्ही विधिमंडळातील जवळजवळ सर्व आयुधांचा वापर करून सिंचन विभागात झालेला भ्रष्टाचार, वडनेरे समितीची चर्चा केलेली आहे. त्यानंतर चितळे समिती आमच्या पदरात पडली आहे. कमिशन ऑफ इन्क्वायरी ऑक्ट नुसार या घोटाळ्याची चौकशी करावी अशी आमची मागणी होती ती सरकारने मान्य केली नाही. शासनाने चितळे समिती नेमली आहे. चितळे समितीला आमच्याकडे असलेली सर्व कागदपत्रे व पुरावे सादर केलेले आहेत. हा सर्व खटाटोप केल्यानंतर दिनांक 31.12.2013 रोजी माधवराव चितळे समितीने शासनाला अहवाल सादर केल्याचे आमच्या वाचनात आले. तो अहवाल सादर करून जवळपास 150 ते 160 दिवस झालेले आहेत. त्या अहवालावर या सभागृहात चर्चा का होत नाही, तो अहवाल सभागृहात का मांडला जात नाही ? अनेक सन्माननीय सदस्यांचे व मंत्री महोदयांचे असे मत आहे की, या चितळे समितीचा अहवाल बाहेर आला व त्यावर चर्चा झाली तर दूध का दूध पानी का पानी होईल. या अहवालावर सभागृहात चर्चा का होत नाही ? यामध्ये 70 हजार कोटी रुपयांचा सिंचनाच्या बजेटमध्ये भ्रष्टाचार झाला असल्यामुळे त्याबाबत चर्चा झाल्यानंतर चितळे समिती शासनाने नेमली. चितळे यांच्या सारख्या तज्ज्ञ व्यक्तीची नेमणूक केली आहे.

हे अधिवेशन दोन दिवसांनी संपेल. अधिवेशनाच्या शेवटच्या दिवशी अहवाल ठेवून सरकारला औपचारिकता पार पाडावयाची आहे का ? सामान्य जनतेच्या मनामध्ये संभ्रम निर्माण झाला असेल, तर तो खोडून काढण्याची संधी सरकारला असते. चितळे समितीने अहवालात काय नमूद केले आहे ते आम्हाला माहीत नाही. कमिशन ऑफ इन्क्वायरी ऑक्टनुसार चौकशी न करता शासनाने चितळे समिती नेमली, त्या समितीकडे आम्ही सर्व कागदपत्रे दिली आहेत. त्यानंतर त्या समितीने अहवाल सादर केला आहे, त्या अहवालावर सभागृहात चर्चा होणे आवश्यक आहे. ही चर्चा होत नसल्यामुळे सरकारला यामध्ये काही तरी दडवायाचे आहे अशी कोणालाही शंका येऊ शकते. यामध्ये झालेला भ्रष्टाचार सरकारला लपवावयाचा आहे असे जर कोणाला वाटले तर त्याला सरकार उत्तर कसे देणार ? आजचे सर्व कामकाज बाजूला ठेवून या चितळे समितीच्या अहवालावर सभागृहात चर्चा सुरु करावी असा आमचा आग्रह आहे.

यानंतर श्री.शिंगम....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

U-1

MSS/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

13:50

श्री. विनोद तावडे...

सभागृहामध्ये आम्ही मागणी केल्यानंतर वडनेरे समिती नेमण्यात आली. वडनेरे समितीने दिलेल्या अहवालानुसार दोषींवर कारवाई झाली नाही. त्यामुळे समिती नेमणे हा निव्वळ फार्स ठरतो. परिणामी राज्यातील लोकांच्या मनामध्ये या सरकारबद्दलची विश्वासार्हता कमी झालेली असून हा अहवाल चर्चेला न घेणे हे त्यामागचे एक कारण आहे. सभापती महोदय, चितळे समितीचा अहवाल सभागृहामध्ये मांडून त्यावर चर्चा का केली जात नाही ? सिंचनामध्ये झालेल्या 70 हजार कोटी रुप्यांच्या भ्रष्टाचारासंबंधी चितळे समितीने अहवाल दिलेला आहे. म्हणून सर्व कामकाज बाजूला ठेवून हा अहवाल चर्चेसाठी घ्यावा अशी आमची मागणी आहे.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा व्हावी अशा प्रकारचा आग्रह या सदनामध्ये वारंवार धरलेला आहे. घटनेतील तरतुदीनुसार हा अहवाल जनतेला समजणे आवश्यक आहे. जनतेचा तो हक्क आहे. हा अहवाल चर्चेला घेण्यासाठी आम्हाला सतत या सरकारशी भांडावे लागत आहे. चितळे समितीचा अहवाल हा विषय फार गंभीर आहे. सिंचनामध्ये झालेल्या भ्रष्टाचारासंबंधीची चर्चा या सदनामध्ये झाली. 70 हजार कोटी रुप्याच्या भ्रष्टाचारासंबंधी चर्चा होत असताना विधानपरिषद सभागृहाचे नेते सन्माननीय उप मुख्यमंत्री श्री. अजितदादा पवार हे त्यावेळी जलसंपदा खात्याचे मंत्री होते. सिंचनाच्या बाबतीत शासनावर आरोप झाल्यानंतर, संपूर्ण महाराष्ट्रामध्ये त्याबाबतीत गदारोळ झाल्यानंतर, जनतेच्या मनामध्ये भ्रष्टाचार झाल्याची शंका निर्माण झाल्यानंतर श्री. अजितदादा पवार यांनी त्यांची अंतर्मनाची हाक ऐकून, "मी घोटाळा केलेला नाही आणि केला असेल तर दूध का दूध आणि पानी का पानी होण्यासाठी मी माझ्या पदाचा राजीनामा देतो" असे सांगितले. या एका कारणासाठी त्यांनी मोठ्या हिंमतीने उप मुख्यमंत्री पदाचा राजीनामा दिला. सभापती महोदय, आपणास कल्पना आहे की, नागपूरला चितळे समिती नेमण्याचा निर्णय इ गाल्यानंतर दूध का दूध पानी का पानी होण्याच्या आधीच त्यांनी मंत्रिमंडळामध्ये पुनरागमन केले. पण त्यांच्या मनामध्ये खंत होती, त्यांच्या मनाला खात होते, कारण त्यांनी काही केलेले नव्हते. मग ही वस्तुस्थिती जनतेसमोर येण्यासाठी, आमच्या सभागृहाच्या नेत्याच्या कारभाराची स्वच्छता जनतेसमोर येण्यासाठी या सभागृहामध्ये चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा होणे आवश्यक आहे. महाराष्ट्रातील लोकांच्या मनामध्ये स्वतःच्याच निर्णयामुळे निर्माण झालेली शंका दूर

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

U-2

MSS/ ST/ ST/

पूर्वी श्री. खंदारे

13:50

श्री. दिवाकर रावते....

करण्याचा प्रयत्न त्यांनी केला होता. परंतु त्याबाबतीत कोणत्याही प्रकारची शहानिशा न होता, भ्रष्टाचार झालेला नाही असा निष्कर्ष पुढे न येता तो झालेलाच आहे अशी महाराष्ट्रातील जनतेची ठाम समजूत झालेली आहे. तसेच संबंधित खात्याचे अधिकारी श्री. पांढरे यांनी वेगवेगळ्या माध्यमातून कशा प्रकारे भ्रष्टाचार झाला हे लोकांपुढे सांगितलेले असल्यामुळे चितळे समितीच्या अहवालावर या सभागृहामध्ये चर्चा होणे आवश्यक आहे. मागील अधिवेशनामध्ये आम्हाला अहवाल देण्यात आला त्यावेळी तो अहवाल इंग्रजीमध्ये का देण्यात आला अशी विचारणा मी आणि सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम यांनी केली होती. स्वतः चितळे आणि त्या समितीमधील सर्व सदस्य मराठी असताना, राजभाषा मराठी असताना अहवाल इंग्रजीमध्ये का देण्यात आला हे काही समजले नाही. या इंग्रजी अहवालाची मराठी प्रत नंतर देण्यात येईल असे आम्हाला त्यावेळी सांगितले होते. परंतु अद्यापर्यंत त्या अहवालाची मराठी प्रत आम्हाला मिळालेली नाही. या बाबतीत मी सरकारचा तीव्र निषेध नोंदवतो. या शासनाने मराठी राजभाषेचा अवमान केल्याबद्दल खेद व्यक्त करतो. या चितळे समितीच्या अहवालाचे वेळ न दवडता सादरीकरण करून उरलेल्या दोन दिवसामध्ये त्यावर चर्चा करावी अशी माझी आपणास विनंती आहे. आमच्या सभागृहाचे नेते माननीय उप मुख्यमंत्री श्री. अजितदादा पवार यांनी त्यावेळी हिंमत दाखवून आपल्या पदाचा राजीनामा दिला होता. आम्हाला जगाला ओरडून सांगता आले पाहिजे की, होय, त्या अहवालामध्ये त्यांच्या विषयी काही नाही. आता श्री. अजितदादा पवार हे जलसंपदा खात्याचे मंत्री नाहीत. श्री. सुनील तटकरे हे त्या खात्याचे मंत्री आहेत. जर का भ्रष्टाचार झालेला असेल तर त्या खात्याच्या मंत्र्यांवर राजीनामा देण्याची पाळी येईल म्हणून अशा प्रकारची चर्चा येथे तातडीने व्हावी अशी मी आपणास विनंती करतो.

श्री. पांडुरंग फुंडकर : सभापती महोदय, या विषयासंबंधी कॅगचा रिपोर्ट सादर झाल्यानंतर, कॅगने आरोप केल्यानंतर या चर्चेला सुरुवात झाली. कॅगने आपल्या अहवालामध्ये काय म्हटलेले आहे ते मी वाचून दाखवितो. कॅगने असे म्हटलेले आहे की, या महाराष्ट्रामध्ये सिंचनावर 70 हजार कोटी रुपये खर्ची पडले असताना 0.1 टक्के इतकेव सिंचन झाले. त्यानंतर 4 अधिवेशनामध्ये याबाबतीत चौकशी समिती नेमली पाहिजे अशी मागणी करण्यात आली. या प्रकरणी

..3..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

U-3

श्री. पांडुरंग फुंडकर....

चौकशी करण्यासाठी एसआयटी नेमावी की दुसरी कोणती समिती नेमावी यासंबंधी नागपूरच्या अधिवेशनामध्ये वाद झाला. सर्वकष चर्चा झाल्यानंतर चितळे समितीची नियुक्ती करण्यात आली. त्यावेळी उप मुख्यमंत्री श्री. अजितदादा पवार यांनी राजीनामा दिला होता हे खरे आहे. या प्रकरणी जो पर्यंत दूध का दूध पानी का पानी होत नाही तोपर्यंत मी मंत्री पदावर येणार नाही असा मॅसेज त्यांनी महाराष्ट्रातील जनतेला दिला. परंतु चितळे समिती नेमल्यानंतर श्री. अजितदादा पवार यांचा पुन्हा मंत्रिमंडळामध्ये समावेश झाला. माननीय विरोधी पक्षनेत्यांनी या चितळे समितीला 10 हजार पानाचे पुरावे सादर केले. त्यानंतर चितळे समितीचा अहवाल आला. हे शेवटचे अधिवेशन आहे. या अधिवेशनामध्ये या चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा झाली नाही तर महाराष्ट्रातील जनता या चितळे समितीच्या अहवालातील निष्कर्षापासून अंधारात राहील आणि हा अहवाल बासनात बांधून ठेवला जाईल, या अहवालाची माहिती महाराष्ट्रातील जनतेला होणार नाही. म्हणून नियम 289 अन्वये जो प्रस्ताव दिलेला आहे त्या प्रस्तावावर सभागृहापुढील सर्व कामकाज बाजूला सारून आजच्या आज चर्चा करावी अशी मागणी मी करीत आहे.

श्री. रामदास कदम : सभापती महोदय, आम्ही जो प्रस्ताव आपणाकडे दिलेला आहे तो नियम 289 अन्वयेचा प्रस्ताव कसा होतो हे सांगण्यासाठी मी उभा आहे. सबंध महाराष्ट्रामध्ये किती सिंचन झाले हे आज देखील आम्हाला कळू शकत नाही. आम्हाला असे वाटले होते की, महाराष्ट्राच्या आर्थिक पाहणीच्या पुस्तकामध्ये राज्यात किती सिंचन झाले हे दाखविले जाईल, कृषी विभागाच्या माध्यमातून त्यासंबंधीची माहिती दिली जाईल, परंतु तेही झालेले नाही. महाराष्ट्राचा पैसा नेमका कुठे खर्च झाला हे समजण्याचा या सार्वभौम सभागृहाचा अधिकार आहे. चितळे समितीच्या अहवालावर सभागृहामध्ये चर्चा का होत नाही ? ही चर्चा सभागृहामध्ये होणे आवश्यक आहे. मी एका गोष्टीचा या ठिकाणी उल्लेख करु इच्छितो की, महाराष्ट्र राज्याचे माननीय मुख्यमंत्री श्री. पृथ्वीराज चव्हाण यांनी असे जाहीर विधान केले होते की, 70 हजार कोटी स्पर्ये खर्च गाल्यानंतर राज्यात 0.1 टक्के इतकेच सिंचन झाले. हे माननीय विरोधी पक्षनेता श्री. विनोद तावडे यांनी सांगितलेले नाही, हे मी सांगितलेले नाही तर या राज्याच्या माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी सांगितलेले आहे. जो खर्च झाला त्याबाबत राज्याच्या मुख्यमंत्र्यांना शंका आहे. त्यांनी सांगितले

..4..

श्री. रामदास कदम....

की, सिंचनावर 70 हजार कोटी रुपये खर्च झालेले आहेत. आज देखील माझ्या कोकणामध्ये सिंचन कुठे झालेले आहे ? युती शासनाच्या काळामध्ये आम्ही कोकणात 35 पाटबंधारे प्रकल्प घेतले. मागील 14 वर्षामध्ये सिंचनासाठी खर्च केलेले 70 हजार कोटी रुपये कुणाच्या खिशात, कुणाच्या घशात गेले हे समजण्याचा महाराष्ट्रातील जनतेला अधिकार आहे. सभापती महोदय, माझी आपणास नम्रपणे, कळकळीची हात जोडून आणि तुमच्या पायावर डोके ठेवून विनंती आहे की, या चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा घ्यावी. 31 डिसेंबर 2013 रोजी चितळे समितीने अहवाल दिला. त्यानंतर विधिमंडळाची दोन अधिवेशने झाली तरीही हा अहवाल सभागृहामध्ये चर्चेला का घेतला जात नाही असा प्रश्न महाराष्ट्रातील जनतेला पडलेला आहे. आमचा जो अधिकार आहे त्या अधिकारावर गदा येता कामा नये. महाराष्ट्रातील जनतेचा पैसा कुठे गेला हे महाराष्ट्रातील जनतेला समजण्याचा हक्क आहे. म्हणून आजचे सर्व कामकाज बाजूला सारून या अहवालावर चर्चा घ्यावी. या अहवालाच्या मराठी प्रती आम्हाला आजपर्यंत मिळालेल्या नाहीत. हा अहवाल मराठीमध्ये आला पाहिजे. मराठी भाषेची पायमल्ली करण्याचा अधिकार आपणास कुणी दिला ? महाराष्ट्रातून ही मराठी भाषा आपणास संपवून टाकायची आहे काय ?

सभापती : या प्रस्तावावरील चर्चेला परवानगी दिल्यानंतर सन्माननीय सदस्यांनी विस्तृतपणे चर्चा करावी.

श्री. रामदास कदम : मराठी भाषेचा अवमान करण्याचे काम देखील शासनाने केलेले आहे. या चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा क्वाही एवढेच आमचे म्हणणे आहे.

...नंतर श्री. भारवि....

डॉ.नीलम गोळे : सभापती महोदय, डिसेंबरच्या अधिवेशनानंतर फेब्रुवारी, मार्च, एप्रिल मध्ये सांगोला, सोलापूर, शिर्डी, उस्मानाबाद, पेण, भोर, बारामतीसह ज्या ज्या भागामध्ये मी गेले तेव्हा प्रत्येक लोकांची अशी अपेक्षा होती की, सिंचनाच्या क्षेत्रामध्ये आपण कोणती प्रगती केली आहे. हे निवडणुकीच्या आधीचे शेवटचे अधिवेशन आहे. लोकांच्या पाण्यासंबंधीच्या अडचणी काय आहेत हे जाणून घेण्यासाठी आम्ही जेव्हा त्यांच्याकडे जातो तेव्हा ते विधान परिषदेच्या सर्वांच्च सभागृहाप्रती विश्वास व्यक्त करतात. आज लोकांना चितले समितीच्या अहवालासंबंधी काय प्रगती झाली हे लोकांना कळत नाही. आता महाराष्ट्रामध्ये एका नवीन शब्दाचा उदय झाला आहे. आपला जो सिंचनाचा अहवाल आहे त्यातील 109 पानावर सन 2010, 2011, 2012 येथे उ.ना., उ.ना. हा एकच शब्द 20 ते 22 वेळा वापरला गेला आहे. त्याचा अर्थ कदाचित उत्तर नाही किंवा उपलब्ध नाही असा असू शकेल. आम्हाला जेव्हा लोक प्रश्न विचारतात तेव्हा आपल्याकडून आमच्या अपेक्षा असतात. काही वेळा लोक असे म्हणतात की, या प्रश्नासंबंधी विरोधी पक्ष मागणीच करीत नाही काय ? त्यामुळे आम्ही मागणी केल्यानंतर सरकारकडून सकारात्मक उत्तरे आले पाहिजे. एवढेच नव्हे तर काही लोक असेही म्हणतात की, आपण मागणी करत नाही म्हणजे आपले सेटींग आहे. मी आपल्या माध्यमातून जनतेला सांगते की, जनतेशी प्रत्येकाचे उत्तरदायित्व आहे. तेव्हा या प्रश्नाबाबत सेटींग वगैरे काही नाही. या प्रश्नावर सरकारकडे उत्तर उपलब्ध नाही, असा संदेश जायचा नसेल तर आपण चर्चा करावी अशी आमची विनंती आहे.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, या राज्याचे कृषी व जलसंपदा मंत्री आपले वेगवेगळी मते व्यक्त करतात ही गंभीर बाब आहे. आर्थिक पाहणीवर आम्ही बोललो तेव्हा कृषी मंत्री म्हणतात की, या अहवालामध्ये जी माहिती दिली ती चुकीची आहे, यापेक्षाही सिंचन कमी झालेले आहे. मंत्रिमंडळामध्येच दोन मतप्रवाह आहेत. दोन वर्षांच्या आर्थिक पाहणीमध्ये माहिती उपलब्ध नाही असे सातत्याने सांगितले जाते. असे राज्याच्या बजेटमध्ये पहिल्यांदाच घडलेले आहे. त्यामुळे सिंचनाचे प्रकरण हे संशयास्पद असे आहे. ते तडीस गेले पाहिजे. त्यामुळे विरोधी पक्षातर्फे

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

V 2

BGO/ ST/ ST/

भोगले...

14:00

श्री.जयंत प्र.पाटील....

नियम 289 अन्वयेचा जो प्रस्ताव मांडण्यात आला आहे त्याचे समर्थन करण्यासाठी आणि त्यास पाठिबा देण्यासाठी मी उभा आहे. आजचे सगळे कामकाज बाजूला ठेवून चितळे समितीचा अहवाल मांडून त्यावर चर्चा झाली पाहिजे अशी मागणी मी या निमित्ताने करतो.

सभापती : आता मी सन्माननीय सदस्य श्री.शरद रणपिसे यांना बोलण्यास अनुमती देत आहे.

श्री.शरद रणपिसे : सभापती महोदय,....

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.शरद रणपिसे हे या प्रस्तावावर कसे काय बोलू शकतात ?

सभापती : आतापर्यंत सभागृहासमोर नियम 289 अन्वये जेवढे प्रस्ताव मांडण्यात आले त्या त्यावेळी मी सत्ताधारी बाजूकडील सन्माननीय सदस्यांना देखील बोलण्याची संधी दिलेली आहे.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, तसे होऊ शकत नाही. माननीय सदस्य श्री.शरद रणपिसे यांना बोलण्यास अनुमती देण्याबाबत आमची काहीही हरकत नाही. मात्र, त्यांना हा प्रस्ताव कसा होतो यावरच बोलले पाहिजे. प्रस्ताव कसा होत नाही यावर त्यांना बोलता येणार नाही. नियम 289 अन्वये प्रस्ताव मांडण्याचा अधिकार हा विरोधी पक्षाचा आहे. त्यामुळे तो कसा होतो यावर कोणीही बोलण्यास आमची हरकत नाही. हा प्रस्ताव योग्य आहे असे त्यांना वाटत असेल तर मी त्यांचे अभिनंदन करतो. त्यांनी यावर बोलण्यास आमची काहीच हरकत नाही.

सभापती : नियम 289 अन्वयेचा प्रस्ताव दिल्यानंतर तो कसा योग्य आहे हे ज्यांनी प्रस्ताव दिला आहे त्यांनी मांडावयाचे असते. सदर प्रस्ताव मांडून झाल्यानंतर देखील मी शासनाला त्यांचे मत विचारतो. यापूर्वी मी अनेक वेळा शासनाचे मत विचारले आहे. जसे शासन मत मांडू शकते तसे सत्ताधारी बाजूकडील सन्माननीय सदस्य देखील आपले मत मांडू शकतात.

श्री.शरद रणपिसे : सभापती महोदय, मला नियम 289 अन्वयेच्या प्रस्तावाची कल्पना आहे. हा प्रस्ताव मांडत असताना सभागृहाची दिशाभूल देखील होता कामा नये. आम्ही देखील या सभागृहाचे सदस्य आहोत. दिशाभूल करणारी माहिती सभागृहाच्या पटलावर येऊ नये एवढ्यासाठी मी उभा आहे. श्री.यशवंतराव चव्हाण यांच्या जन्मशताब्दी निमित्त मध्यवर्ती सभागृहात कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. या कार्यक्रमात विधानसभेचे ज्येष्ठ सन्माननीय सदस्य श्री.गणपतराव देशमुख यांनी सिंचनाच्या संदर्भात काही प्रश्न विचारले होते. त्या कार्यक्रमाला माननीय मुख्यमंत्री व माननीय उप मुख्यमंत्री देखील उपस्थित होते. अध्यक्षीय भाषण करताना माननीय मुख्यमंत्री महोदयांनी शेवटी असे सांगितले की, जे काही प्रश्न उपस्थित झाले त्याबद्दल श्वेतपत्रिका काढण्यास सरकार देखील तयार आहे.

(विरोधी पक्षातील काही माननीय सदस्य एकाच वेळी बोलण्याचा प्रयत्न करतात.)

श्री.अजित पवार : सभापती महोदय, सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते श्री.विनोदजी तावडे, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकरजी रावते, सन्माननीय सदस्य श्री.रामदास कदम, सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोळे, सन्माननीय सदस्य श्री.पांडुरंग फुडकर, सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांनी नियम 289 अन्वये प्रस्ताव दिला असून तो कसा योग्य होऊ शकतो यासंबंधातील आपली भूमिका त्यांनी मांडली आहे.

सभापती महोदय, जलसंपदा विभागावरील आरोप-प्रत्यारोपाचे मुद्दे सभागृहात मांडल्यानंतर माननीय मुख्यमंत्री म्हणाले की, या संदर्भातील श्वेतपत्रिका काढण्यात येईल. मधल्या काळात बरेच आरोप झाल्यामुळे मी राज्याच्या उप मुख्यमंत्री पदाचा राजीनामा दिला आणि सांगितले की, जो पर्यंत श्वेतपत्रिका निघत नाही, लोकांसमोर वस्तुस्थिती येत नाही तो पर्यंत मी ते पद स्वीकारणार नाही. आता देखील त्या गोष्टीचा उल्लेख सन्माननीय सदस्यांनी केला आहे. मी या निमित्ताने सभागृहाच्या माध्यमातून राज्यातील जनतेला सांगू इच्छितो की, श्वेतपत्रिका काढली गेली. ती ठेवली देखील गेली. पण त्यावर सन्माननीय विरोधी पक्ष नेत्यांनी खात्री किंवा विश्वास दाखविला नाही. त्यांनी सांगितले की, ही श्वेतपत्रिका आम्हाला मान्य नाही. जलसंपदा विभागामार्फत इतक्या

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

V 4

BGO/ ST/ ST/

भोगले...

14:00

श्री.अजित पाटील...

वर्षात काय झाले, किती क्षेत्र ओलिता खाली आले ते जनतेच्या समोर ठेवण्याचा प्रयत्न केला म्हणून मी नंतर मंत्रिमंडळामध्ये आलो. परंतु, नागपूर अधिवेशनामध्ये दोन्ही सभागृहामध्ये पुन्हा या प्रश्नासंबंधी आवाज उठविला गेला. त्यांनी सांगितले की, हे आम्हाला मान्य नाही. या प्रकरणाची चौकशी करण्यासाठी एसआयटी नेमली पाहिजे. त्यानुसार विरोधी पक्षांशी चर्चा करू जागतिक जल तज्ज्ञ श्री.माधवराव चितळे यांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नेमण्यात आली. विरोधी पक्षांशी चर्चा करू त्या समितीतील सदस्यांची नावे देखील ठरविण्यात आली. या समितीला सांगितले की, ठराविक काळामध्ये या संबंधातील सर्व माहिती ही जनतेसमोर, शासनासमोर आली पाहिजे. त्यासाठी त्यांना वेळ देखील दिला होता. त्यावेळी विरोधी पक्षाकडे असलेली माहिती देखील सादर करण्याचा प्रयत्न केला. यासंबंधातील अहवाल माननीय मुख्यमंत्री यांच्याकडे आलेला आहे.

यानंतर श्री.जुन्नरे...

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

W-1

SGJ/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

14:10

श्री. अजित पवार

हा अहवाल विधानसभेत आणि विधान परिषदेत लवकरात लवकर यावा असे आमचे देखील मत आहे. सभागृहासमोर केवळ अहवाल येऊन चालत नाही तर अहवालासोबत ॲक्शन टेकन रिपोर्ट सुध्दा यावा लागतो. केवळ अहवाल ठेवला तर विरोधी पक्ष या अहवालाच्या संदर्भात राज्य सरकारची काय भूमिका आहे ? असे प्रश्न विचारीत असतात. अहवाला बरोबर एटीआर मांडला गेला नाही तर विरोधी पक्ष त्यासंदर्भात आपले मत मांडतात. एटीआरचे काम आता अंतिम टप्प्यात आले असून अहवालाबरोबर एटीआर ठेवण्याच्या आधी राज्याच्या मंत्रिमंडळाचीही त्याला मान्यता घ्यावी लागत असते. हा प्रस्ताव नियम 289 चा कसा होऊ शकतो हे सांगण्याचा प्रयत्न माननीय विरोधी पक्ष नेते तसेच त्यांच्या सहकार्यांनी केला असून यासंदर्भात मी एवढेच सांगू इच्छितो की, हे अधिवेशन संपण्याच्या आत कोणत्याही परिस्थितीत चितळे समितीचा अहवाल ॲक्शन टेकन रिपोर्ट सह सभागृहापुढे ठेवला जाईल असा शब्द मी सभागृहाला देऊ इच्छितो.

श्री. जयंत पाटील : सभापती महोदय, चितळे समितीचा अहवाल सभागृहासमोर ठेवला जाईल परंतु त्यावर चर्चा होण्याची आवश्यकता आहे. ज्यावेळेस हा अहवाल सभागृहासमोर ठेवला जाईल त्यावेळी आम्हाला चर्चा करू दिली जाणार नाही.

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, चितळे समितीचा अहवाल शासनाकडे गेल्या 160 दिवसापासून पडलेला आहे. असे असताना अद्यापी या अहवालावर कॅबिनेटमध्ये चर्चा झाली नाही, एटीआर पूर्ण झाला नाही अशी माहिती माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी या ठिकाणी दिलेली आहे. परंतु चितळे समितीचा अहवाल या शासनाला लपवायचा आहे की, या अहवालावर खरोखर चर्चा करावयाची आहे याचे स्पष्टीकरण होण्याची आवश्यकता आहे. शासन चितळे समितीचा अहवाल सभागृहाला सादर करीत नाही त्याचा अर्थ जनतेने नेमका काय घ्यावयाचा ? शासनाला सिंचनामध्ये झालेल्या भ्रष्टाचाराची चर्चा करावयाची नाही काय ? लोकसभा निवडणुकीच्या अगोदर तुम्ही कॅबिनेटच्या मॅरेथॉन बैठका घेतल्या होत्या. त्यावेळी रात्री सुध्दा कॅबिनेटच्या बैठका घेण्यात आल्या होत्या. त्या बैठकांमध्ये चितळे समितीच्या अहवालाच्या संदर्भात आपल्याला चर्चा करता आली नाही काय ? त्यामुळे चितळे समितीचा अहवाल जसाच्या तसा सभागृहासमोर ठेवून त्यावर चर्चा घडवून आणावी अशी आमची मागणी आहे.

.2..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

W-2

सभापती : नियम 289 च्या प्रस्तावाच्या सूचनेच्या अनुषंगाने सन्माननीय विरोधी पक्ष नेते व त्यांच्या सहकाऱ्यांनी तसेच या सभागृहाचे नेते माननीय श्री. अजित पवार साहेबांनी आपल्या भावना मांडलेल्या आहेत. माधवराव चितळे समितीचा अहवाल शासनाकडे आलेला असून तो सभागृहासमोर एटीआरसह तातडीने यावा व या अहवालावर चर्चा करण्यात यावी अशी विरोधी पक्षाची मागणी आहे. माधवराव चितळे समितीचा अहवाल अत्यंत महत्वाचा आहे. महाराष्ट्रात गेल्या 15 वर्षात सिंचनाच्या संदर्भात जे काम झालेले आहे त्या अनुषंगाने हा अहवाल महत्वाचा आहे. शासनाने या विषयाच्या संदर्भात सर्व सोपस्कार पूर्ण करून हा अहवाल एटीआरसह सदनामध्ये तातडीने दाखल करण्याची आवश्यकता आहे. या ठिकाणी नियम 289 अन्वयेचा जो प्रस्ताव दिलेला आहे तो तांत्रिक दृष्ट्या मला स्वीकारता येणार नाही.

(विरोधी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य जागेवर उभे राहून बोलण्याचा प्रयत्न करीत असतात.)

मी सभागृहाला सांगितले आहे की, माधवराव चितळे समितीचा अहवाल

श्री. अजित पवार (उप मुख्यमंत्री) : सभापती महोदय, मघाशी बोलताना सन्माननीय सदस्य श्री. जयंत पाटील तसेच सन्माननीय सदस्या डॉ. नीलम गोळे यांनी मुद्दा उपस्थित केला होता की, आम्ही जी माहिती दिली होती त्यामध्ये कृषी विभाग व जलसंपदा विभागातील "उपलब्ध नाही, उपलब्ध नाही" असा उल्लेख केला आहे. अहवालामध्ये काय काय पाहिजे याची सर्व माहिती माधवराव चितळे यांना दिली होती, तसेच त्यांच्या तज्ज्ञ समितीने सर्व माहिती तपासून महाराष्ट्रातील नक्की ओलिताखाली क्षेत्र किती आहे, ते क्षेत्र 0.1 टक्के आहे की, अजून काही आहे ही सर्व आकडेवारी माधवराव चितळे अहवालाच्या निमित्ताने पुढे येणार असल्यामुळे त्यामध्ये "उपलब्ध नाही, उपलब्ध नाही" असे लिहिण्यात आलेले आहे. हे अधिवेशन संपण्याच्या आत नक्की किती क्षेत्र ओलिताखाली आले याची माहिती येणार असून एकंदर किती क्षेत्र ओलिताखाली आले यासंदर्भात कृषी विभाग व जलसंपदा विभाग वेगवेगळी माहिती देत आहे. सिंचनाच्यासंदर्भातील ॲक्युरेट माहिती सभागृहासमोर आली पाहिजे त्याकरिता "उपलब्ध नाही" असे लिहिण्यात आलेले आहे. त्यामुळे हे अधिवेशन संपण्याच्या आत संपूर्ण माहिती राज्याच्या जनतेसमोर आणि सभागृहासमोर ठेवली जाणार आहे.

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

W-3

SGJ/ ST/

प्रथम श्री.भारवि.....

14:10

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, चितळे समितीचा अहवाल जसा आहे त्यावर आम्ही चर्चा करण्यास तयार आहोत, नाही तर हे अधिवेशन आठ दिवस जास्त चालवावे. जोपर्यंत चितळे समितीच्या अहवालावर सभागृहात चर्चा होणार नाही तोपर्यंत अधिवेशन संपणार नाही असे शासनाने घोषित करावे. चितळे समितीचा अहवाल जसा आहे त्यावर आम्ही चर्चा करण्यास तयार आहोत. आम्हाला अहवालावर चर्चा करू द्यावयाची नाही आणि नंतर पल काढावयाचा ही कुठली पध्दत आहे.

श्री. अजित पवार : सभापती महोदय, मी महाराष्ट्रातील जनतेला तसेच सभागृहाला सांगू इच्छितो की, जोपर्यंत चितळे समितीचा अहवाल एटीआर सह सभागृहाला सादर केला जात नाही तोपर्यंत अधिवेशन संपवले जाणार नाही.

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा होण्याची आवश्यकता आहे.

(विरोधी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य घोषणा देत असतात.)

सभापती : आज माझ्यासमोर नियम 289 चा जो प्रस्ताव आहे तो तांत्रिकदृष्ट्या आजच्या कामकाजाचा भाग नसल्यामुळे मी हा प्रस्ताव नाकारीत आहे.

(विरोधी पक्षाचे सन्माननीय सदस्य घोषणा देत असतात.)

सभागृहाची बैठक मी 3.00 वाजेपर्यंत तहकूब करीत आहे.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 2.17 ते 3.00 वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)

असुधारित

मध्यंतरानंतर**(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)****माधवराव चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा घेण्याबाबत**

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा करण्याबाबत आम्ही आग्रही आहोत. सिंचन क्षेत्रातील भ्रष्टाचार समोर आणण्यासाठी आम्ही शोधून शोधून संसदीय आयुधे वापरली. या भ्रष्टाचाराच्या विरोधात जनतेच्या मनात शंका नव्हे तर खात्री आहे की, या लोकांनी पैसे खाल्ले आहेत. त्यामुळे शेवटी माननीय मुख्यमंत्र्यांनी चितळे समिती नेमली. त्यांनी ही समिती कमीशन ॲफ इन्क्वॉयरी ॲक्टखाली नेमली नाही. या चौकशी समितीच्या अहवालावर या सभागृहात चर्चा होणे अत्यावश्यक आहे. महोदय, हे राज्य सरकार किती हतबल आहे ? आज सकाळी प्रस्तावावरील चर्चेला उत्तर देताना माननीय गृह मंत्री श्री.आर.आर.पाटील यांनी सांगितले की, प्रत्येक घरात पोलीस दिला तरी महिलांचे संरक्षण होऊ शकत नाही. जर आपण महिलांचे संरक्षण करू शकत नसाल तर मग कशाला खुर्चीवर बसता ? या सरकारने भ्रष्टाचार केलेला असताना, चौकशी समितीचा अहवाल सादर केलेला असताना सुध्दा त्यावर चर्चा केली जात नाही. महोदय, चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा सुरु केल्याशिवाय आम्ही सभागृहाचे कामकाज चालू देणार नाही. या लोकांनी पैसे खायचे, काहीही करायचे आणि तरीही आम्ही गप्प बसायचे काय ? या सरकारने जनतेचे 70 हजार कोटी रुपये खाल्ले आहेत. राज्यात एका बाजूला शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या होत असताना या सरकारकडून भ्रष्टाचाराच्या माध्यमातून कोट्यवधी रुपये खाल्ले जात आहेत.

(दोन्ही बाजूचे सन्माननीय सदस्य उभे राहून एकत्रित बोलतात.)

महोदय, या लोकांनी पैसे खाल्ले, भ्रष्टाचार केला. आर्थिक पाहणी अहवालात सिंचनाच्या प्रत्येक मुद्याच्या ठिकाणी 'उ.ना., उ.ना.' म्हणजेच 'उपलब्ध नाही, उपलब्ध नाही' असे नमूद केलेले आहे. महोदय, ही मंडळी पैसे खाऊन अहवालावर चर्चा करण्यास तयार नसेल तर ही कोणती पध्दत आहे ? आमची आग्रही मागणी आहे की, चितळे समितीच्या अहवालावर सभागृहात चर्चा झाली पाहिजे. चितळे समितीच्या अहवालाच्या अनुषंगाने ए.टी.आर. सादर करण्यास राज्य

..2..

श्री.विनोद तावडे....

सरकारकडून मुद्दाम विलंब केला जात आहे. चितले समितीचा अहवाल माननीय मुख्यमंत्र्यांकडे देऊन आज 160 दिवस झाले आहेत. परंतु अजूनही ए.टी.आर. येत नाही. या अहवालाच्या अनुषंगाने नेमके काय करायचे हे कॉंग्रेस आणि राष्ट्रवादी कॉंग्रेस पक्षाचे काही ठरत नाही काय ? महोदय, या लोकांनी 70 हजार कोटी रुपये खाल्ले आहेत.

उप सभापती : मी सन्माननीय सदस्य व सभागृहाला सांगू इच्छितो की, माननीय सभापतींनी या विषयी आपला निर्णय दिलेला आहे. त्यामुळे या विषयावर आता चर्चा होणार नाही.

आता कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येतील.

(दोन्ही बाजूचे सन्माननीय सदस्य उभे राहून एकत्रित बोलतच असतात.)

.3..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X-3

SJB/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे....

15:00

पृ.शी./मु.शी.: कागदपत्रे सभागृहासमोर ठेवणे

श्री.डी.पी.सावंत (उच्च व तंत्र शिक्षण राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव यांचा सन 2010-2011 व 2011-2012 या वर्षाचा अनुक्रमे एकविसावा व बाविसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहेत.

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने गोडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली यांचा सन 2011-2012 या वर्षाचा प्रथम वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुणे विद्यापीठाचा सन 2012-2013 या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ यांचा सन 2012-2013 या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर यांचा सन 2011-2012 या वर्षाचा एकोणपन्नासावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

(दोन्ही बाजूचे सन्माननीय सदस्य उभे राहून एकत्रित बोलत असतात.)

.4..

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X-4

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव यांचा सन 2012-2013 या वर्षाचा लेखा परीक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : लेखा परीक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने स्वामी रामानंदतीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड यांचा सन 2012-2013 या वर्षाचा अंकेक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : अंकेक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ यांचे सन 2012-2013 या वर्षाचे वार्षिक लेखे सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : वार्षिक लेख सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहेत.

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने श्रीमती नाथीबाई दामोदर ठाकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई यांचा दिनांक 1 एप्रिल 2011 ते 31 मार्च 2012 या वर्षाचा अंकेक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : अंकेक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवण्यात आला आहे.

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने मुंबई विद्यापीठ, मुंबई यांचे सन 2011-2012 या वर्षाचे वार्षिक लेखे सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : वार्षिक लेखे सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहेत.

श्री.डी.पी.सावंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचे सन 2012-2013 या वर्षाचे वार्षिक लेखे सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : वार्षिक लेखे सभागृहासमोर ठेवण्यात आले आहेत.

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X-5

SJB/ ST/ ST/

पूर्वी श्री.जुन्नरे....

15:00

पृ.शी./मु.शी.: विदर्भ, मराठवाडा व उर्वरित महाराष्ट्र यांसाठी विकास मंडळे आदेश, 2011 मधील खंड 8 अन्वये वैधानिक विकास मंडळनिहाय योजनांतर्गत व योजनेतर खर्चाबाबतची माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

श्री.उदय सामंत (नगर विकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नगरविकास विभागाच्या सन 2012-13 या वित्तीय वर्षातील योजनांतर्गत योजनांची तसेच सन 2011-12 व सन 2012-13 या वित्तीय वर्षातील योजनेतर योजनांची वैधानिक विकास मंडळनिहाय खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.उदय सामंत (विधी व न्याय राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने विधी व न्याय विभागाच्या सन 2012-13 च्या योजनांतर्गत मंडळनिहाय नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाची (अविभाज्य भागासह) माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने गृहनिर्माण विभागाच्या सन 2012-13 च्या योजनांतर्गत योजनांवर तसेच सन 2011-12 व सन 2012-13 या वर्षातील योजनेतर योजनांवर झालेल्या प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने मराठी भाषा विभागाच्या सन 2011-12 व सन 2012-13 या वर्षाकरिता उपलब्ध झालेल्या योजनेतर तरतुदीतून तसेच सन 2012-13 या वर्षाच्या नियतव्ययातून झालेल्या खर्चाची वैधानिक विकास मंडळनिहाय (अविभाज्य भागासह) माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

.....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X-6

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने महसूल व वन विभागातील वन उप विभागाच्या सन 2012-2013 या वर्षाचा योजनांतर्गत योजनांवरील झालेल्या खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा वैधानिक मंडळनिहाय सन 2012-13 चा योजनांतर्गत नियतव्यय व प्रत्यक्ष खर्चाची माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने महसूल व वन विभागाच्या सन 2011-12 व सन 2012-13 या वर्षाचा योजनेतर विकास खर्चाचा विकास मंडळनिहाय प्रत्यक्ष खर्चाचा तपशील तसेच महसूल प्रभागाचा सन 2012-13 मध्ये योजनांतर्गत योजनांवरील झालेल्या खर्चाची मंडळनिहाय माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

(दोन्ही बाजूचे सन्माननीय सदस्य उभे राहून एकत्रित बोलत असतात.)

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने महिला व बालविकास विभागाचे सन 2011-12 व सन 2012-13 चे योजनेतर खर्चाचे वैधानिक विकास मंडळनिहाय माहिती सभागृहासमोर ठेवतो.

उप सभापती : माहिती सभागृहासमोर ठेवण्यात आली आहे.

..7..

(दोन्ही बाजूचे सन्माननीय सदस्य उभे राहून एकत्रित बोलतच असतात.)

उप सभापती : सभागृहाचे कामकाज व्यवस्थित सुरु होण्यासाठी मी सभागृहाची बैठक 10 मिनिटांसाठी स्थगित करीत आहे. माननीय विरोधी पक्ष नेते व सन्माननीय सदस्यांनी माझ्या दालनात यावे. त्या ठिकाणी आपण चर्चा करुया.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 3.08 वाजता 10 मिनिटांसाठी स्थगित झाली.)

नंतर श्री. कांबळ....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Y.1

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

15:10

(स्थगितीनंतर)

(सभापतीस्थानी माननीय उप सभापती)

(विरोधी पक्षातील अनेक सन्माननीय सदस्य घोषणा देत असतात.)

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, महाराष्ट्रातील 11 कोटी जनता चितळे समितीच्या अहवालाची वाट पाहत आहे. त्यांनी भ्रष्टाचार केला नसेल तर चर्चा करायला काय हरकत आहे ? आमचा चर्चेच्या संदर्भात आग्रह आहे. चितळे समितीच्या अहवालावर चर्चा सुरु केल्याशिवाय आम्ही कामकाजाला सुरुचात करू देणार नाही.

..2

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Y.2

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

15:10

(विरोधी पक्षातील अनेक सन्माननीय सदस्य घोषणा देत असतात.)

पृ.शी./मु.शी.: सार्वजनिक उपक्रम समितीचा अहवाल सादर करणे.

श्री. संजय दत्त (समिती सदस्य) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सार्वजनिक उपक्रम समितीचा चौदावा अहवाल सभागृहाला सादर करतो.

उप सभापती : सार्वजनिक उपक्रम समितीचा चौदावा अहवाल सभागृहाला सादर झाला आहे.

..3

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

¥.3

MSK/ ST/

पूर्वी श्री. बोर्ड

15:10

(विरोधी पक्षातील अनेक सन्माननीय सदस्य घोषणा देत असतात.)

पृ.शी./मु.शी.: अनुसूचित जमाती कल्याण समितीचा अहवाल सादर करणे.

श्री. आनंद ठाकूर (समिती सदस्य) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने अनुसूचित जमाती कल्याण समितीचा आठवा अहवाल सभागृहाला सादर करतो.

उप सभापती : अनुसूचित जमाती कल्याण समितीचा आठवा अहवाल सभागृहाला सादर झाला आहे.

(नंतर श्री. रोझेकर

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-1

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

15:20

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

पू.शी./मु.शी.: अल्पसंख्याक कल्याण समितीचा अहवाल सादर करणे

श्री.अब्दुल्ला खान दुर्गाणी (समिती सदस्य) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने अल्पसंख्याक कल्याण समितीचा पहिला अहवाल सभागृहाला सादर करतो.

उप सभापती : अल्पसंख्याक कल्याण समितीचा पहिला अहवाल सभागृहाला सादर झाला आहे.

...2....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-2

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

15:20

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

पृ.शी./मु.शी.: नियम 93 अन्वये सूचना

उप सभापती : आज नियम 93 अन्वये प्राप्त झालेल्या सूचनांवरील माननीय सभापतीचे निर्णय अतिरिक्त सचिव वाचून दाखवतील.

अतिरिक्त सचिव : सन्माननीय सदस्य श्री.विनोद तावडे, ॲड.आशिष शेलार, सर्वश्री विजय (भाई) गिरकर, चंद्रकांत पाटील यांनी "वैद्यकीय शिक्षण विभागाच्या अखत्यारीत येणाऱ्या सर्व रुणालयात साफसफाई वेळच्यावेळी होण्यासाठी नव्याने निविदा काढून ठेकेदाराची नियुक्ती करण्याबाबत" या विषयावर सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर ॲड.आशिष शेलार, सर्वश्री विनोद तावडे, विजय (भाई) गिरकर यांनी "मौजे वांद्रे (प) मुंबई येथील सिटीएस क्रमांक बी/542, बी/543, 3/544 या मुंबई महानगरपालिकेच्या भूखंडावर अनधिकृत बांधकाम करण्यात येणे" या विषयावर सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर श्री.प्रवीण पोटे पाटील, डॉ.रणजित पाटील यांनी "अमरावती जिल्ह्यातील भूविकास बँकेमधील कर्मचाऱ्यांना वेतन देणे बंद झालेले असणे", या विषयावर सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर श्री.रामदास कदम यांनी "नवीन मुंबई येथे सिडकोने बांधलेल्या अनेक इमारती निकृष्ट दर्जाच्या असून इमारतीसह जमिनीचे अभिहस्तांतरण देण्याचा निर्णय घेतला नसल्याने सदनिकाधारकांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष" या विषयावर सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर श्री.नागो पुंडलिक गाणार यांनी "मुंबईतील लाला लजपतराय मार्ग येथील शासनाच्या जागेवर जाहिरात फलक लावण्याबाबतचा अर्ज डीएनझेड इंटरप्रायझेसने

...3....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-3

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

15:20

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

अतिरिक्त सचिव.....

महानगरपालिकेच्या अनुज्ञापन विभागास सादर करूनही अनुज्ञापन विभागाकडून दिरंगाई होत असल्यामुळे कोट्यावधी रुपयांचा महसूल बुडणे" या विषयावर सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सर्वश्री रामनाथ मोते, विनोद तावडे, डॉ.रणजित पाटील, सर्वश्री चंद्रकांत पाटील, भगवान साळुंखे, नागो गाणार यांनी "उच्च व तंत्रशिक्षण विभागाच्या दिनांक 11/3/2010 च्या शासन निर्णयानुसार तंत्र माध्यमिक शाळांमधील शिक्षक, शिक्षकेतरांना विनाअनुदानित व कायम विनाअनुदानित तत्त्वावरील सेवेस मान्यता प्रदान करणे बंधनकारक असून व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण विभागातील अधिकाऱ्यांकडून या निर्णयाची अंमलबजावणी केली जात नसणे" या विषयावर सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर डॉ.दीपक सावंत यांनी "राज्यातील कुपोषणाची परिस्थिती सुधारण्यासाठी ठोसपणे योजनांची अंमलबजावणी करण्याबाबत" या विषयावर सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर डॉ.नीलम गोळे यांनी "बीड येथील डॉ.सुदाम मुंडे यांच्या रुणालयात लिंग तपासणी करून गर्भपात करण्याच्या प्रकरणावर आतापर्यंत कोणतीच कारवाई करण्यात न येणे" या विषयावर सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने, मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. मात्र, या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

पृ.शी./मु.शी.: कल्याण-डॉबिवली महापालिका क्षेत्रातील महापालिकेतील बालवाड्यांतील शिक्षक/सेविकांना चतुर्थश्रेणीची वेतनश्रेणी लागू करणे याबाबत श्री.संजय दत्त, वि.प.स.यांचा औचित्याचा मुद्दा

श्री.संजय दत्त (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील औचित्याचा मुद्दा मांडतो.

सभापती महोदय, ठाणे जिल्हा परिषदेच्या कल्याण-डॉबिवली महापालिका क्षेत्रात असलेल्या प्राथमिक शाळा व प्राथमिक शाळेला जोडून असलेल्या बालवाड्यांना दिनांक 1/11/1994 पासून कल्याण-डॉबिवली महापालिकेकडे 100 टक्के अनुदानासह हस्तांतरित करण्यात आल्या, याबाबत महाराष्ट्र शासनाचे परिपत्रक क्रमांक शालेय शिक्षण, निर्णय क्रमांक पुप्राशा-1095/205, प्राशि-2 मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई-32 दिनांक 5-9-1995 रोजी शासन निर्णय अधिसूचना शालेय शिक्षण विभाग क्रमांक एमएसपी 1683/2696/(369) जारी करण्यात आली. परंतु, कल्याण-डॉबिवली महापालिका क्षेत्रातील महापालिकेतील बालवाड्यांतील शिक्षक/सेविकांना ज्याप्रमाणे भिवंडी/ठाणे महानगरपालिका यांनी त्यांच्या महापालिकेतील बालवाडी शिक्षिका/सेविका यांना चतुर्थश्रेणीची वेतनश्रेणी लागू केली आहे, त्याप्रमाणे वेतनश्रेणी लागू करण्यात आलेली नाही. कल्याण-डॉबिवली महापालिकेतील सुमारे 100 बालवाडी शिक्षिका गेल्या 20 वर्षांपासून महापालिकेतील इतर कर्मचाऱ्यांप्रमाणे वेतनश्रेणी लागू करण्याबाबत वारंवार पत्रव्यवहार करूनही आजरोजीच्या अपूर्ण मानधन ख्याले 4050/- या तुटपुंज्या मानधनावर काम करीत आहेत. शासन एकीकडे महिलांसाठी 50 टक्के आरक्षण ठेवण्याचे धोरण राबविते व दुसरीकडे त्यांना अत्यल्य मानधनावर काम करण्यास भाग पाडते. त्यामुळे शिक्षणाचा दर्जा खालावण्याची शक्यता नाकारता येत नाही. कल्याण-डॉबिवलीतील महापालिकेतील बालवाड्यांमध्ये कार्यरत असलेल्या कर्मचाऱ्यांनी त्यांच्यावर होणारा अन्याय दूर करण्याबाबत माहे फेब्रुवारी, 2014 रोजी बेमुदत उपोषण केले होते. सदर बालवाड्यांतील सेवेतून निवृत्त किंवा मृत झालेल्या कर्मचाऱ्यांना इतर कर्मचाऱ्यांप्रमाणे कायम सेवेतील फायदे मिळालेले नसल्याने त्यांच्यामध्ये शासनाबाबत असंतोष व चिडीची भावना निर्माण होणे, राज्य शासनाने कल्याण-डॉबिवली महानगरपालिकेलगत असणारी भिवंडी/ठाणे

....5....

श्री.संजय दत्त.....

महानगरपालिका यांनी त्यांच्या महापालिकेतील बालवाडी शिक्षिका/सेविका यांना वेतनश्रेणी लागू केलेली आहे. याची शासनाने दखल घेऊन त्या आधारावर कल्याण-डोंबिवली महापालिका सेवेतील बालवाडी शिक्षिका/सेविका यांना शासन निर्णयाप्रमाणे वेतनश्रेणी लागू करावी, अशी मागणी मी या औचित्याच्या मुद्याव्दारे करीत आहे.

सभापती महोदय, संबंधित खात्याचे राज्यमंत्री महोदय सभागृहात उपस्थित आहेत. माझी त्यांना विनंती आहे की, त्यांनी या प्रकरणी बैठक घ्यावी.

श्री.उदय सामंत (नगरविकास राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्यांनी सूचना केल्याप्रमाणे बैठक आयोजित करण्यात येईल.

...6....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-6

SRR/ ST/

प्रथम श्री. मंगेश.....

15:20

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

लक्षवेधी सूचनांबाबत

उप सभापती : आज कामकाज पत्रिकेवर दाखविण्यात आलेल्या लक्षवेधी सूचना पुढे ढकलण्यात आल्या असून त्यावर उद्या चर्चा होईल.

...7....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-7

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

15:20

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

पृ.शी.: वनोत्पादन (व्यापाराचे विनियमन) (सुधारणा) विधेयक

L. C. BILL NO.XI OF 2014

(A BILL FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA FOREST PRODUCE
(REGULATION OF TRADE) ACT, 1969.)

श्री.उदय सामंत (वन राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, सन 2014 चे वि.प.वि.क्रमांक 11-
महाराष्ट्र वनोत्पादन (व्यापाराचे विनियमन) अधिनियम, 1969 यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी
विधेयक मांडण्यासाठी मी सभागृहाची अनुमती मागतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : अनुमती देण्यात आली आहे.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2014 चे वि.प.वि.क्रमांक 11
मांडतो.

उप सभापती : विधेयक मांडण्यात आले आहे.

...8.....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-8

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

15:20

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

पृ.शी.: भारतीय वन (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक

L. A. BILL NO. XLI OF 2013 (A BILL FURTHER TO AMEND THE INDIAN FOREST ACT, 1927 IN ITS APPLICATION TO THE STATE OF MAHARASHTRA) AND MOTION FOR REFERRING THE BILL TO THE JOINT COMMITTEE.

श्री.उदय सामंत (वन राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे मी आपल्या अनुमतीने सन 2013 चे वि.स.वि.क्रमांक 41-भारतीय वन अधिनियम, 1927 हा महाराष्ट्र राज्यास लागू असतांना त्यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक मांडतो.

उप सभापती : विधेयक मांडण्यात आले आहे.

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2013 चे वि.स.वि.क्रमांक 41-भारतीय वन अधिनियम, 1927 हा महाराष्ट्र राज्यास लागू असतांना त्यात आणखी सुधारणा करण्यासाठी विधेयक विचारात घेण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न प्रस्तुत झाला.

उप सभापती : विधेयक संयुक्त चिकित्सा समितीकडे पाठविण्याबाबत सन्माननीय सदस्य अऱ्ड.आशिष शेलार यांचा प्रस्ताव आहे. तो त्यांनी मांडावा.

(प्रस्ताव मांडण्यात आला नाही.)

उप सभापती : आता मी विधेयक विचारात घेण्यासंबंधीचा प्रश्न मतास टाकतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : विधेयक विचारात घेण्यात आले आहे. आता विधेयक खंडशः विचारात घेण्यात येईल.

खंड 2 ते 20 (दोन्ही समिलित) विधेयकाचे भाग झाले.

खंड 1, संपूर्ण शीर्षक व हेतुवाक्य विधेयकाचे भाग झाले.

...9....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-9

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

15:20

श्री.उदय सामंत : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने सन 2013 चे वि.स.वि.क्रमांक 41 संमत करण्यात यावे, असा प्रस्ताव मांडतो.

प्रश्न मतास टाकून संमत झाला.

उप सभापती : सन 2013 चे वि.स.वि.क्रमांक 41 संमत झाले आहे.

...10.....

11-06-2014

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

Z-10

SRR/ ST/

प्रथम श्री.मंगेश.....

15:20

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

उप सभापती.....

मी उभा राहिलो आहे. सर्व सन्माननीय सदस्यांना माझी विनंती आहे की, त्यांनी आसनस्थ व्हावे. मला काही घोषणा करावयाची आहे.

(विरोधी पक्षाचे काही सन्माननीय सदस्य वेलमध्ये येऊन घोषणा देत असतात.)

तुम्ही आपल्या आसनावर बसल्याशिवाय मी चितळे समितीवरील चर्चा कशी घेऊ शकेन ? विरोधी पक्षाची चर्चेची तयारी आहे का ? ठीक आहे.

सभागृहाची बैठक आता स्थगित होत आहे. उद्या गुरुवार, दिनांक 12 जून, 2014 रोजी सकाळी 10.00 ते दुपारी 12.00 पर्यंत सभागृहाची विशेष बैठक होईल व त्यात सत्तारूढ पक्षाच्या प्रस्तावावर चर्चा होईल. सभागृहाची नियमित बैठक दुपारी 12.15 वाजता पुनः भरेल.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 3 वाजून 27 मिनिटांनी, गुरुवार, दिनांक 12 जून, 2014 च्या सकाळी

10.00 वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)
